

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ „OMGE.” KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
irodalmi és tanügyi szakosztályának
f. évi május hó 21. (kedden) d. u. 4 órakor a
„Köztelek” tanácsstermében, (IX. Köztelek-utca
3. l. em.) tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. Jelentés a Közteleken tartott kereskedelmi előadásokról.
 2. Baromfi-tenyésztési előadások tervezete.
 3. Újabb könyvkiadványok.
 4. Kiadványok értékesítése.
 5. Könyvtár ügyei.
- Budapest, 1904. május 20.

Kodolányi Antal,
sz. o. alelnök.

Mütrágyaközvetítés.

Gazdaközönségünk figyelmét felhívjuk Központi Mütrágya Közvetítő Irodánkra.

A szuperfoszfátok használata hazánkban nagy mérvet kezd ölteni és fogyasztása előreláthatólag még nagyban emelkedni fog. Nem csekély szolgálatot tesz egyesületünk a mütrágyát használó gazdaközönségnek azzal az akcióval, melylyel a kartellbe tömörült mütrágyagyárak áremelési szándékának elejét vette.

Igaz, hogy a kartell ma is fennáll az osztrák és magyar gyárak között, de kétségtelen, hogy eddigi akcióknak nem csekély része van abban, hogy a három év előtt még 57—60 fillér között mozgó kartellárak helyett a vízben oldható foszforsav kg. % át ma már a kartell is a mi árainkon árusítja. Hogy ezt az eredményt elérhessük, kénytelenek voltunk az előző években külföldi kereskedő cégek idegenből hozott árúit portálni gazdáinknál. A múlt év vége óta azonban ezt a viszonyt is módunkban állott megszüntetni, mert egy jelentékeny hazai vállalat a „Zalathnai Kénkovandó Ipar R. T.” minden kartelltilalom dacára az egyesületünk által meghatározott, a gazdaközönségre nézve igen méltányos szállítási feltételek mellett 1000

waggon rakomány hazai gyártmányú szuperfoszfát szállítására kötelezte magát a folyó év tavaszán és őszén leendő átvételre és ennek pontos betartását biztosítandó 100,000 korona készpénz óvadékot tett le pénztárunknál.

Ezen szerződésünk folytán módunkban áll bármely hazai vasutállomásra a bérmentes szállítást is beleértve a szuperfoszfátok vízben oldható foszforsavát kg. %-onként

19—20¹/₂%-os minőségben 48 fillérrel.

16—18% os minőség 49 fillérrel szállítani.

Ezen árakban 6 évi kamatmentes hitel is benforgatjuk, illetve készpénzfizetésnél 3% engedmény a fenti árból levonásba hozható.

A részletes szállítási feltételek alább vannak felsorolva.

E helyütt arra kívánjuk t. gazdatársaink és a gazdasági egyesületek, gazdakörök és szövetkezetek szíves figyelmét felhívni, hogy akciónk folytán jelentékeny mértékben csökkent mütrágyaárak mellett igen valószínű, hogy az egyes gyárak ügynökségei is olcsó ajánlatokat fognak tenni a gazdáknak, sőt egyes gyárak a hozzájuk közel eső vidékeken úgy lehet olcsóbb ajánlatokat is, csak hogy a mi forgalmunk minél kisebb legyen. Nem akarjuk mi azt mondani, hogy az ily előnyöket ne használják ki gazdáink, de figyelmeztetjük, hogy az ily pillanatnyi előnyök kihasználását később drágán fogja a gazdák nagy tömege megfizetni. Mert bizonyos az, hogy ha a mi igyekezetünknek nem lenne meg az az eredménye, hogy a lekötött mennyiséget gazdáink igénybe vegyék s ezáltal további évekre nem szerződnek a vállalkozó cég, az árak bizonyára újból általánosan emelkedni fognak.

Minden gazdának érdeke tehát, hogy az általunk kivívott olcsó árakon ne ügynököktől, hanem Központi Irodánktól vásároljon.

A tavaszi idényben már elég szépen látszott a gazdák érdeklődése, reméljük, hogy az őszi rendeléseknél még erősebben fogják közvetítésünket e téren igénybe venni.

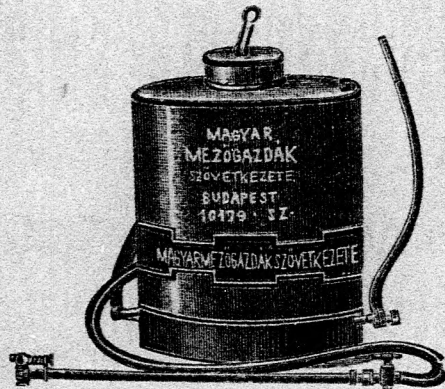
Még csak arra kérjük a t. gazdaközönséget, hogy megrendeléseit lehetőleg június végén juttassa hozzáink mert a pontos szállításnak előfeltétele, hogy a szállító gyárnak kellő időben rendelkezésére bocsájhassuk rendeléseinket.

Minden kérdezősködés Mütrágya Közvetítő Irodánkhoz intézendő, azokra forduló postával válaszol.
Az „OMGE.” Mütrágya Közvetítő Irodája.

Középeurópai gazdasági egyet.

Az általános műveltség és a közlekedési eszközök fejlődöttsége és elterjedtsége mind közelebb hozza az egyes nemzeteket és azok tagjait. A nemzetközi forgalom állandó emelkedése pedig mind kézzelfoghatóbbá teszi az egymásra utaltságot, az érdekek közösségét. A szövetkezés eszméje hatja át nemcsak az egyeseket, hanem a nemzeteket is s nemcsak politikai, de gazdasági célok szolgálatában is. Az európai egyensúlyt évtizedek óta a nagyhatalmak szövetkezése tartja fenn. Más oldalról számtalan közös érdekű s illetve ilyenek felismert gazdasági kérdés intézésénél ugyancsak nemzetközi megállapodásokkal, szövetkezésekkel találkozunk. Ezek a nemzetközi megállapodások eddig legfőként a közlekedés és forgalom gyors lebonyolítását célozták. S így jöttek létre a legkülönbözőbb nemzetközi vasúti és hajózási egyezmények.

A legutóbb létrejött brüsszeli nemzetközi cukoregyezmény azonban a nemzetközi egyezmények sorában különös jelentőséggel bír, mert ez egyezmény nemcsak az egymás közötti forgalomra és az egyes államoknak a nemzetközi piacokon való versenyképességére van kihatással, de messze belenyúl egyes államok gazdasági politikájába is. E nemzetközi egyezmény, amidőn a prémiumokat eltörli és a cukor vámját maximálisan 6 koronában állapítja meg, merészen belenyúl egyes államok iparfejlesztési politi-

Rézgálicz, sublimált kénpor, dr. Aschenbrandt-féle bordói- és rézkénpor, raffiaháncs, juttafonál, metszőollók, ojtókések és ojtógummi szalagok beszerzése végett forduljunk a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám

hol a szövetkezet cégével és védjegyével ellátott legjobb szerkezetű hazai gyártmányú permetező is beszerezhető.

Ára rézdugattyú tárcsákkal 34 korona.
Ára B. jegyű öntöttvas dugattyú tárcsákkal 28 korona.

Mai számunk 30 oldal.

kájába, azon célzat által vezéreltetve, hogy a nemzetközi piacon egyenlő versenyfeltételeket teremtsen mindenkire nézve. És bármily merésznek és erőszakosnak látszik is ez a nemzetközi beavatkozás az államok legautonomabb jogkörébe, gazdasági politikájuk irányításába, el kell ismernünk, hogy ezen nemzetközi beavatkozás nélkül a prémios országok czukoripara mind egészségtelenebb fejlődésnek nézett volna elébe.

Vámpolitikai téren már több ízben merült föl az óhaj, majd egy vámunió, majd egy vámszövetség alakjában, hogy a középeurópai államok vámpolitikájukat közös alapra helyezték, közös szempontok által vezéreltessék.

Elég utalnunk azokra az évtizedes törekvésekre, amelyeknek célja volt Ausztriát s vele Magyarországot is a német vámszövetségbe belevinni, s amely törekvéseknek csakis *Bismark* emelt legyőzhetetlen gátat.

Az 1885-ik évben Budapesten megtartott nemzetközi gazdakongresszus volt az, amely a vámpolitikai téren való nemzetközi közeledés eszméjét a közvélemény érlelő kohójába először bevetette. Azóta állandóan forr a kérdés, sporadikusan egy s más formában újból s újból felüti fejét.

Az 1891-ik évben életbelépett szerződéses politika e törekvéseket egyidőre elnémitotta, de most, hogy az elzárkózás politikája az új vámtarifákban tetőpontra hágott, mintegy a jövőtől való aggodás nyomása alatt újból életre kelt a nemzetközi vámközeledés eszméje.

Érdekes jelenség, hogy a nemzetközi gazdasági közeledés eszméje épp azokban az időpontokban jelentkezik, amidőn a nemzetek elzárkózása a legerőteljesebb.

A 80-as évek vámautonomiája, kapcsolatban a rohamosan emelkedő agrár és ipari váموokkal először érleli meg az eszmét.

De amint a szerződéses vámpolitika a nemzetközi forgalomnak 12 évre biztos bázisokat teremt, a gazdasági közeledés eszméje újból letűnik a napirendről.

A szerződéses politika azonban az abban résztvevő felek egyikét sem elégitette ki, aminek bizonyosága az új vámtarifák erélyes vámemelése, főleg a mezőgazdasági termelés hatásosabb védelme érdekében.

Maga a szerződéses vámpolitika is pedig a legtöbb kedvezmény elvének elfogadásával tulajdonképpen egy nemzet-

közi gazdasági közeledésnek az alapjait vetette meg, amennyiben a legtöbb kedvezmény elve alapján a nemzetközi piacokon egyenlő versenyfeltételeket biztosított minden versenyző félnek.

S hogy a szerződéses politika még sem elégitette ki a szerződéses államokat, talán épp egyik oka ennek a legtöbb kedvezmény elve, amely nemcsak a szerződéses államoknak, de ezen szerződéses kapcsolaton kívül álló államoknak is, így az Egyesült-Államoknak biztosította az egyenlő elbánást.

A szerződéses vámpolitika ezen sikeretelensége magyarázhatja meg csak egyedül azokat a vámemeléseket, amelyekkel az új vámtarifákban találkozunk.

Az új vámtarifák vámtételei azonban jogos aggodalmakat keltettek mindazokban, akik a nemzetek egymás közötti gazdasági érintkezésére sulyt helyeznek, akik a 80-as évek vámautonomiájának gazdasági hátrányaira visszaemlékeznek.

S épp ez az aggodás juttatta felszínre újból a nemzetközi gazdasági közeledés szükségességét azon alakulás keretében, amelyet a német agráriusok, iparosok és kereskedők a középeurópai gazdasági egyesületben létrehoztak.

A középeurópai gazdasági egyesület célja társadalmi uton kapcsolatot teremteni az egyes államok irányadó gazdasági tényezői között oly célból, hogy közös érdekű gazdasági kérdések gyors és megfelelő elintézéséhez nemzetközi közvéleményt keltsenek. Hogy a közvélemény irányítása, ébrentartása egyes kérdések kormányzati elintézésénél nagy sulylyal esik a mérlegbe, azt a tapasztalat bőségesen igazolja.

Mert maguk a kormányok is kezdeményezésük sikere érdekében sokszor látják szükségességét annak, hogy hangulatot, kedvező közvéleményt keltsenek törvényjavaslataik, vagy egyéb kezdeményezéseik mellett.

Kétségtelen tehát, hogy a nemzetközi gazdasági egyesület helyes alapra épít akkor, amidőn a közvélemény irányítására, befolyásolására igyekszik céljaik elérése érdekében közrehatni. Hogy a gazdasági közeledés eszméje épp Németországban öltött először testet, tehát abban az országban, amelynek termelői a legmerevebb elzárkózás alapján állanak, bármily ellenmondásnak is látszik, mégis meg van a magyarázata. Ugy lát-szik, hogy Németország gazdasági politikusai körében is megérlelődött az a

meggyőződés, hogy az egyes középeurópai államok vámelzárkózása egyedül nem biztosíthatja az országok gazdasági felvirágozását.

Ezen vámelzárkózás tulajdonképpeni oka nem a középeurópai államok egymásközötti versenyének a türehtelensége, hanem az Egyesült-Államok versenyének veszedelmessége. Ezzel a versenynyel szemben pedig sokkal hatékonyabban, eredményesebben lehetne közös erővel sikraszállani, mint elszórtan egymást gyengítve, egymás gazdasági forgalmát s vele gazdasági fejlődését megbénítva.

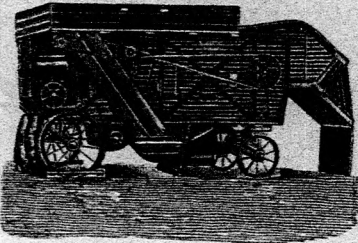
Mert kétségtelen, hogy bár látszólag a modern gazdasági élet alapelvei szerint van az egyes államok vámelzése berendezve, a tény az, hogy a középeurópai államok talán még a közép-korban sem nézték az egymás közötti forgalmat oly feltékenykedéssel, mint ma, s talán még akkor sem volt e forgalom annyi zaklatásnak s oly bizonytalanságnak kitéve, mint ma.

A középeurópai államok gazdasági egymásra utaltságát csak fokozza az a törekvés, amelyet angol imperializmus jelszava alatt ismerünk, amely törekvésnek célja az egész angol birodalmat egy vámsorompó mögött egyesíteni. Az Egyesült-Államok, Oroszország és az Egyesült Angol Birodalom hármán nagy gazdasági egységével szemben a középeurópai államok vámerülete egyenkint eltörpül, de egyesülve egyenragu tényező.

A középeurópai nemzetközi gazdasági egyesületnek ebben az irányban feladata és célja egészséges közvéleményt ébreszteni, ami minél nehezebb, annál szebb s annál sürgősebb feladat. Az új egyesületet ezen céljai elérésében egyébként egy hatalmas segítőtárs fogja támogatni, s ez az Egyesült-Államok versenye. Az a kihívó elbánás, amelyben az Egyesült-Államok az európai forgalmat részesítik, meg fogja érlelni a közös s illetve az egyenlő alapelveken nyugvó eljárás szükségességét kifelé s közös érdekű gazdasági kérdések előnyös, egymás érdekeit szem előtt tartó elintézését befelé.

Ez nemcsak vámpolitikai kérdések elintézésére vonatkozik, hanem mindazon kérdésekre, amelyek nemzetközi vonatkozásúak, amelyek több, vagy valamennyi középeurópai állam érdekei. Így pl. a vámpolitikai és vámtechnikai kérdések mellett hasonrangu a tőzsdei forgalom

Kedvező feltételek!
Jutányos árak!

Gyártelep:
Budapest, Váci-ut 19. sz.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat

ajánlja különlegességei gyanánt legújabb és legtökéletesebb szerkezetű

gőzcséplőkészleteit

(vas- és farámás cséplőkkel) a legmesszebbmenő, bármely tetszés szerinti jótállással.

Uradalmaknak saját költségén 2—4 heti próbacséplésre is szállít gépeket.

res közép-európai
egyedül nem
gazdasági fel-

tulajdonképpen
államok egy-
a türhetellen-
lt-Államok ver-
e. Ezzel a ver-
sokkal hatéko-
en lehetne közös
elszórtaan egy-
gazdasági for-
fejlődését meg-

hogy bár látszó-
élet alapelvei
amok vámkeze-
y az, hogy a
án még a közép-
egymás közötti
dással, mint ma,
volt e forgalom
bizonytalanság-

amok gazdasági
k fokozza az a
imperializmus
amely törekvés-
l birodalmat egy-
esíteni. Az Egye-
és az Egyesült
nagy gazdasági
zép-európai álla-
mint eltörpül, de
vezető.

nemzetközi gazda-
 az irányban fel-
 es közvéleményt
 nehezebb, annál
 feladat. Az új
 lérésében egyéb-
 itőtárs fogja tá-
 lt-Államok ver-
 ás, amelyben az
 rópai forgalmat
 elelni a közös s
 elveken nyugvó
 kifelé s közös
 ek előnyös, egy-
 tartó elintézését

olitikai kérdések
 anem mindazon
 nemzetközi vonat-
 vagy valamennyi
 ekei. Így pl. a
 nikai kérdések
 özsdei forgalom

ugyanazonos alapelvek mellett való szabályozása, mert magának a tőzsdének a nemzetek gazdasági életére és a nemzetközi forgalomra sokszor nagyobb befolyása van, mint magának a vámpolitikának.

A múlt évi római nemzetközi gazdaságkongresszuson felvetett gazdasági közeledés eszméje Németországban tehát már gyakorlati megoldásra is jutott, amennyiben a közép-európai nemzetközi gazdasági egyesület elsőrangú gazdaságpolitikai tényezőként részvételével megalakult. Ezen egyesület kebeléből jött hozzánk a fölszólítás, hogy Magyarországon is hasonló egyesülést hozzunk létre.

Magyarország a nemzetközi forgalomban egymagában, de Ausztriával együttesen is sokkal kisebb tényező, mintsem, hogy meg nem kellene ragadnia minden egyes oly alkalmat, ahol gazdasági céljai eléréséhez, előmozdításához szövetséges társakra találhat.

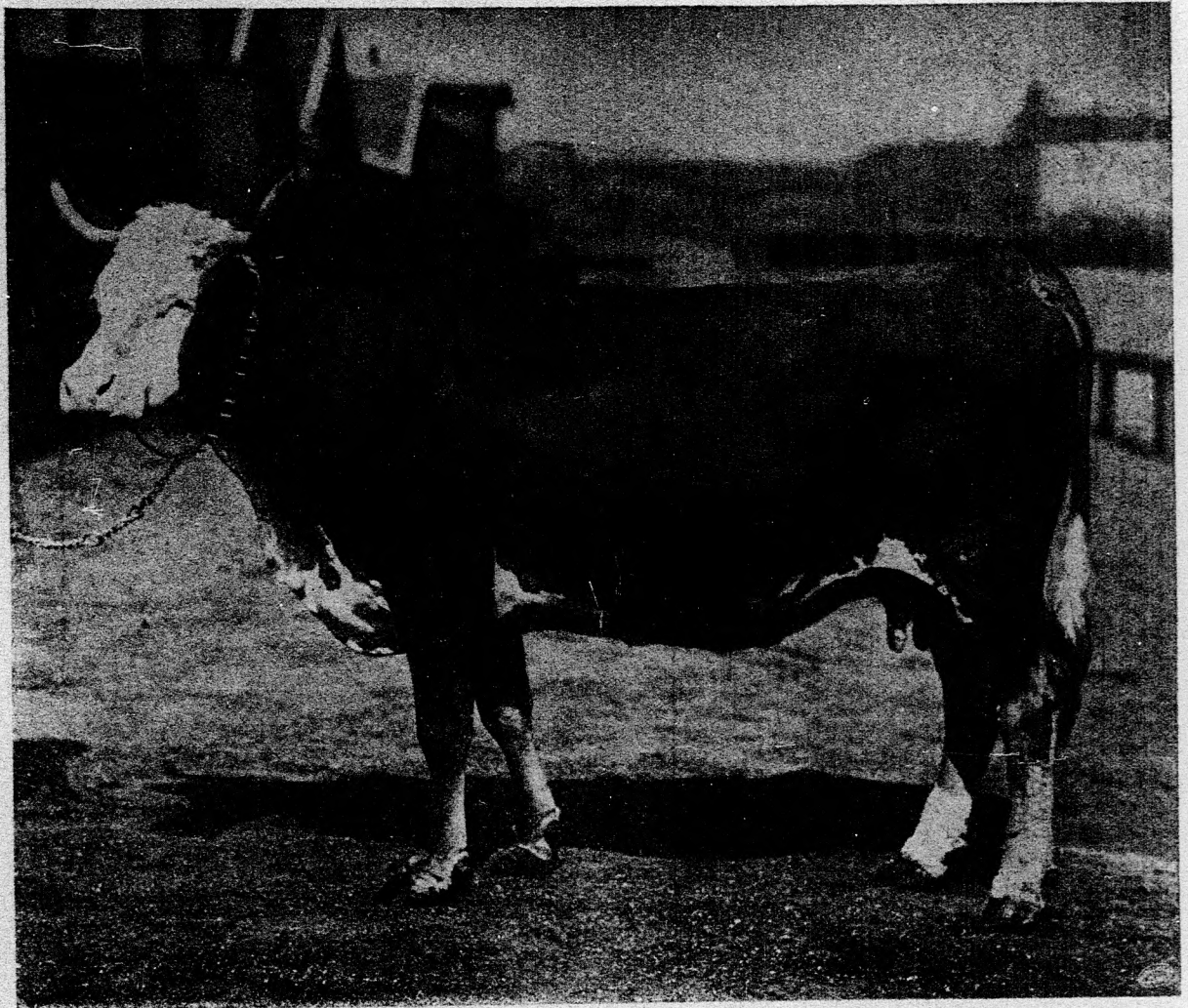
Ha a nemzetközi gazdasági élet és érintkezés szabályozásába mint irányadó tényező befolyhatunk, ezt csak gazdasági fejlődésünknek előnyére válhatik. És bizonyos, hogy e befolyásunk társadalmi téren sokkal sikeresebb és eredményesebb lehet, mint hatalmi téren, mert amíg társadalmi téren a tudás és az igazság egyformán hatalmas fegyvereit mérhetjük össze s vihetjük a küzdelembe, addig hatalmi téren a nálunknál nagyobb és erősebb hatalmakkal a versenyt fel nem vehetjük.

Igaz, hogy fontos nemzetközi gazdasági kérdések elintézésénél legtöbbször a hatalmi szó a döntő, ámde e hatalmi szó érdekeinkre káros érvényesülését sokszor megakaszthatjuk, vagy legalább sokszor enyhíthetjük, ha gazdasági követeléseink jogossága, igazsága tekintetében egy nemzetközi közvéleményt felkeltenünk sikerül.

A Wekerle Sándor volt miniszterelnök által megindított azon mozgalmat tehát, amelynek célja a magyar gazdasági irányadó tényezőket is egy újabb egyesület keretében a nemzetközi gazdasági közeledés eszméje szolgálatára összehozni, csak üdvözölhetjük s ha az új egyesülés kellő anyagi és szellemi erőt tud összpontosítani a kitűzött cél szolgálatára, úgy gazdasági fejlődésünk javára fényes eredményeket is érhet el. R. Gy.

Reformok a hadsereg ellátásánál.

A hadsereg terménybeli szükségleteinek ellátása ügyében a földmivélsügyi miniszteriumban tudvalevően március 14-én és 15-én értekezletet tartottak, melyen a gazdák képviselőin kívül a kereskedelem és a hadsereg képviselői is jelen voltak. Azt határozta az értekezlet, hogy a tárgyalás részleteit tagjai nem fogják pertraktálni mindaddig, míg a tárgyalás egész anyaga földolgozva és közzétéve nincs. Az értekezlet eredménye valószínűleg az lesz, hogy a földmivélsügyi miniszterium javaslatokat fog tenni a hadügyminiszteriumnak, a hadügyminiszterium pedig a szükséges és körösztülvihető változtatásokat ezek alapján meg fogja valósítani. Azt hiszem tehát, hogy nem

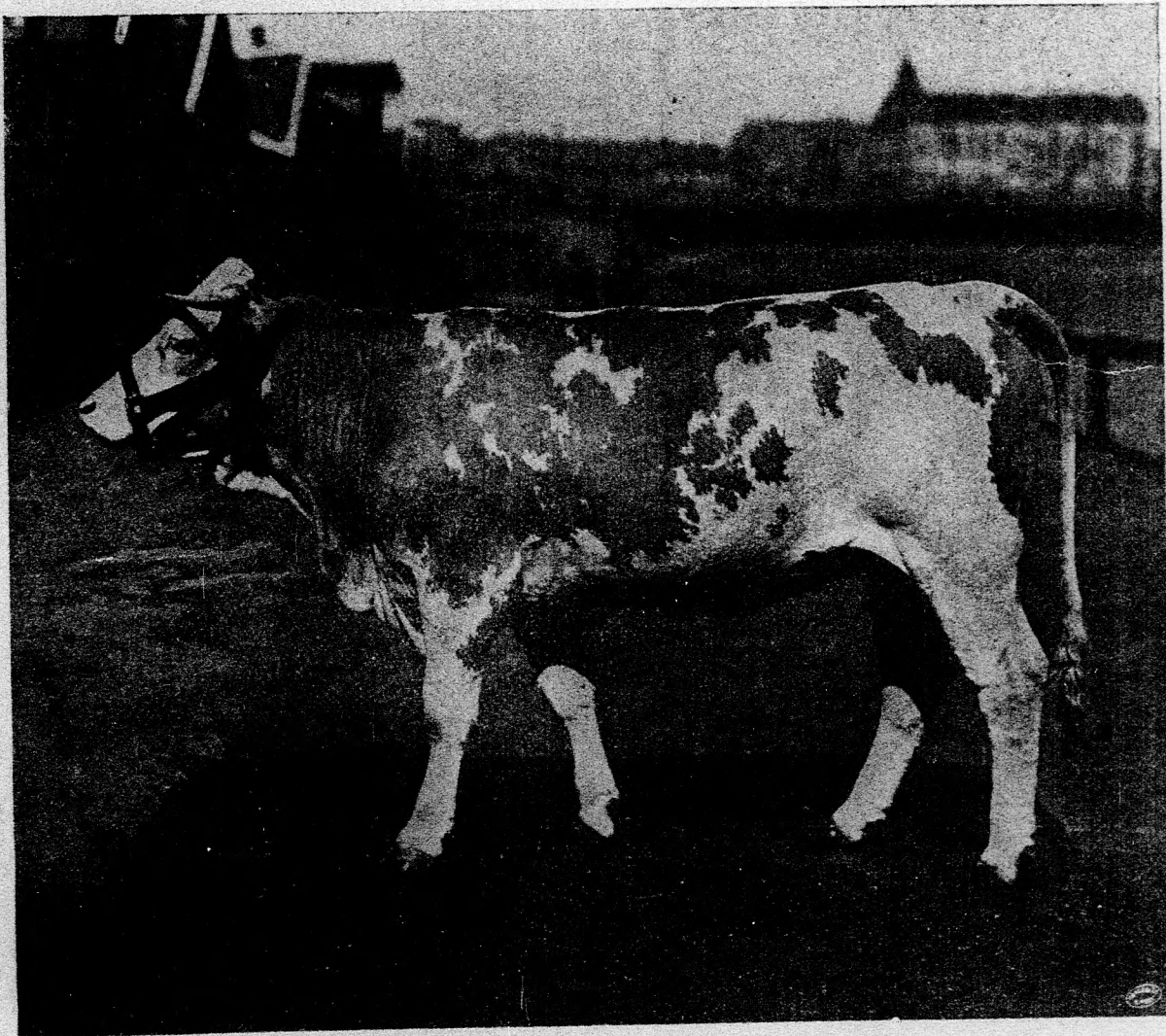

51. ábra. Sudár. Hugonay József gróf 10 esztendősi berni tehene. Első tehéndíjat nyert a budapesti XXI. tenyészállatvásáron.

késő az, ha az értekezlet után most terjesztünk elő adatokat, vagy most vetünk föl eszméket, mert a földmivélsügyi miniszterium ezeket a kívülről és később jövő adatokat és ideákat is még belevonhatja konsziderációja körébe.

Ilyen adatokat és eszméket akarok én

most a földmivélsügyi miniszterium rendelkezésére bocsájtani. Abban a kellemetlen helyzetben voltam ugyanis az értekezleten, hogy ezeket ott nem adhattam elő, mert egy héttel az értekezlet után jutottam csak hozzájuk. Sok szó esett az értekezleten az Ausztriában 1901 novemberében tartott hadseregellátási anket-

52. ábra. Irisz. Gaál József 2 1/2 esztendősi szimmentháli üszője. Első üsződíjat nyert a budapesti XXI. tenyészállatvásáron.

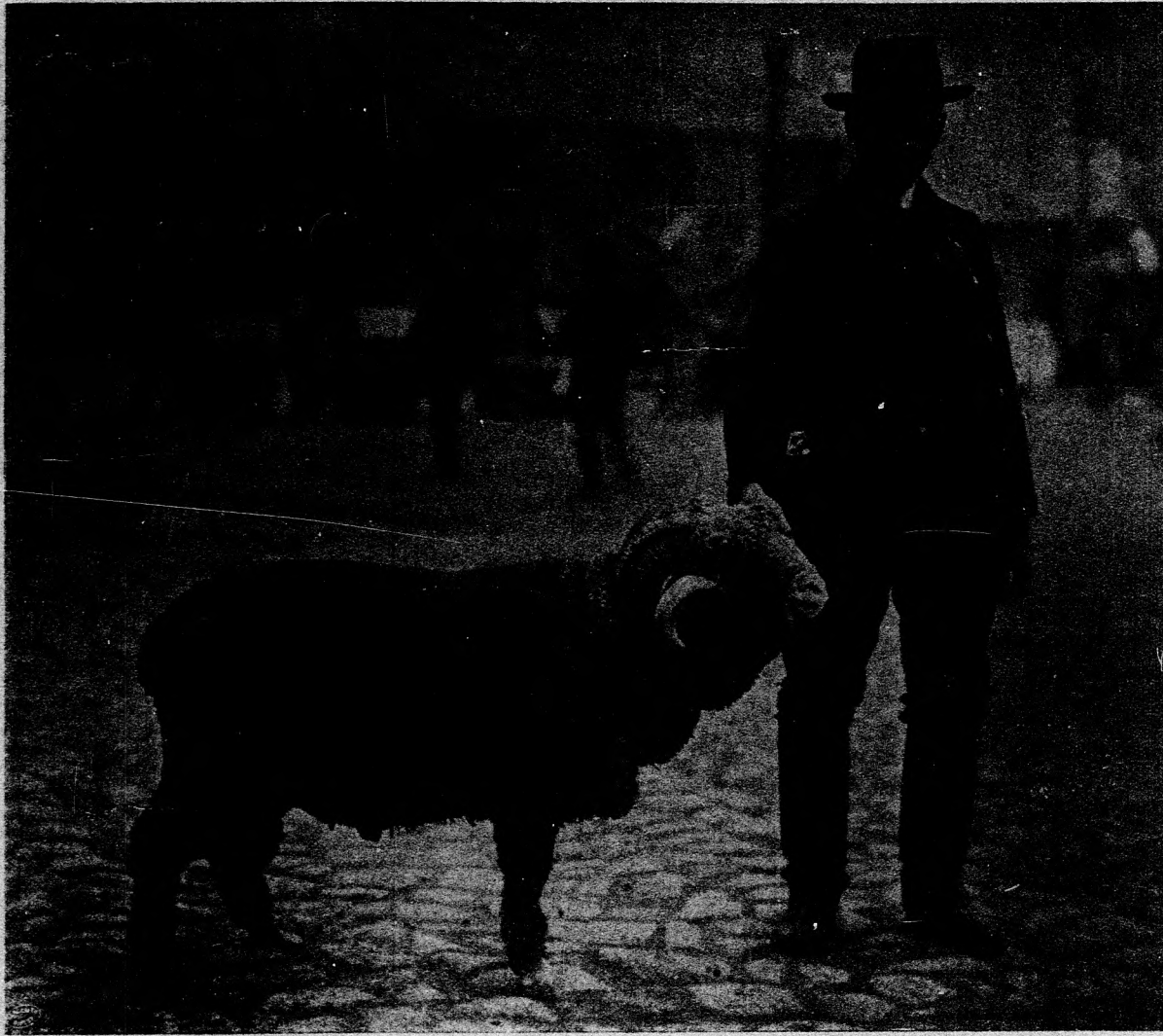
ársulat

szerkezetű

ti jótállással.

peket.

53. ábra. Merinó-kos. Károlyi László gróf derekegyházi tenyészetéből. 1-ső kosdíjat és mint a tenyészállatvásárra felhozott legkiválóbb állat a Budapesti főváros által adományozott 1000 korona értékű díjat nyerte.

ről, de mindenesetre érdekes lett volna és érdekes lehet ma is szemügyre venni azt, hogy más hadseregek hogyan járnak el terményszükségleteik beszerzésénél és hogy micsoda reformokra töreksznek ezen a téren más országok mezőgazdái. Nem tudom, a földművelésügyi

minisztériumnak megvannak-e annak a bizottságnak aktái, mely a francia hadsereg ellátásának ügyével foglalkozott s melynek lefolyásáról és eredményéről François, a francia hadsereg főhadbíztosa 1903 márcz. 23-án számolt be a francia hadügyminiszternek (Journal

54. ábra. Rambouillet-kos. Pallavicini Sándor úrgróf mindszent-alyói uradalmának tenyészetéből. Első kos-díjat nyert a budapesti XXI. tenyészállatvásáron.

Officiel de la République Française) 1903. május 27-iki szám s melyről a bizottság tagja, Viger szenátor június 7-én referált a Société Nationale D'Agriculture de France ülésén. A földművelésügyi minisztériumot, de a gazdákat is érdekelheti ezen bizottság tárgyalása és eredménye. Ezt akarom én most elkésvé, de talán még mindig nem későn a lehető rövidséggel ismertetni.

A bizottságot a hadügyminiszter hívta össze a hadsereg részére szükséges mezőgazdasági termények legjobb vásárlási eljárásának megállapítása céljából. Tagjai voltak ezen bizottságnak François, a francia hadsereg főhadbíztosa mint elnök, Viger szenátor, a Conseil supérieur de l'Agriculture kiküldöttje, Edmond Caze képviselő, a Société d'encouragement à l'Agriculture elnöke, Randoing mezőgazdasági főfelügyelő (inspecteur général d'agriculture), Lainey, a párizsi kereskedelmi kamara tagja, Allard, a mezőgazdasági statisztikai hivatal főnöke és hat, a hadbizottsághoz és az élelmezési osztályhoz tartozó tiszt. A bizottság egy rendkívül pontosan részletezett kérdőívet bocsájtott ki és a földművelésügyi s hadügyminiszter által nem kevesebb, mint 2800 példányban küldetett el, beérkezett pedig a bizottsághoz 2000 teljesen kitöltött kérdőív. Ezeket a kérdőíveket az összes gazdasági iskolák igazgatóihoz és tanáraihoz, a szaktanárokhöz, kereskedelmi kamarákhoz, mindennemű gazdasági érdekképviseletekhez küldték el s a 2000 lelkismeretesen megválaszolt kérdőív oly szép eredmény, hogy Viger szenátor a bizottságban kijelentette: „rendkívül ritkaság az, hogy olyan egyének, akik arra nem hivatásszerűen kötelezettek, ilyen tekintélyes számu választ lehessen kapni.” Ezeket a válaszokat egy albizottság dolgozta föl. De még ezzel sem elégedett meg a bizottság, hanem a tárgy egyes fontosabb pontjaira nézve szakvéleményt kért ki a parlament mezőgazdasági csoportjainak egyes tagjaitól, a mezőgazdaság és kereskedelem notabilitásaitól, a gabonár-megállapító állandó bizottság főtákarától, a közhatóság kiküldöttjétől, úgy, hogy François jelentésében joggal állította: „A mezőgazdaság és a kereskedelem véleményei szemünk előtt voltak, az eredményes tárgyalás elemei a kezünk között: olybá vehettük, hogy egyfelől az egész nyilvánosság, másfelől az egész hadvezetőség véleményeit halljuk.”

Még kell elégednem azzal, hogy a főhadbíztos jelentéséből a javaslatokat és néhány jelentősebb mozzanatot ösmertessek, de mielőtt ezt tenném, a francia törvényhozás és néhány tagjának véleményét kell közölnöm.

I.

A hadügyi budget 1889-iki tárgyalásakor Freycinet akkori hadügyminiszter többek közt így szólt:

„A gazdákat valósággal érintkezésbe akartam hozni a fogyasztóval. A hadsereg eddig csak nagy mennyiségekben szerezte be szükségletét s így a kisgazda nem vehetett a szállításokban részt és elkedvetlenedett. Ezért a közvetlen beszerzés eldarabolásával foglalkozom. Sőt egy lépéssel tovább is akartam menni és különös felügyelet és ellenőrzés mellett fölhatalmazást akartam adni bizonyos, nem túl nagy összegek erejéig a kézből való vásárlásokra is.

„Kétségtelen: elszámolási rendszerünk komplikált volta egyike azon nagy okoknak, mely eltávolítja tőlünk a gazdákat. A szállításokra való jelentkezés, a szállítási feltételeknek elismerése, minta bemutatása, más gazdákkal és vele szemben előnyben levő vállalkozókkal való versenyzés, hosszú formalitások után történő fizetés és komplikált irások aláírása — mindez távoltartja a gazdákat a szállítástól. Minél inkább megsokszorozódnak a vásárlások, annál kevésbé lesznek alakosságokkal körülvéve és annál könnyebben vehetnek részt a gazdák a szállításokban. Pige a

naise) 1903. bizottság tagja, rált a Société nce ülésén. A de a gazdákat tárgyalása és st elkésve, de lehető rövid-

miniszter hivta kséges mező- ásárlási eljár- Tagjai voltak francia had- Viger szenátor. are kiküldöttje, ét d'encourage- andoing mező- général d'agri- reskedelmi ka- zdasági statis- adbizottsághoz rtozó tiszt. A an részletezett földmivelésügyi kevesebb, mint érkezett pedig föltött kérdöv. s gazdasági is- ihoz, a szak- arákhoz, min- seletekhez küld- n megválaszolt gy Viger szená- „rendkívül rit- tól, akik arra k, ilyen tekin- kapni.” Ezét olgozta föl. De a bizottság, ha- pontjaira nézve ent mezőgazda- ol, a mezőgazda- itól, a gabonaár- föltikárától, a hogy François A mezőgazdaság ényei szemünk rgyalás elemei a s, hogy egyfelől ő! az egész had- zal, hogy a fő- atokat és néhány essek, de mielőtt yhozás és néhány nöm.

iki tárgyalások ter többek közt rintkezésbe akar- hadsereg eddig zerezte be szük- vehetett a szál- enedett. Ezért a ásával foglalko- s akartam menni örzés mellett föl- zonyos, nem tul- zból való vásár- ási rendszerünk a nagy okoknak ákat. A szállítá- állítási föltételek- tása, más gazdák- en évő vállalko- szu formalítások plikált irások alá- gazdákat a szál- okszorozódnak a szri- ek alakítások- yebben vehet- ban. P t g a

az, hogy magunkhoz vonjuk őket és ezért a kamarának el kell fogadnia azt, hogy a vásárlásokat, amennyire csak lehet eloszszuk, a beszerzendő mennyiségeket a lehető legkisebb részletekre daraboljuk.”

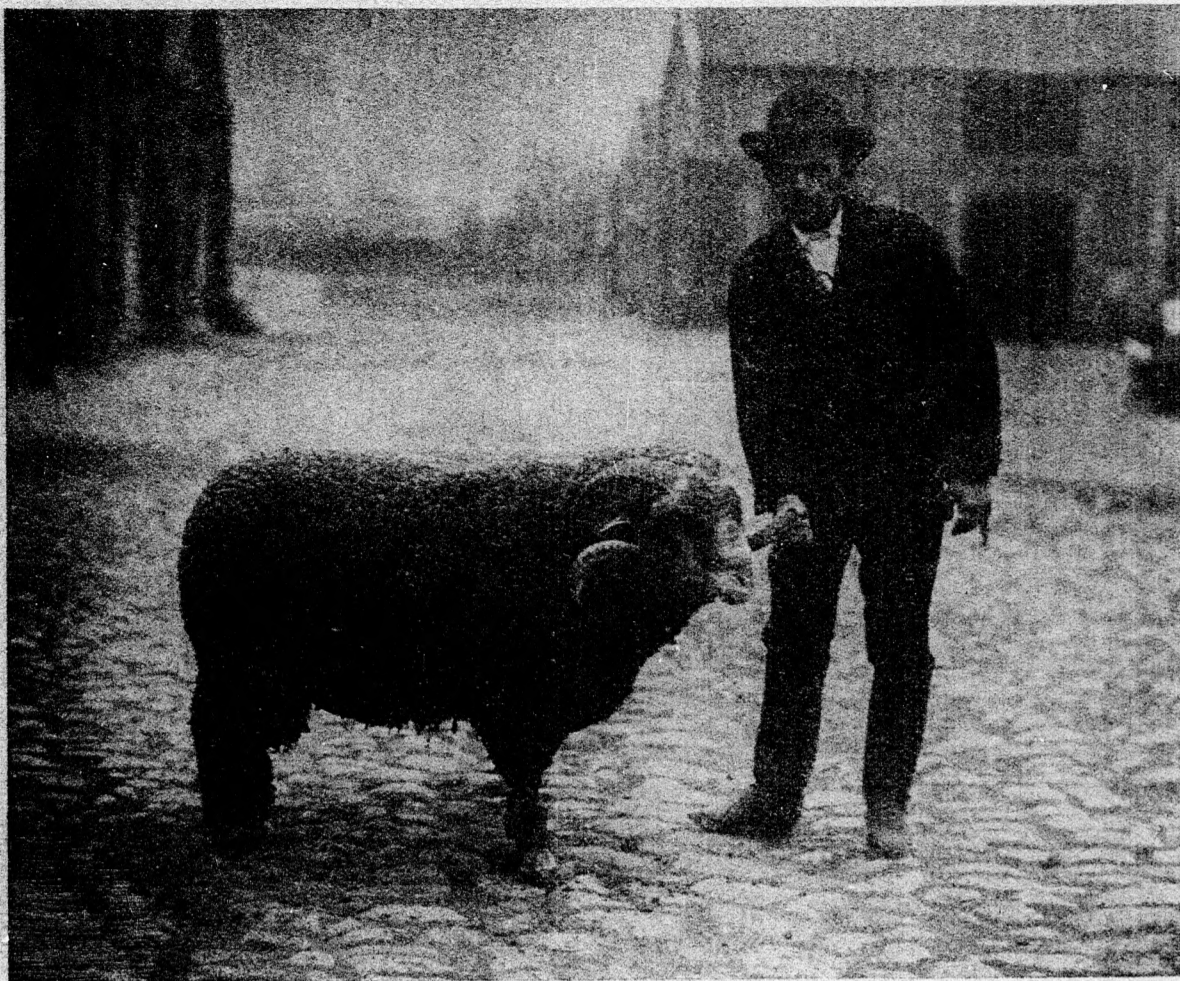
1890-ben ugyancsak Freycinet hadügyminiszter a kézi bevásárlásra nézve tett olyan javaslatot, amely tökéletesen megfelel a mi kézi bevásárlási intézményünknek, melyet azonban nálunk csak tíz évvel azután hoztak be. Freycinet az 1891-iki budgetben föl akarta hatalmaztatni a hadvezetőséget, hogy a gabona- és takarmányszükségletet közvetlen vásárlás útján, szállítás után azonnali fizetéssel szerezze be. „Hetenként egy vagy több napon — a hetipiaczok napjain például — a gazdák oda- viszik terményeiket a katonai raktárhoz s ha azoknak minősége megfelel a katonai szokvány- füzet minőségének, átvétnak az előre meg- határozott maximális árakon s a fizetés azonnal megtörténik kincstári utalványokkal.” A had- ügyminiszter azon véleményét fejezte ki, hogy az ilyen vásárlások „a gazdák részére meg- könnyíténé terményeiknek jó áron való eladását és a hadvezetőség részére is megtakarítással jár- nának, mert a fizetendő árak előreláthatóan mégis kisebbek maradnának, mint a közvetítők- nek fizetett árak.”

1897-ben Billot tábornok nyíltan konsta- tálta, hogy „a szállítási füzetek föltételei ugyan a legteljesebb mértékben megóvják a kincstár érdekeit, de nem számolnak eléggé a termé- nyeknek egyes vidékek szerint való különleges minőségével. A gazdák félnek a szállításkor ebből kifolyóan előállható nehézségektől és távollattartják magukat.” Hogy a gazdáknak ter- mények eladását megkönnyítse, elhatározza a miniszter még ugyanazon évben, hogy a ter- mények megkivánt minősége zónák szerint tanulmányoztassék és az egyes vidékeken szo- kásos kereskedelem alapján vásároltassanak be azok.

1897-ben maga a parlament utasítja a hadügyminisztert a közvetlen vásárlás bevezet- tésére s a miniszter ezen ezéla egy extra- parlamentáris szaktanács véleményét is meg- hallgatta, amely azon nyilatkozatot tette, hogy „olyan bevásárlási módot tart a legelőnyösebbnek, mely lehetővé teszi, hogy a gazdák gabonájukat és takarmányukat direkte adhassák el.” A pénzügy- miniszterrel való egyetértő megállapodás szerint aztán el is határozatott, hogy három helyen kísér- letek fognak tételni a gabona és takarmány köz- vetlen bevásárlására a következő eljárással: 1. A gazdák az élelmezési raktárnál össze- gyűlt vizsgáló-bizottságnak bemutatják a mintá- kat; 2. a termények minősége hektolitersúly szerint tisztességes kereskedelmi áru minősége szerint bírálendók el; 3. a szállított termény- nek a mintával való összehasonlítása után; 4. a fizetés 500 franknál kisebb összegnél kész- pénzben azonnal történik, ezentul kincstári utalványokkal, öt napi lejáráttal.

A kísérletet 1898. július 1-én kezdték meg és azóta egyhangu helyesléssel folytatják, Francois főhadbiztos így nyilatkozik ezen vá- sárlási módról: „Nem a mindenáron való újítás vágya, nem a mezőgazdasági érdekek- nek favorizálása volt a kísérlet indítéka, hanem kizárólag katonai szempontok kívánták azt meg- De egyidejűleg a gazdák is készségesen, sőt örömmel fogadták az új rendszert, mert hiszen a közvetlen szállítás minden adminisztratív formáság elhagyása, azonnali fizetés, jó árak kellett, hogy megfeleljenek nekik.” 1901-ben és 1902-ben 40,500 mm. búzát, 12,250 mm. zabot, 400 mm. szénát és 400 db számos marhát adott el 3000 gazda 1 milliónál nagyobb összegért, a bevásárlás ilyen módja szerint.

1901-ben a hadbizottságok jelentést tet- tek a hadügyminiszternek, melyben a három évi kísérlet alapján egyértelműen azt konsta- tálták, hogy az új beszerzési mód a mező- gazdaság körében még sem győzedelmeskedett még, hogy a gazdák — talán az eddigi vállal-

55. ábra Meriuo pécoce-kos. Politzer Géza juhászatából. Első díjat nyert a budapesti XXI. tenyészállatvásáron.

kozók befolyása következtében is — még min- dig haboznak ezt a könnyítést fölhasználni s hogy a kísérletet még folytatni kell. Egyébként is azonban a kivitelt illetőleg bizonytalanság van, hogy a minőség és a tisztaság elbírálásá- nál nézeteltérések merültek föl, hogy az élel- mezési raktárak által fizethető összeg igen kicsiny stb.

Ami az ajánlat útján való vásárlást illeti, Raiberti az 1901-iki hadügyi budget előadója rá-

mutat arra, hogy: „Az az árkülömbőség, mely a hadvezetőség és a kereskedelem által fize- tett árak között van, különösen a hadsereg hivatásterü szállításai által okozatik. A hadsereg- ellátás a közvetítők kezébe került, akik a szál- lítási füzetek föltételeit kitanulva, a szállításokat hivatásterüen magukhoz ragadták. Hogy tehát a hadseregellátás megszabadulhasson a nagyon gyakran igen hátrányos vásárlási viszonyoktól, egészen szoros összeköttetésbe kell lépnie a ter-

56. ábra Husirányú fésűgyapjas anyajuh. Pálffy József gróf szomolányi juhászatából. Első díjat nyert a budapesti XXI. tenyészállatvásáron.

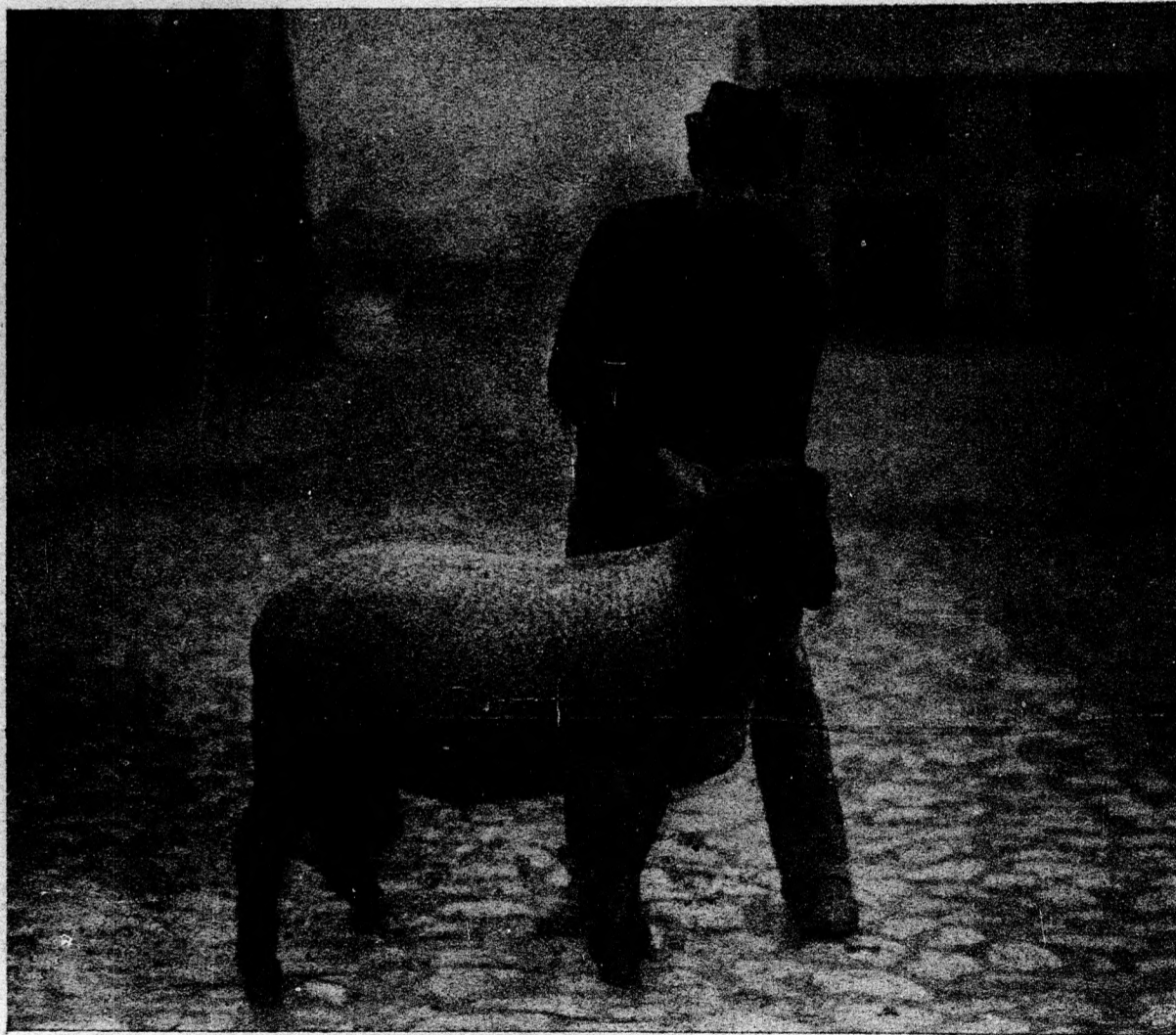

57. ábra. Rambouillet anyajuh. Skublics örökösök zalaszentmihályi tenyészetéből. Első díjat nyerte a budapesti XXI. tenyészállatvásáron.

melőkkel. Közös érdeke ez a hadvezetőségnek és a mezőgazdaságnak.

Teljesen megegyezik ez azzal, amit Pelletan a hadügyi budget 1900-iki előadója mondott, s amely szavak a mi teljes figyelmünkre is méltók. Ime: „A jelenlegi rendszerrel az a paraszt,

akinek buzája, vagy zabja van eladó, nem szállíthatja azt közvetlenül a hadseregnek, kell hogy egy közvetítő szerezzon magának hasznát abból, ami őt vagy az államot illeti. A józan ész tiltakozik az ellen, hogy ez gyógyíthatatlan helyzet lenne és hogy az emberi intelligenciát

58. ábra. Hampshiredown-kos. Bechmann H. szászországi tenyészetéből. Első díjat nyert a budapesti XXI. tenyészállatvásáron.

meghaladó nagy probléma lenne az, hogy a buzát vagy hust azoktól szerezzék be, akik azokat előállítják.

Minden költségvetési tárgyalásnál foglalkoztak a hadseregellátás ügyével és nem volt előadó, aki nem kívánta volna, hogy a gazdát minél közelebb hozzák a hadseregszállításához és hogy a hadsereg szükségletét, lehetőleg közvetlenül a gazdától szerezzék be. Tették pedig ezt az előadók mindig a hadsereg szempontjából és nem mezőgazdasági érdekek protezsálása miatt. És ne feledjük el, hogy ezek az előadók, mint a mindenkor parlamenti többségek tagjai, nem csupán a saját, hanem a kamara többségének véleményét tolmácsolták.

És most még csak egy előadói jelentést akarok kissé részletesebben ösmertetni, abban a meggyőződésben, hogy az abban fölvetett ideát, majd valamikor ami hadvezetőségünk is figyelemreméltónak fogja találni és majd valamikor jóval később meg is fogja valósítani. Majjan az 1903-iki budget előadója jelentésében a következőket mondotta:

„A közvetlen vásárlással 1902-ben is folytatott kísérletek még mindig csak közepes eredményvel jártak.

„Tanulmányoztam a kereskedelem szokásait, melyek szerint ma a paraszt terményeit értékesíti és tanulmányoztam a hadsereg szabályait és így megtaláltam a kérdés nyitját. A paraszt terményeinek mintájával rendszeren a legközelebbi piacra bejár. Ott találkozik a gabonakereskedőkkel és molnárokkal (vagy ezek ügynökeivel), akikkel azután terményeinek árát illetőleg alkudozik, állhatatosan, ha tud várni, könnyen engedve, ha pénzre van szüksége. Ha az eladó és vevő megegyeztek, az utóbbi elteszi a mintát és megállapodnak a szállítás terminusában. A megállapított napon a gazda átadja terményét és annak árát készpénzben megkapja. Itt tehát nincsenek körülményes szabályok, oly egyszerűen megy az egész, hogy a legírastudatlanabb paraszt se szorul közvetítőre.

„Igy van ez vajjon a hadseregadminisztrációnál is? Sajnos nem. Hiszen a kezeléség nemcsak az árura, de még az eladóra nézve is garanciákat követel. A formalítások a parasztra nézve kiállhatatlanná a hadsereg nézve drágábbá teszik a szállítását.

„Nem a gazdát kell tehát a hadkezelőség színvonalára fölemelni, hanem ennek kell a gazda képességeihez alkalmazkodnia.

„Egész könnyen elképzelhető egy tiszt, amint bármely piacon a neki megvétele ajánlott termény ára fölött alkuszik. Semmi lenézhető sincs ebben a foglalkozásban. Hadbiztosaink és élelmezési tisztjeink ösmerik teendőiket. Ha az állam őket bizná meg, hogy a hadsereg szükségletének egyes cikkeit közvetlenül maguk szerezzék be, meg lehetünk győződve, hogy megmutatnák, hogy erre a bizalomra méltók.

„A bevásárlás legegyszerűbb módja az, amely elfogadja a kereskedelem szokásait minden megszorítás nélkül. Kövessük hát ezt a módot. A kereskedelemben a vevő csak úgy kimegy a piacra, mint az eladó: küldje hát ki a hadvezetőség is bevásárló tisztjeit a piacra.

„Valóban, nemcsak békében, de a háború esetében is, ez lenne a legelőnyösebb bevásárlási mód, mert a hadsereg élelmezésére szükséges cikkeket a leggyorsabban és a legegyszerűbben ott szerezhetheték be a hadvezetőség arra alkalmas tisztjei.

Az előadó aztán előre megegyezett minden olyan ellenvetést, mely a hadkezelőség tisztjeinek megbízhatóságát, tudását és ügybuzgalmát kétségbevonva, ellenezhetné a javasolt bevásárlási mód életbeléptetését és maga François főhadbiztos is kijelenti jelentésében, hogy a tisztokra ez a földadat bizalommal lenne ruházható is, hogy a tisztok tekintélyén az mitsem ronthatna. Az a bizottság, amelynek jelentését a főhadbiztos terjesztette a hadügyi miniszter elé, ezzel a javaslattal is behatóan

ne az, hogy a buzát
be, akik azokat

árgyalásnál foglal-
nyével és nem volt
na, hogy a gazdát
hadsereszállításhoz
etét, lehetőleg köz-
be. Tették pedig
hadserég szempont-
i érdekek protezsá-
k el, hogy ezek az
ri parlamenti több-
a saját, hanem a
ényét tolmácsolták.
y előadói jelentést
ösmertetni, abban a
abban fölvetett ideát,
zetőségünk is figye-
és majd valamikor
valósítani. *Maujan*
jelentésében a kö-

ssal 1902 ben is foly-
g csak közepes ered-

kereskedelem szoká-
paraszt terményeit
am a hadserég szá-
a kérdés nyitját. A
tájával rendszeren a
r. Ott található a
lnároknak (vagy ezek
n terményeinek árát
tosan, ha tud várni,
nzre van szüksége.
egyeztek, az utóbbi
apodnak a szállítás
tott napon a gazda
k árát készpénzben
esenek körülményes
megy az egész, hogy
aszt se szorul köz-

hadserégadminisztrá-
Hiszen a kezeléség
ég az eladóra nézve

A formalitások a
atlanná a hadsereg
szállítást.

tehát a hadkezelőség
hanem ennek kell a
nazkodnia.

képzeltető egy tiszt,
neki megvétele aján-
alkuszik. Semmi le-
foglalkozásban. Had-
tiszteink ösmerik
öket bizná meg, hogy
k egyes cikkeket köz-
k be, meg lehetünk
tatnák, hogy erre a

egyszerűbb módja az,
elem szokásait minden
ük hát ezt a módot. A
csak úgy kimegy a
küldje hát ki a had-
jeit a piacra.

békében, de a háboru
egelőnyösebb bevásár-
eg élelmészére szük-
rsabban és a legeggy-
ék be a hadvezetőség

öre megzáfolt minden
a hadkezelőség tiszt-
adását és ügybuzgalmát
né a javasolt bevásár-
ét és maga François
jelentésében, hogy a
alommal lenne rubáz-
k tekintélyén az mit-
bizottság, amelynek
terjesztette a hadügy-
avaslattal is behatóan

foglalkozott és mint látni fogjuk, méltányolta
is azt.

Most csak azon véleményeket akarom
ismertetni, melyek a bizottság tárgyalási fo-
lyamán a *Maujan* által javasolt vásárlási eljá-
rásra adták le.

Az írásbeli vélemények egyrésze azt ajánlja,
hogy a vásárookra és piacokra a hadbizottságok
hivatalnokai vagy katonai bizottságok küldessenek
ki direkt vásárlás céljából. A vélemények másik
része azt kívánja, hogy a lehető legtöbb helyen
raktárak vagy irodák létesítsenek, ahol a
mezőgazdák ajánlatai az egész év folyamán
elfogadtassanak és megvizsgáltassanak. Az összes
vélemények megegyeznek abban, hogy a köz-
vetlen bevásárlás decentralizáltassék s a mező-
gazdasággal való érintkezési pontok sokszoro-
zassanak meg. Az általános vélemény —
konstatálja François — ez: olyan eljárást kell
követni, mint a kereskedelem, nem tévesztve
szem elől, hogy ha a kereskedő azt adja, amit
kivánnak tőle, a gazda meg azt adja, amiye van.

A kereskedők véleménye ez: Bármit csi-
náljon is az állam hivatalnokai utján akár a
piacon, akár azon kívül, mindig csak jövevény
lesz, holott a gazda csak azzal köt szívesen
üzletet, akit jól ismer és akiben bizalma van.
Egyébként a vásárlásra kirendelt állami (katonai)
hivatalnokok sohasem lesznek a gazdákkal szem-
ben olyan kedvező helyzetben, mint az odavaló
kereskedők és molnárok és drágábban kell min-
dig vásárolniok, mint a kereskedelemnek, mert
az állam vásárlása sohasem lehet minden fázisán
keresztül oly egyszerű, oly könnyű, oly minden
komplikált számadástól mentes, mint a keres-
kedelemé.

A hadbizottság igazgatóinak a közvetlen
vásárlásra nézve beadott véleménye két kate-
góriába osztható: az egyik kategória a véle-
mények azon részét foglalja magában, mely a
decentralizációt akarja hivatalnokoknak, vásárló-
bizottságoknak a piacokra való kiküldésével,
a másik kategóriába tartozó vélemények a
helyben, az élelmészeti raktárakban való átvétel
mellett szólnak.

Látnivaló tehát, hogy a francia illetékes
körök nemcsak komolyan tárgyalták, de jórészt
el is fogadták a bevásárlásnak azt a módját,
hogy a hadvezetőség katonai hivatalnokokat,
vagy bizottságokat küldjön ki a piacokra és
ott a gazdától kereskedelmi alku és szokások
szerint szerezzék be a hadsereg részére szük-
ségelt terményeket. Ez érdekes és fontos
mozzanat a hadseregellátás terén, amelyet
nem tesz értéktelenné a francia kereskedők
azon véleménye, hogy az állam így is mindig
drágábban fog vásárolni, mint a kereskedők,
de még ha ez igaz is, még mindig olcsóbban
fog így vásárolhatni, mint ahogy a kereskedők-
től vásárolhat.

A következőkben aztán áttérek François
főhadbiztosnak, a bizottság elnökének az anket
eredményeit és javaslatait ösmertető jelen-
tésére. (Vége köv.)

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

Dijnyertes hazai tenyészetek.

Márczius 26—27-én folyt le az „OMGE”
rendezte országos tenyészállatvásárlás „Tattersall”
helyiségeiben. Hogy és miként folyt le, azt an-
nak idejében közöltük lapunk husvétii és azt
megelőző számaiban. Most csak az első dij-
nyertes állatok képmásait és azon tenyészetek
leírását közöljük, amelyek első díjat nyertek.
Mert a második stb. díjakat nyert állatok és
tenyészetek ismertetése meghaladná lapunk ke-
retét. Pedig azok is megérdemelnék az ismer-
tetést, mert színjava tenyészetek, amelyek kö-
zött bajos volt választani, az elsőséget kijelölni.

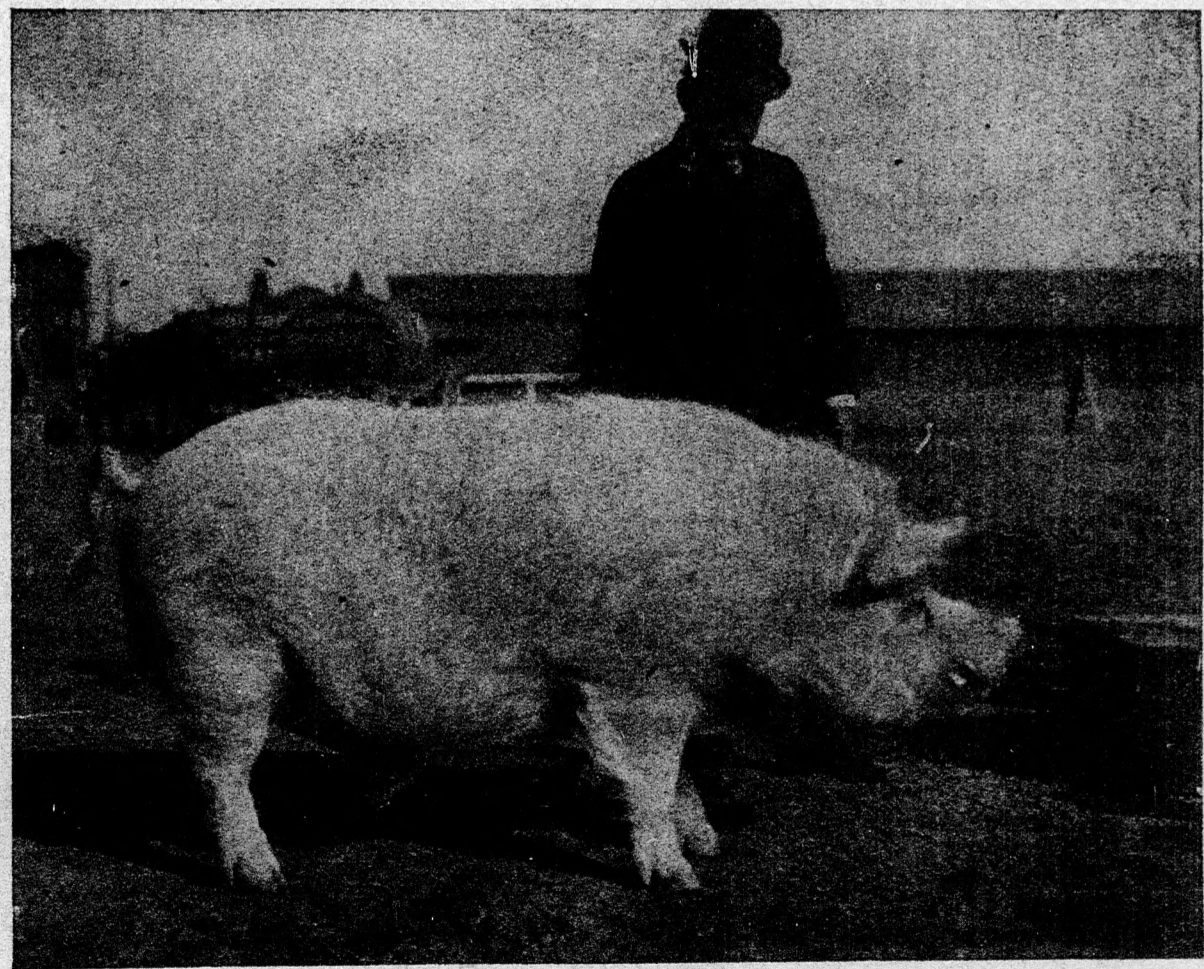

59. ábra. Mangolicza kan. Wertheimstein Alfréd tenyészetéből.
Első díjat nyert a budapesti XXI. tenyészállatvásáron.

A jury hivatásához képest ezt megcsinálta és
mi mostan a jury ítéletéhez alkalmazkodunk.

Es ez ítélethez nyugodt lelkiismerettel
csatlakozhatunk is. Mert a megítélés lelkiismeret-
relesen történt. A jury egyedüli hibája, hogy
első díjjal nem méltathatta az összes arra ér-
demes tenyészeteket. Amint hogy szabályai értel-
mében nem is teheti. De amit kiválasztott,
amelyet elismerésre, kitüntetésre méltatott, az
a tenyésztés remeke volt. Hogy a szimmenthali
marha, a rambouillet birka és a mangolicza
tenyészetek körében oly nehéz volt a választás,
ki tehet róla? Illetőleg kit okolhatunk tenyész-
tésünk ez irányokbani remek fejlesztéseért? Akit

pedig okolhatunk, nos, azt nem fogjuk hibáz-
tatni! Gazdag és állattenyésztésünk örvendetes
fejlődését feltüntető volt e tenyészállatvásár,
vagy ha úgy tetszik kiállítás. Amiből csak az
a következés, hogy tenyésztőink elsajátították
a szükséges mesterfogásokat. Azonkívül pedig
a kiállított állatoknak több mint 50%-a elkelt.
Persze nem minden csoportban egyformán. Ami
viszont azt bizonyítja, hogy a budapesti tenyész-
állatvásár nem hitvány alaki eredményekkel
dicsekvő állatkiállítás. Lehet ottan tenyész-
anyagot kiválasztani, szerezni és eladni is!
Es ez a mi rendeztünk tenyészállatvásár
fő sikere, mely már nemcsak erkölcsi, de

60. ábra. Yorkshire-kan. Eckstein Fülöp lugosi tenyészetéből.
Első díjat nyert a budapesti XXI. tenyészállatvásáron.

anyagi siker is. Nehéz munkába került e siker állandósítása! De tovább csináljuk és folytatjuk a gazdaközönség érdekében.

És most térjünk át az egyes tenyészetekre. Remek jószágot produkált és állított ki valamennyi. Itt vannak a műmellékletek. Ezek nem hazudnak és ezek igazolják állításaink igazságait. *Teleky Arvéd* gróf 2 éves erdélyi magyar fajtájú bikáját ábrázolja az első kép. Korához képest remekül fejlett állat. És ezekhez méltó volt az a többi 4 drb bika és tehén is, amelyeket kiállított. *Teleky Arvéd* gróf drassói tenyészete kiváló és kiemelkedő típusa azon új tenyészirányzatnak, amelyet tudomásunk szerint Erdélyben *Sperker Ferencz* erdélyi földbirtokos honosított meg. Főcélja erőteljes, de az eddiginél gyorsabb fejlődésű magyarfajta marhát tenyészteni. És ezt a célt már eddig is elérte. Gulyatehén-állományát az eredeti és a sarkadi gulyából vásárolt bikával fődözött 120 drb tehénről mostanig 300 drbra emelte, ami arra vall, hogy a gulyatenyésztés jövedelmező dolog.

A törzs javítására főleg a Szegeden díjazott „Lehel” nevű bika használtatott föl, amelynek élősúlya 1030 kgr. és amelyetől az 1899-ik év óta évente mintegy 100 drb borju származott. A tenyészet növendékei első díjakat nyertek Szegeden, a budapesti és kolozsvári tenyészkiállításokon és mindezen kitüntetett példányok 1400—1600 K. vételáron keltek el. A vérfelújításról 1903-ban egy gróf Almásy pusztaszent-tamási uradalomból vásárolt bika és 1904-ben több mint 100 drb új tehén beszerzésével gondoskodtak. Az uradalom évente mintegy 40 drb bikát nevelt, amelyek két éves korukban mind meghaladják az 500 kgr. élősúlyt és 500—1000 K. vételárban kapkodják el őket. Elad azonkívül az uradalom jármosokról, amelyekből azonban a készlet már egy egész esztendőre le van foglalva. Az üszöket ezidőszert kizárólag a saját tenyésztés gyarapítására használják föl és a tehének élősúlya 4—5 éves korukban eléri a 600 kilogrammot.

Ime egy belterjesen kezelt gulyatenyésztés adatai, amelyek bőségesen igazolják, hogy lehet Magyarországon gulyamarhát is jövedelmezőleg tenyészteni és amely eredmény bizonyítja, hogy a — mindenestre javított — fehér szőrű szarvasmarha tenyésztésének hazánkban jövője van.

E magyar fajtának ellenlábasa, a *Jeszenszky* Jánosné báróné tolnamegyei, felső-hidvégi (u. p. és v. á. Kölesd) gazdaságában tenyésztett *Gubena* nevű 2½ éves szimmenthali bika, amely gyönyörű testarányaival még a fényképen is imponál. A szimmenthali marha a belterjesebb gazdálkodású vidékeken hazánk általánosan elismert, elfogadott és elterjesztett tenyészanyaga, amely immáron ugyszólván teljesen hazai fajtává vált és amely ha tejlőképességben mögötte is maradt svájci elődeinek gyors fejlődés, a testalkat szépsége és ezzel hízó képességében már rég meghaladta amazt. Láttuk ezt az idei tenyészállatvásárra importált eredeti svájci marhákról, amely testalkata és főleg faji konformitásában szemét volt a mienkhez képest, de azért elkelt méregdrága áron, mert a magyar az idegen fajtát szereti és mert tehénészetének gyöngye fejési eredményeit a vérfelújítással

reméli — egy csapásra — megjavíthatni. Pedig ennek, miként azt hazánk jelesebb szakirói és tenyésztői bebizonyították és miként arra már husvéti cikkemben is utaltam, a gondos tenyészkiválasztás az aránylag lassu, de egyedül biztos módja. De hát kárán tanul a magyar és ha kibírja a leczkepénzt, hát csak hadd tanuljon! Rajtunk nem mult a megkárosodás elhárítása.

A felső-hidvégi tehénészet, amelynek megalapítója és sikeres fejlesztője *Apáth Alajos* kasznár, az 1885—1903-ban eredetileg importált 20 drb tehén és 3 drb bikával alapított meg.

Az országos törzskönyben XXVII. sz. alatt nyilvántartott tehénészet szimmenthali tehénállománya 50 darab fejős. Az átlagos napi tejhozam 7 liter. Évente 40 darab borjut nevel föl és ezekből 8—10 darab bikát 1½ éves korban, darabonként 700—1200 korona árban értékesít. A bikák élősúlya 2 éves korban 550—600 kg. A tenyészet a budapesti tenyészállatvásárokon 5 évben és a pozsonyi 1902. évi tenyészállatkiállításán *József főherceg* tiszteletdíjával lett kitüntetve. Kiváló eredményeivel e tehénészet méltó módon sorakozik a *Döry-féle* leperdi és *Szell Kálmán* rátóti tenyészeteihez és mi tiszta szívből még sok és állandó sikereket kívánunk e kiváló tehénészet tenyésztőjének!

Első díjjal kitüntetett állat *Hunyady* *József* gróf kéthelyi tenyészeteinek berni tehene, mely korához képest impozáns testarányaival kelti föl a figyelmet. Hogy a szimmenthali és berni rokontörzsek közül melyiknek adjunk előnyt, azt itt nem dönthetjük el és nem is tudunk azokban nagy különbséget tenni, hacsak azt nem írjuk a szimmenthali javára, hogy jóformán teljesen meghonosodott, úgy, hogy immár beltenyésztésű magyar fajtának tekinthetjük.

A kéthelyi tehénészet tehénállománya ezidőszert 75 darab, amely az úrményi hírneves tenyészettől hozott állatokkal alapított és még ma is onnan szerzi be a vérfelújító tenyészanyagot. A világra jött borju élősúlya 50—55 kg., míg a kinőtt bikák 1000—1100, a tehének 800 kg. élősúlyt érnek el. A napi átlagos fejési eredmény 7.02 liter. Évente mintegy 20—25 darab bikaborjut nevelnek föl, amelyek darabját — leginkább községi tenyész-bikául — két éves korában 500—700 koronaért értékesítik. A növendéküszöt, az erőteljes mustrálás folyán, mind saját tenyészésre használják föl.

Műmellékletünk 4-ik képe *Hecht J.* és *Beer H.* urak nagyfügedi tenyészeteinek díjnyertes borzderes tehénét ábrázolja. A borzderes, szimmenthali és pinzgauai fajtának hazánkban legerősebb riválisa, habár nincs is divatban. Sajnos, hogy e díjnyertes tehénészetéről, adatok hiánya folytán, mit sem közölhetek.

Wenckheim Géza grófnak *Flóri* nevű mólthali bikája nyert elsőosztályú díjat. E bika 1902 június 20-án született, tehát a tenyészállatvásár idején 1¾ éves volt. Hogy fiatal korához képest micsoda robusztus állat, azt az ábra felünteti. A tenyészet 1896-ban alapított *Karinthiából* importált tehénekkel. A mai tehénlétszám 21 darab. A tehének élősúlya 650—830 kilogramm, az évi tejhozam 1900—3500 liter. Tenyészanyagul eladnak

évente 2—3 darab másfél éves bikát és ugyanannyi hasas tehenet vagy üszöt 600—1000 korona áron. A tenyészet a pozsonyi kiállításán díszoklevelet és 200 K. értékű tiszteletdíjat nyert. Gerla, ahol a tehénészet van, 7 kilométernyire fekszik a békéscsabai vasútállomástól és így a jeles tenyészet könnyen megtekinthető.

Gaál *József* az első díjat nyert „Iris” nevű szimmenthali üszője gyönyörű állat. Tehénészetéről egyéb adatokat, sajnálatunkra, nem közölhetünk.

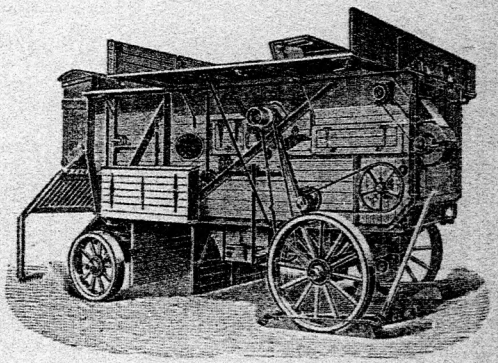
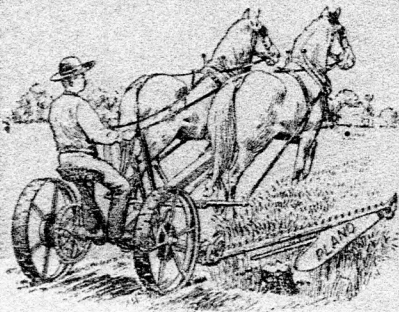
És ezzel végeztünk a szarvasmarhák csoportjával, ahol a kitüntetetten kívül jobbnáljobb tenyészetek voltak gyönyörű állatokkal képviselve. Programmunkhoz képest azonban itt csak az első díjat nyert tenyészeteket ismertettük.

A juhászat csoportjában a merino-elektoral tenyésztest ez alkalommal csak három kiállító képviselte, de ezek aztán gyönyörű állatokkal. Első sorban, mint évtizedeken át, a tótmegyeri és derekegyházi juhászok versenyeztek a pálmáért, amelyekhez méltón társult *Széchenyi Gyula* gróf marczali tenyészete. Hosszu éveken át, a tótmegyeri juhászat ismertetett el a legkiválóbbnak. Most a Skita által kezelt juhászok legyőzték a tótmegyerit (s *Károlyi* *László* gróf 31. sz. kosa nemesek az első díjat, de egyuttal, mint a kiállítás legkiválóbb állata, Budapest sz. főváros tiszteletdíját nyerte el. Az anyajuhok létszáma a derekegyházi uradalomban 817 drb a megfelelő növendékállománnyal. Az utolsó 5 év alatt 4 első díjat nyert a tenyészállatvásárokon. Eladnak évente 25—30 drb tenyészost, 150—300 korona áron.

Remek volt a rambouillet fésűgyapjas jellegű kiállítás, ahol hazai tenyésztőink derekasan megállták a versenyt a legjelesebb porosz-sziléziai tenyészetekkel. Az első díjat *Pallavicini* *Sándor* örgróf pusztaszéri pepinierjából fölhozott 172. sz. kos nyerte el, mely e díjat hatalmas testarányai és kiegyenlített gazdag gyapjuállagával valóban meg is érdemelte. A *Pallavicini-féle* juhászban a 80-as években tértek át az egyszerű fésűgyapjastól a rambouillet-tenyésztésre, porosz-sziléziai kosok beszerzésével 1885-ben egy 100 drb *Goedeckétől* beszerzett anya és 8 drb kosból álló tisztavérű tenyészetet állított fel az uradalom és ezek ivadékából nemesítette az összes állományt. Vérfelújítás céljából ismételt a legnevezetesebb német juhászoktól szerzett tenyészanyagot és hatalmas átalakuláson ment át, míg végül a lelkes szakember, *Rákos* *Béla* állattenyésztési intéző vezetése alatt a fejlődés mai tüklyét el rte.

Pallavicini *Sándor* örgróf pepinier törzstenyészete a pusztaszéri majorban 300 drb anyabirka; ebből fejlesztik és nemesítik a 6000 drb-ot meghaladó uradalmi juhállományt. A kinőtt kosok súlya 80—110 kg., az anyáké 50—60 kg. A tokjó anyákat 1½ éves korukban hágtatják, tehát a fejlődés egy egész esztendővel gyorsított. A birkák gyors fejlődésükhöz mérten igénytelenek. Az ellési százalék a kettős baránnyok számításbavételével 90—100%. A szennyesen nyírott gyapjuhozam az öreg kosok és ürüknél meghaladja a 6½ kilót, a nőtényeknél pedig megközelíti az 5

Robey & Co. Ltd.-féle világhírű angol cséplőkészletek,
továbbá Amerika legnagyobb gyáruak kiváló készítményeiből, a „Plánó-Divizio” fűkaszálók, aratógépek és szénagyűjtők állandó nagy raktára:
Szücs Ödön-nél Budapest, VI., Nagymező-utca 66.

át és ugyan-
600—1000
yi kiállításon
edíjat nyert.
lométernyre
től és így a
ető.

nyert „Iris“
állat. Tehe-
unkra, nem

arvasmarhák
ivül jobbnál-
állatokkal
est azonban
enyészeteket

ino-elektoral
rom kiállító
állatokkal.
át, a tót-
atok verse-
méltón tár-
ezali teny-
yeri juhászat
ost a Skita
tótmegeyerit
nemcsak az
állítás legki-
ros tisztélet-
ama a derek-
megfelelő nő-
év alatt 4
rokon. Elad-
st, 150—300

fesűsgyapjas
sztóink dere-
esebb porosz-
at Pallavicini
riájából föl-
mely e díjat
ített gazdag
érdemelte. A
80-as években
astól a ram-
ziai kosok be-
Goedeckéltől
álló tisztavérű
lom és ezek
es állományt.
n a legneve-
rzett tenyész-
ment át, míg
Béla állate-
fejlődés mai

epinier törzs-
ban 300 drb
nemesítik a
juhállományt.
az anyáké
éves koruk
egész esz-
yors fejlődé-
elési szá-
tasbavételével
gyapjuhozam
aladja a 6½
közelíti az 5

és felet. A gyapjutermet a folyó évben egy
berlini cég vette meg 100 kilónként, zsirban
nyirva 144 koronáért. Eladnak évente mintegy
100 drb tenyészkest 150 K. átlagáron. A juhá-
szat a budapesti tenyészállatvásárokon állan-
dóan szerepel és mindig kitüntetésekben ré-
szesült.

A mindszent-alyói juhászat tehát terme-
lési képessége és jövedelmezőségével igazolni
látszik a már annyira divatos a rambouillet
tenyésztési irányt. És mi részünkről tiszta szív-
ből szerencsét kívánunk e szép eredményekhez.

A Pallavicini-uradalom tenyésztésének azon-
ban, eltekintve az idegektől, erős hazai ver-
senytársakkal kellett e tenyészvásáron megkü-
zdenie. A keszthelyi gazdasági tanintézet, Königs-
warter báró, Wenckheim Géza és Frigyes grófok
és Antal gróf örökösei szintén kiváló tenyész-
anyagot hoztak vásárra. Az első anyadíjat
Politzer Géza nagykorpádi juhászatából kiállított
anyabika nyerte el. Politzer 1892-ben alapította
nyáját, de mai tiszta tenyésztési jellegnek (merino
precoce solonais) csak 1901-ben vetette meg alap-
ját Pálffy gróf szomolányi juhászatából vásárolt
330 drb anyajuh és 16 drb kossal. Mint látjuk
szép eredménnyel. Vérteljesítésre közvetlen
Franciaországból beszerzett kosokat használt. A
tenyészirány gyors fejlesztés testben és gyapju-
hozamban. A tenyészanyák létszáma 727 drb,
a megfelelő növendékállománnyal. Az öreg
kosok élősulya 90—126, az anyáké 55—60
kilogramm. Az ideai átlagos nyirási eredmény
darabonként (tehát a növendéket is beleértve)
4·29 kg. és az eladási ár 102 K. szennyben
nyirva. Eladásra kerül évente 40—50 drb kos,
100—200 koronáért, 350 drb hizott ürü és
350 drb számfölötti anya. Ez utóbbiakat az
idén nyirás után darabonként 17 koronáért
adták el, míg a hizott ürüket rendszerint Páris-
ban értékesítik. Szép eredmények, amelyekkel
csakugyan érdemes a merino precoce solonait
tenyészteni.

Spezialitás a maga nemében Pálffy József
gróf szomolányi juhászata. Az uradalomban a
80-as években még 8000 drb electoral-negretti
jellegű birka volt, mely a gazdálkodás belter-
jes fejlesztésével már 7—800 darabra csök-
kenetett. A tenyészállomány ma 424 drb anya-
birka, amelyek francia és német származásu
rambouillet és későbből lapálybirkák keresz-
tezésének eredményei. A földhizalt bárányokat
március elején már 30 kilogrammos átlagos
súlyban, páronként helyben 26—28 K. átlag-
áron értékesítik. A fölös tenyészkosokat 100 K.
átlagáron vásárolják. A gyapjuhozam az anyák
után 4·24, a kosok után 5·15 kgr. és azt bécsi
mázsánként (56 kgr.) az idén, zsirban nyirva,
85 koronáért 4% vásárolták meg. A tenyészet
az 1885. évi országos kiállításon a kiállítási
nagy éremmel volt kitüntetve.

A Skublies örökösök zalaszentmihályi
régóta hírneves fésűsgyapjus juhászata is a tel-
jesen megérdemelt kitüntetésben részesült, az
első anyadíj odaítélésével. A tenyésztési irány
és fajtatörzs rambouillet, amelynek ősei már
1864-ben szereztettek be Poroszországból. Vértel-
jesítés céljából ugyanonnét szereznek be
időnkint kosokat. A tenyészállomány jelenleg
450 drb anyajuh. A jelen kiállításra felküldött
2 éves kosok 95, a két éves anyák 65 kg.

súlyuak voltak. A tenyésztésre nem alkalmas
bárányok följavítva páronként 30 K.-ért adat-
nak el. Ezeket kívül eladatik évente 80 drb
számfölötti tenyészkos 140 K. átlagáron, míg
a mustraanyák párját 40, az ürüket 60 kor-
onáért értékesítik. A tenyésztésnek a hazai és kül-
földi kiállításokon jól kiérdemelt kitüntetései-
nek száma egész légió. Egyszóval a tenyészet ut-
törő és vezető, hazai husirányú fésűsgyapjas
tenyésztésünkben.

A szőke mangalicza fajták kiállításán
Wertheimstein Alfréd cséhteleti tenyészete
nyerte az első díjat. Pedig erős versenytársak-
kal, a többek között Kornstein testvérek és
Rósa József tenyészétével kellett megküzdenie.
A tenyésztésről részletesebb adatokkal nem
rendelkezünk. De hát ez olyan bor, akinek
nem kell a czégér.

Angol fajta sertéseket az idén a szokottnál
nagyobb, és a hussertésenyésztés jelentőségéhez
képest mégis csekély számban állítottak ki.
Ebből az a következtetés, hogy a nagybir-
tokosok nem akarják megérteni és kihasználni
a tenyésztési és értékesítési viszonyok azon
alakulását, amely az országos mezőgazdaság
belterjes feljlesztése, a tejszövetkezetek alakí-
tásával, okvetlenül bekövetkezik. Majd ha el-
mult, kapaszkodnak a haszon után.

A kiállítók közül Eckstein Fülöp lugosi
tenyészete nyerte a pálmát tagadhatatlanul
gyönyörű csoportos kiállításával. És igen érde-
kes volna tenyésztési eljárásának ismertetését
egész terjedelmében közölni, ha helyünk volna
hozzá. Így hát csak kivonatossan ismertetjük a
levelet, amelynek megírója nem szakiró ugyan,
de alapos gazda és üzletember.

Yorkshirei tenyészetüket 1898-ban alapí-
tották meg, 10 kocza és 1 db kan importálá-
sával. Ez importált törzs a hideg telet, a forró
nyarat nehezen tűrte, görbe-behajlott orrával
turni sem tudott, de az utódokban mind e
hiányosság megjavult. A tenyésztés célja, a mi
viszonyainknak megfelelő hussertés-anyag pro-
dukálása és a sikerült vérfőlrissítésre éven-
ként Németországból hoztak be kanokat.

A tenyészállomány ma 130 db koczára
szaporított. Tenyészállatokul csakis elsőrendű
állatok adnak el. A többi mustra, akit 5—6
hónapos korában, 60—65 kg. élősúlyban, kilo-
grammonként 88—120 filléres árban adnak el,
jobbára Bécsbe, császárhushnak. A koczák
évente kétszer fiadzanak és utánuk évente (130
darab kocza után) 2500—2600 malacot nevel-
nek föl! A fiadztatás egész éven át történik,
mert a kereslet bizonyos koru sertések iránt
állandó.

Az országosan törzskönyvbe bevezetett
és nyilvántartott tenyészet takarmányozása na-
gyon egyszerű. Mint kismarha szemes árpát,
később korpát és árpadarát, ősztől tavaszig
ehhez keverten főzött burgonyát kap. (Tehát a
takarmányozás még sem oly egyszerű, mint
amilyenek mondatik.) A süldőket (malacokat)
tavaszkor luczernán legeltetik (no már ezt ért-
jük), ősztől korpát és nyers répát kapnak.
Télen, amikor turni nem tudnak, kapnak kor-
pát letörzött here vagy buzapolyával.

Az eddigi kiállításokon a tenyészet min-
denhol első díjakkal lett kitüntetve (amelyeket
élelmessége révén a tenyésztő bőven ki is ér-

demelt). A sertésvész három ízben pusztított
1900-ban 22%, 1902-ben 8%, 1903 szeptem-
ber havában pedig összesen 8 drb pusztult el
a 600 drbot meghaladó állományból.

Érdekesnek tartottam itt e hiteles kéz-
írást részben idézve, részben kivonatossan kö-
zölni. Megírója Eckstein, eredeti aláírással. E
sorokban megmondja egy praktikus üzleti szel-
lemű gazda, mit lehet kihasználni a disznóból
és mit főleg a yorkshirei tenyésztésből. Mi
már évek óta imádkozunk a gazdáknak: ten-
yészszének hussertést és használják ki a ked-
vező alkalmat! Tanácsunk, agitációnk ered-
ménye süket negligáció! És ez a tanács egy
a sok közül. Hanem ha megpördül a dob a
nemesi kuria előtt, akkor szóljuk a kormányt,
szóljuk a törvénytörést, szóljuk a zsidót, de
sohasem a magunk éhjelenségét, a magunk
tudatlanságát!!

Utólagosan kaptuk Wertheimstein Alfréd ur
leírását a mangalicza sertésenyésztéséről. Ebben
kéri, hogy ne közöljük a hivatalos fénykép föl-
vételt díjnyertes kanjáról, mert azt hiszi, hogy
a fényképezés alkalmával az övét Rosa József
ur kanjával tévesztették össze. Mi azonban
a leírást és kliséket e levél megérkezése-
kor már leadtuk. Az írást most még helyesbit-
hetjük, de az ábrákat már nem. Ha tévedés
történt (aminthogy a beküldött fényképek sze-
rint tényleg történt is), tessék reklamálni és a
tévedést készséggel helyesbiteni fogjuk.

Wertheimstein Alfréd mangalicza-kiállításra
egyébként e kiállítási csoport clou-ja volt,
annak daczára, hogy épp e csoportban kellett
a legerősebb versenyzőkkel megküzdeni. A
tenyészet tulajdonosa 1874-ben létesítette kisjenői
és okányi koczáknak Balásházy-kanokkal való
párosításával. Ezek utódaiból későbbben egy 3
törzsből álló pepinert állított fel és azok
utódait rendszerint törzskönyveli. A tenyészállomány
100—120 drb kocza. Nyolcz darab koczára
számít egy kant. (Nagyon, de nagyon helyes.)
A koczák egy fiadztatásra 5—6 drb malacot
adnak. A szaporulat legnagyobb részét évek
óta 12—15 hónapos korban, mint tenyészanya-
got, 120—140 K. darabonkénti átlagos árban
értékesíti. Két éves hizóknál legutóbb 284 kg.
eredményt ért el. A sertésvész a nyájban
1896 óta nem pusztított.

Ezek a hiven reprodukált száraz adatok.
Az országos híru tenyészetet főléssleges bővebben
ismertetni. Erős, szilárd, nagytestű, edzett serté-
seket produkál és ezzel nagyban hozzájárult a
magyar mangalicza-tenyésztés fejlesztéséhez.

Egyebekben pedig bocsánatot kérek a
közbeeső elnékedésért. Célom csak az volt, meg-
ismertetni a hivatalos bírálat nyomán a leg-
jobb beszerzési forrásokul kínálkozó tenyész-
teket. És ismerttettem azokat hiven, a beszo-
gáltatott adatok szerint. Reméljük, hogy a
valóságához hívek voltak!

Matlaszkovszki Tádé.

Graepel Hugó-féle szabadalmazott törekrosta

Graepel Hugó-féle szabad. gabona- és lóherceséplőgépek 2 dobbal.

**Malomberendezések. Olajmalmok. Konkolyválasztó-
gépek és rostalemezek kaphatók:**

**Graepel Hugónál, gép- és rostalemez-
gyár, malomépitészet**

Budapest, V., Váci-ut 40-46.

Eddig több mint 750 törekrosta eladatott.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Gyógyfütermesztés.

VI.

☞ *A ruta*, másképpen *szagos ruta* vagy *keresztes ruta*. *Ruta graveolens* L. (Term. rendszer: Rutafélék, Rutaceae s a nyolczporzósok családjába tartozik.) 30—80 cm. magasra nő, s az egész növény sötétzöld, hamvas, mirigyesen pontozott és sajátságos nehéz illatu. Levelei 2—3-szor szárnyasak, levélkéi hosszukásak, a végsők visszás tojásalakúak, szákahegyűek. Szirmai zöldessárgák, bodrosszélűek, begöngyöldödtek. Déleuropai orvosi és fűszernövény; helyenként kertekbe is ültetik.

Használata elég kiterjedt. Némely országban, így pl. Ausztriában is sokat fogyasztanak belőle. Azonban csakis a friss áru értékes, mert hosszas állás után színéből és illatából veszít. A kereskedelemben *Herba Rutae* név alatt kerül forgalomba s a jó minőségű szép zölden szárított friss áruért 70—90 koronát szivesen fizetnek q-kint.

Miután ez is egyike azoknak a gyógyfüveknek, amelyek a mi forró, száraz nyári klímánkat kitűnően kibírják, s a talajban sem nagyon válogatósak, érdemes termesztésével részletesebben foglalkoznunk.

A rutát magról kell tenyészteni, melyet kora tavasszal, amint a föld alkalmas a munkálkodásra, ágyárokba, sorokban elvetünk. De lehet a magot mindjárt állandó helyére is vetni, ekkor a sorokat 50 cm.-nyire helyezzük egymástól. A kikelt palántákat kellőképpen megritkítjuk és ahányszor szükséges, megkapáljuk.

Állandó helyére való kiültetését legzélszerűbb kora ősszel teljesíteni s ilyenkor az egyes növényeket 35—40 cm.-nyire ültetjük egymástól. A következő évben már aratható s miután egyik növény előbb kezd virágozni, mint a másik: aratását akképpen teljesítjük, hogy mindig azokat sárlózzuk le, amelyek virágozni kezdenek. A ruta egy helyen 5—6 évig termeszthető. A lesárlózott rutát azután újból hajtani kezd és augusztus végére kihozza második, tehát sarjtermését is. Ezt szintén learathatjuk. A szárogatásnál azonban ügyelni kell, hogy az lehető gyorsan történjék, mert a rutalevél igen könnyen elveszti színét és akkor értéktelenné válik.

Egyáltalában a ruta szárogatásának lehető gyorsan kell végbemennie. Az első aratás alkalmával ez könnyen megy, mert akkor vannak a legmelegebb napok. A lesárlózott rutát ponyvákon, vagy asztalokon száraról le kell fosztani, úgy, hogy csak maga a levél — levélszárával együtt — jusson a szárítókra. Különösen ügyelni kell arra, hogy sárgás, vagy lilaszínű levelek a jó közép ne kerüljenek, mert a minőséget elrontanák. A száraz árut azonnal csomagolni kell és lehetőleg még az ősz beállta előtt értékesíteni.

Az üröm, fehér üröm, *Artemisia Absinthium* L. (Term. r.: Fészkesek, Compositae. A csőporzósok osztályának csővesvirágú alosztályába tartozik.) Az egész növény selymes, szürke. Levelei 2—3-szor szárnyasan hasogatottak, szeletei

keskeny lándzsák. A levélnyelek fületlenek. Fészkei gazdag virágú összetett bugában állanak, bókólok; fészkepikkelyeinek a külseje molyhos, a vaczok szőrös; virágai élénk arany-szín-sárgák. Terem utak mentén, parlagokon, de kivált száraz, köves vagy sziklás erdőreszleteken. Átható fűszeres illatu. Keserű anyagánál fogva orvosi növény, ezenkívül ürmőkészítésre és az abszintgyártásnál használják. Ujabban kiterjedt használatot nyert a só denaturálásánál is.

Tulajdonképpen Dél-Európából származó növény s a termesztett mennyiség korántsem fedezi a szükségletet. Bár jóval olcsóbb, mint a már ismertetteit gyógyfüvek, azért mégis érdemes termesztetni, mert nagy hozamot ad és amellet nem sok veszélyesség van vele s könnyen is értékesíthető.

Mint délszaki növény, a száraz talajt kedveli és annyira nem válogatós, hogy az erőteljes, vagy friss trágyás talajt éppen nem szereti s abban nem is lesz oly finom illatu. Termesztése legzélszerűbben magról történik, melyet ágyásokba vetünk és a kikelt palántákat egy évig ott ápoljuk s azután ültetjük állandó helyére. A soroknak 50—60, a növényeknek szintén 50—60 cm. távolságot kell adnunk, mert az üröm — kivált ha helyét szereti és már idősebb — elég terebélyes bokorra fejlődik. Gyakran megtörténik, hogy egyes tövek kifágnak, vagy ha nagyon mélyen sárlózzuk, formálisan kiszáradnak. Az ilyen hiányokat pótolhatjuk azután azzal, hogy egyes töveket szétszedünk és belőle 5—6 új növényt ültetünk. Miután 4—5 évnél tovább egy helyen nem célszerű termesztetni az ürömet, ugyancsak beáll az az eset, hogy az összes kiszántott vagy kiásott ürömtöveket szétosztás által szaporítjuk és ültetjük ki újból. Huzamosabb termesztés után azonban okvetlenül újból magról is kell termesztünk, mert máskülönből elkorcsosul.

Aratni virágzása előtt kell. Legértékesebb a szép ezüstfehéren szárított *levéláru*. Az ilyenért szivesen fizetnek 35—40 koronát. Jóval olcsóbb a szárostól szedett, *Herba Absinthii*, mely természetesen súlyosabb is.

Ha finom árut akarunk előállítani, akkor a virágzás előtt néhány nappal learatjuk jó töben az ürömet, száraról lefosztjuk a leveleket és napon vagy árnyékos helyen hirtelen szárítjuk. Sárga vagy barna levélnek nem szabad közötte lennie, azonkívül ügyelni kell arra is, hogy a vastagabb levélnyelek is eltávolíttassanak, mert megszáradás után ez keménynyé és szárossá teszi az árut. Kevésbé finom árunál benne maradhat a szár is; tehát csak a nagyon kőrös, töves szárat dobáljuk félre, a vékonyabb és puhább szárrészeket a lefosztott nyeles levéllel együtt összekevertetnek és megszáritatnak. Ez az alárendeltebb minőség 18—25 koronáért szokott elkeln.

Miután az ürömnek biztos piacza van akár nálunk is, mert vaggonszámra használják fel a marhasó készítésénél, továbbá figyelembe véve azt, hogy egy magyar holdról 8—10 métermázsa termést könnyen levehetünk, nyilvánvaló, hogy termesztése elég jól ki is fizeti magát.

Az első aratás után csakhamar sarjadzani

kezd az ürömlétevény és pár hét múlva learatható róla a második, sőt kedvező időjárás mellett a harmadik termés hozam is. Ez utóbbiak aratásánál azonban kiméletesen kell bannunk az ürömtövekkel s mindig kell rajta hagynunk valamelyes levelet, mert különben a növény elhal a túleröltetés és a levelek hiánya folytán.

Izóp. — *Hyssopus officinalis* L. Az ajakosok családjába tartozik s a kétfőporzósok osztályába. Elégé ismert kerti növény, mely szintén Déleuropából származott hozzánk. A középkorban csak kertileg mivelték, ma azonban már sokfelé termesztik, mint mézelőnövényt a méhek számára.

Szintén a száraz, napos, meleg talajt kedveli s két-három évig maradhat egy helyen, azután át kell ültetni, mert nagy hajlandóságot szerez bizonyos rozsdabetegségekre.

Eppen, miután hazánk égalja kedvez fejlődésének, úgy, hogy a magyarországi izsóp illóolajtartalmában vetekedik a délvidékeken termesztett izsóppal, indokolt termesztésével foglalkozni, habár a szükséglet belőle nem mondható túlmagasnak. A kereskedelemben *Herba Hyssopii* név alatt kerül forgalomba és ára 50—60 korona között ingadozik q-ként.

Termesztési legzélszerűbb magról, miután könnyen csirázik s a kikelt palánták sem kényesek, ezért mindjárt állandó helyére lehet vetni 50 cm. sortávolságokban. A kikelt növényeket megritkítjuk s később 30—35 cm. távolságra hagyjuk őket. Rendszerint már az első nyáron is ad le csekélyebb hozamot. Tulajdonképpen termésre csak a második évtől kezdve számíthatunk róla s kedvező időjárás mellett kétszer, sőt háromszor arathatjuk.

Aratni akkor kell, amidőn bimbózni kezd, tehát még nem nyílik. Kétféle árut szokás belőle előállítani. Az egyik minőség szerinti áru csak levélből és a gyenge hajtáshegyekből áll. Lehet azonban szárostól is megszárogatni s ez a másik minőség. A loarott izsóp-száraznak alsó fás felét olíóval vagy késsel elvágjuk és eldobjuk, azután széttergetjük a száritón, úgy, hogy a virágos fele vagy töve mindig egy irányban maradjon. Két-három napi hervasztás után apró kötegekbe szedjük össze ugyancsak néhány szál izsóppal átkötven az egyes kötegecskéket s most már teljesen megszáritjuk. A csomagolást ládába, vityázva eszközöljük, hogy a kötegecskéké épek maradjanak. Így még legszivesebben vásárolják s a tetszetős, szép zölden szárított herbát legjobban meg is fizetik.

Az izsópot napon nem tanácsos szárogatni, mert színéből és illatából sokat veszít. Huzamosabb ideig szintén nem tartható el, ezért az évi termésen mindig az ősz beállta előtt tul kell adni. *Bajor József.*

ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

Az istállótrágya pénzértéke.

Sokszor felmerült már e lapokban is a kérdés, hogy az istállótrágya értékét miként lehet meghatározni?

E tekintetben a gazdák nézetei nagyon

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udvari magkereskedése
Budapesten, Rottenbiller-utca 33. szám.

Ajánl muharmagot, pohánkát, mustármagot, tengeri félékből: alcsuthit, székelyt, Pignolettot, Cinquantinot és egyéb gazdasági magvakat, továbbá impregnált takarmányrépamagot, mint: mammothot, oberndorfit, eckendorfit, olajbogyóalakut és raffiaháncsot.

ár hét mulva le-
kedvező időjárás
am is. Ez utóbbiak
sen kell bannunk
ell rajta hagyunk
különb a növény
elek hiánya folytán,
inalis L. Az ajako-
a kétfőporzósak
kerti növény, mely
azazott hozzánk. A
nvelték, ma azon-
mint mézelőnövény

apos, meleg talajt
aradhat egy helyen,
nagy hajlandóságot
ségek.

égálja kedvez fej-
agyarországi izsóp
k a délvídekeken
termesztésével fog-
belőle nem mond-
kedelemben *Herba*
orgalomba és ára
dozik q.-ként.

rűbb magról, miután
palánták sem ké-
ndő helyére lehet
an. A kikelt növé-
30—35 cm. távol-
erint már az első
hozamot. Tulaj-
ásodik évtől kezdve
ő időjárás mellett
hatjuk.

lön bimbózni kezd,
étféle árut szokás
k minőség szerinti
ge hajtáshegyekből
is megszárogatni
A learatott izsóp-
lóval vagy késsel
n széttergetjük a
os fele vagy töve
on Két, három napi
ekbe szedjük össze
óppal átkötvén az
már teljesen meg-
ládákba, vigyázva
eskék épek marad-
ben vásárolják s a
tott herbát legjobb

m tanácsos száro-
tából sokat veszít.
nem tartható el,
dig az ősz beállta
Bajor József.

AN.
h Árpád.

pénzértéke.

e lapokban is a
gya értékét miként

ak nézetei nagyon

reskedése
a 33. szám.

élékből:
ági mag-
amuthot,

eltérők. Vannak akik azt tartják, hogy az istálló-
trágya az állattartásnak csak hulladéka, amely-
nek van ugyan gazdasági értéke, de pénzben
ez ki nem fejezhető s a gazdasági számvitelben
a trágya értékét mellőzni kell, különben oly
fiktív számokat csempészünk be a számvitelbe,
melyek annak végeredményeit is fiktívvé tehetik.

Ezzel szemben azonban felmerül a kérdés,
hogy mutassuk ki az egyes állattartási ágak
jövendelmét, ha az azok után nyert trágyát figyel-
men kívül hagyjuk? Hisz a legtöbb haszon-
állattartási ág mérlege ebben az esetben defi-
cizzal záródik s ezen defizit fejében kapjuk
a trágyát. Ezen defizit pedig lehet kisebb-
nagyobb mérvű és e szerint alakul a trágya
önköltsége, amely q.-ként lehet 10—20 f., de
emelkedhetik hibásan szervezett állattartásnál
50—60 s több fillerre is.

Már pedig az okszerű állattartásnak alap-
feltétele, hogy ezzel a takarmányt s szalmát jól
értékessítsük és egyúttal lehető olcsó trágyához
jussunk.

Mi értendő azonban olcsó trágya alatt?
Erre természetesen csak az adhat választ,
aki az istállótrágya pénzértékét ismeri, mert
ha pl. a tehenészet után származó trágya ne-
kem 30 f.-be kerül, de ezen trágya tényleges
gazdasági értéke 40 f., akkor aránylag olcsó
trágyát nyertem.

De a trágya pénzértékének ismerete nél-
kül a növénytermesztés jövendelmét sem lehet
pontosan kimutatni, mert a trágyázás költsége
nemesak abból áll, hogy a nyert trágyát ki-
hordatom és elteríttetem, hanem a trágya érté-
két is fel kell számítanom, mert ha elegendő
trágyám nincs, esetleg vétel útján kell a hiányt
fedeznem, vagy műtrágyát kell alkalmaznom,
ami pedig tényleges költséget okoz.

Ha a trágya értékét a növénytermesztés
jövendelmének kiszámításánál mellőzzük, köny-
nyen arra az eredményre juthatunk, hogy a
növénytermesztés látszólag szépen jövendelmű,
de a gazdaság összes tiszta jövendelme aránytalan
csökély, ami onnét származhat, hogy a haszon-
állattartás defizitja a növénytermesztés jöve-
delmét nagyon csökkentette.

Ezen okokból véleményem az, hogy a leg-
több gazdaság valóban okszerűen nem is kezel-
hető, ha az istállótrágya ön költségét és gazda-
sági értékét nem ismerjük s hogy enélkül az
üzem berendezésénél és vezetésénél gyakran na-
gyon végtetes hibákat követünk el.

De az istállótrágya pénzértékének ismerete
tére számos más esetben is van szükségünk,
így nevezetesen, ha trágyát venni vagy eladni
akarunk, ha a haszonbérő a trágyázás követel-
ményeinek eleget nem tesz s az abból eredő
kár megállapítandó más esetekben is.

A trágya pénzértékének megállapításánál
a theoretikusok rendszerint abból a tételből
indulnak ki, hogy az istállótrágya pénzértéke
egyenlő az abban foglalt növényi tápanyagok,
azaz nitrogén, foszforsav és káli azon értéké-
vel, amivel ezek műtrágyák alakjában meg-
szerezhetők. Ezen elmélet hívei megfelelkeznek
azonban arról, hogy az istállótrágya teljes
trágya, mely nemcsak a benne foglalt növényi
tápanyagoknál fogva, hanem humusztartalmánál
fogva is hat, hogy továbbá az istállótrágyában

foglalt növényi tápanyagok más természetűek
és értékűek, mint a műtrágyákban foglaltak és
hogy ezen értékarány pontosan meg sem
állapítható. A pénzérték kiszámításának ezen
módját részemről tehát nagyon megbizhatat-
lannak tartom.

Ezen okból az istállótrágya pénzbeli érté-
kének kiszámításához más alapot kell keresnünk
s ezen alap, nézetem szerint, nem lehet más,
mint azon terméstartalom, melyet az istállótrágya
eredményez.

Különbén egészen így áll a dolog a mű-
trágyák alkalmazásánál is, mert az okszerű
gazda nem sablonszerűen használja ezeket, ha-
nem csak abban az esetben, ha a műtrágya-
zásra fordított költséget az ezáltal elért ter-
méstöbblet értéke meghaladja. Hogyha tehát
100 kg. szuperfoszfát 8 K. értékben buza-
termésemet átlagban 100 kg.-mal fokozza és
ennek értéke 16 K., akkor használok a szuper-
foszfátot, mert holdankénti tiszta jövendelmemet
8 K.-val növelheti.

Az tehát a kérdés lényege, hogy az istálló-
trágya átlagban mennyivel növelheti termésünket?

Habár ezt a legfontosabb gazdasági kérdé-
sek egyikének tekintem, sajnálattal kell konsta-
tálnom, hogy ez irányban megfelelő kísérletek
még nem történtek, holott műtrágyával éven-
ként sok ezer származó vizgik a kísérleteket.

Mindazonáltal minden tapasztalt gazda
tudja, hogy megfelelő terméseket a legtöbb
esetben csak rendszeres trágyázással lehet el-
érni; az is köztudomású tény, hogy az istálló-
trágya terméstartalom hatása a trágya és a talaj
minősége szerint nagyon eltérő, de általában
föltételezik azt, hogy a rendszeres, mondjuk
négyévenkénti trágyázás, a terméseket meg-
késztérezni, vagyis ha soha nem trágyázott
földön pl. 5 q. gabonát terem átlagban, akkor
rendszeres trágyázással 10 q.-ra emelhető, sok
esetben legalább, az átlagtermés.

Hasonló termésemelkérés tapasztalható
a többi növényeknél is. Egyes idevágó kísérle-
teknél továbbá azt tapasztalták, hogy 100 kg.
istállótrágya 6—10 kg. gabonaterméstöbbletet
szokott eredményezni.

Legutóbb pedig egy német gazda hívta
fel a figyelmet erre a kérdésre azon okból,
mert az istállótrágya mmázsáját helyben 84
fillerrel tudja eladni s kísérleteire támaszkodva
állítólag jobban jár, ha az istállótrágyát eladja
s a termőerő fentartásáról műtrágyák útján
gondoskodik. (Lásd *Illustrirte landw. Zeitung*
1904. évi 4-ik számát.) B. hasonló minőségű
földjein hektáronként az istállótrágya alkalmá-
zásával a következő terméstartomást érte el:

1902-ben adott a burgonya:		
Trágyázatlan földben rozs után		
vetve	203.60 q.-t	
400 q. istállótrágyával ellátott		
földön	305.85 "	
Terméstöbblet hektáronként	102.25 q.	
1903-ban adott a zab szemét szalmát		
Trágyázatlan földön	36.45 q.-t	36.72 q.-t
Az 1902-ben trágyázott		
föld	42.50 "	50.02 "
Terméstöbblet ha.-ként	6.05 q.	13.30 q.

Ambár az istállótrágya hatása valószínűleg

még 1903-ban is érezhető volt, de mivel ez
nem figyeltetett meg, ezen két adatra kell az
istállótrágya terméstartomató hatásának kiszámi-
tásánál szoritkozunk.

Ezen adatok szerint eredményezett 400 q.
istállótrágya a következő terméstartomatót, illetve
értéktöbbletet:

102 q. burgonyát a 3 kor. =	306 koronát.
6 " zabot a 11 " =	66 "
13 " zabszalmát a 2 " =	26 "
Összesen	398 koronát.

Azt mondhatjuk tehát, hogy az istálló-
trágya métermázsája ebben az esetben kerekén
1 koronával értékesült.

Hasonló eredményekre más gazdaságokban
is jutottam azáltal, hogy a trágyázott és nem
trágyázott földek terméstartomatót össze-
hasonlítottam. De a közölt adatok azon állí-
tásom megerősítésére is szolgálhatnak, hogy 100 kg.
középerettségű istállótrágya 6—10 kg. gabona-
terméstöbbletet szokott eredményezni, mert ha
ezen különböző gabonafélék átlagos q.-kénti
értékét 12 koronára tesszük, a terméstartomató
értéke 72—120 fillér lenne, magas gabona-
áraknál többlet, alacsonyáraknál kevesebbet is
tehet, amiből következik, hogy az istállótrágya
különböző gazdaságokban a talaj és a trágya
minősége és a terményárak szerint q.-ként
70 és 140 fillérrel értékesülhet.

Ezek a számtételek azonban még nem
fejezik ki a trágya gazdasági értékét, mivel a
trágya kezelése a telepen, kihordása és tere-
getése költséget okoz, mivel továbbá a termelő
a terméstartomatót értékét csak évek multával
kapja meg, tehát az ebből eredő kamatveszte-
séget is számításba kell venni. Végül figyelembe
veendő, hogy ha a gazda mint üzletember fogja
föl ezt a kérdést, nem elégedhetik meg azzal,
ha a trágyázás költsége neki a terméstartomatót
értékében csak megtérül, hanem ő épp úgy,
mint az iparos, gyáros és kereskedő, polgári
nyereségre is tarthat számot, különben nem
tud jövendelmét felmutatni. Mindezen okokból
tehát véleményem oda terjed, hogy az istálló-
trágya értékét legbiztosabban kifejezi ugyan az
által elérhető terméstartomatót értéke, hogy azonban,
tekintettel a felhozott körülményekre, ezen
értéknek csak mintegy fele tekinthető az istálló-
trágya pénzbeli értékének, vagyis ha, mint láttuk,
az istállótrágya gazdaságunkban q.-ként egy
koronával értékesül, akkor az ilyen trágya
értékét számításainknál bátran 50 fillerre
tehetjük, illetve ha ilyen trágya métermázsájáért
esetleg 50 fillért kell adnunk, nem járunk
rosszul. Minthogy pedig különböző gazdaságok-
ban a trágya métermázsája 6—10 kg. gabona-
terméstöbbletet eredményez, amit minden gazda-
ságra nézve külön kell tudnunk megállapítani s
ami nagyobb nehézségekbe nem is ütközik,
minthogy továbbá a trágya pénzbeli értékeként
csak a terméstartomatót fele felvehető, azon vég-
eredményre jutunk, hogy a közönséges istálló-
trágya métermázsájának értéke viszonyaink között
3—5 kg. gabona értékével felér s ha ennek
átlagos értéke 12 f., akkor a trágya q.-kénti
pénzértéke 36 és 60 f. közt váltakozik. Habár a
trágyázás a szalmatermést is fokozza, ennek
értékét azért mellőztem, mert a nagyobb ter-

≡ Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ≡

az országszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ és terménytisztító gépek.

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról 2378 sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

Kalmár Zs. és Társa különleges terménytisztító gépgyára

Telefon 69. szám. **Hódmező-Vásárhelyen.** Sürgőnyczim: Kalmár-rostagyár.

més a betakarítási költséget is növeli; de pontosabb számításoknál a szalma értéke is figyelembe vehető.

Hogyha tehát ezen az alapon arra a meggyőződésre jutottam, hogy a gazdaságomban a trágya métermázsája mondjuk 40 fillért ér tényleg és ha azt látom, hogy használataim a trágyát 10—20 fillérrel szolgáltatják, akkor gazdaságomnak ezen üzemága helyesen van szervezve, mert nemcsak nyers, hanem egyúttal tiszta jövedelmeknek fokozásához is hozzájárul; hogyha ellenben a használatartás után származó trágya esetleg 50—60 fillérbe kerül, ami különösen a gypjujúhászatnál nincs kizárva, akkor az ilyen állattartás az általa szolgáltatott trágya daczára csökkentőleg fog hatni gazdaságom jövedelmére, mert tényleg apasztja a növénytermesztés jövedelmét.

Ha már most mindezek alapján figyelembe vesszük azt, hogy a talajerő fentartása céljából eszközölt trágyázás a gazdára mily nagy terhet ró, hogy egy kat. hold földnek 200 q.-val való betrágyázása 40 filléres trágyaárnál 80 korona költséget okoz, amihez még a kiszállítás és terítés költsége is járul, úgy, hogy ezen összes költség sok helyütt 100 koronát tehet, hogy továbbá ezen trágyázás termétfokozó hatása csak 3—4 évre terjed ki és így a hollandi és évenkénti trágyázás költsége 25—30 s több koronát tehet, önként következik, hogy ezen költségnek okszerű állattartás által való lehető leszállítása jövedelmünk gyarapításához nagyon tetemesen hozzájárulhat, mert közismeretű tény, hogy azok a gazdák termelnek legolcsóbban, akik földjeiket trágyázni nem kénytelenek és hogy számos tengerentúli állam gazdasági versenyképessége főképpen azon alapszik, hogy gazdáik még nagy kiterjedésű oly földekkel rendelkeznek, amelyek trágyázást nem igényelnek.

Nálunk azonban már nagyon megapadt azon gazdaságok száma, amelyek a trágyázást a termékek hanyatlása nélkül mellőzhetnék és tekintettel a trágyázás költséges voltára, ily viszonyok között valóban okszerű gazdának csak az tekinthető, aki az istállótrágya előállítását árát és gazdasági értékét ismeri, mert olcsó trágya az olcsó termelésnek és a jövedelmező gazdálkodásnak legfőbb titka.

Hensch Árpád.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: ifj. Sporzon Pál.

Kisebb elektromos világítási berendezések.

A budapesti Ganz-gyár az elektromos világítás elvitázhatatlan előnyeit kívánja hozzáférhetővé tenni a birtokos közönségnek kastélyok, urházak, istállók s egyéb épületek világítására az által, hogy ilyen célokra kisebb önálló világítási telepekhez megfelelő gépek előállítására és ilyen telepek felszerelésére vállalkozik.

A birtokos közönség bizonyára megelégedéssel vesz erről tudomást, mert ebben egy általánosabbnak mondható kívánság válik valóra; az ugyanis, hogy a vidéken is berendezkedhe-

tünk a modernebb világítási rendszerre, amely tűzbiztonság, tisztaság és kellemesség szempontjából az eddigi világítási eszközöket és anyagokat messzire felülmúlja.

A gyár, a hozzánk beküldött ismertetés szerint, ezen kisebb arányú villamvilágítási berendezésekhez egy kisebb Bánki-féle benzín- (vagy petroleum-) motort vesz alkalmazásba.

A 125, egyenként 16 gyertyafényerejű lámpára berendezett telep két rendszer szerint szerelhető fel. Az egyiknél az áramszolgáltatás egy kisebb dinamo és egy akkumulátor-batteria között oszlik meg; ennek az az előnye, hogy a dinamo és a motor csak nappal, bizonyos órákon át van üzemben, az éjszakai világítást pedig az akkumulátor-telep szolgáltatja. A másiknál a dinamo közvetlenül látja el a telepet árammal és addig az időpontig van üzemben, ameddig az éjjeli órákban világításra szükség van.

Ami a berendezéshez tartozó Bánki-féle motort illeti, ez ma már általánosan ismert gépnek mondható; mégis kiemeljük itt is azokat az előnyöket, amelyeket ez a motor képvisel.

A motor, amely az üzem gazdaságossága és a dinamogépek hajtásához szükséges egyenletes és nyugodt járást illeti, egyike az ilyen erőgépek legjobbjainak; a könnyebb ásványi olajneműek (0.75-nél kisebb fajsúlyu petroleum vagy benzín) fogyasztására van szerkesztve és a csekély fűtőanyagfogyasztás, egyszerű szerkezet, csekély terjedelem és könnyű kezelésénél fogva a céljának egyébként is nagyon megfelel. A Bánki-motor a mechanikai hőelmélet azon tételének racionális kihasználásán alapul, mely szerint valamely hőmotor melegkihasználása annál jobb, minél magasabbra komprimáljuk az eléggő keveréket a robbanás előtt; e cél elérésére a Bánki-motor a legegyszerűbb eszközöket használja fel, amennyiben a beszívás alkalmával a benzinen (vagy petroleumon) és levegőn kívül finoman porlasztott vizet szív be egyidejűleg a hengerbe, azon célból is, hogy az eléggő keveréket lehűtse annyira, hogy még igen magas kompresszió-fokoknál sem következhetik be korai gyújtás vagy nagy robbanási lökés; ezáltal ennél a motornál az elérhető legnagyobb kompresszió-fok fejthető ki. Ezen okból a Bánki-motor lóerő-óránként teljes terhelés mellett, a benzín minősége és a gép teljesítménye szerint csak 230—300 gramm benzint fogyaszt. A motor hűtővízfogyasztása is igen csekély, amennyiben ez lóerő-óránként csak 12 kg.-ig megy, tehát jóval kevesebb, mint más szerkezetű motoroknál; a gép álló szerkezetű, kevés teret igényel, nyugodtan, zajtalanul és egyenletesen jár s így bárhol — esetleg emeleti helyiségben is — felállítható, anélkül, hogy az épület lakóira nézve alkalmatlan volna; kézzel könnyen megindítható; kezelése pedig különös szakismeretet nem igényel s üzem közben felügyeletre sem igen szorul. A szerkezeti alkatrészek tartóssága s az egész gép szoliditása tekintetében teljes garancia az, hogy a Ganz-gyár állítja elő. Tűzveszély-biztonság tekintetében teljesen megbízható s ezért felállításához külön hatósági engedély sem szükséges.

Ami az ilyfajta kisebb világítási telep

előrelátható üzemköltségeit illeti, erre nézve a gyár a következő számvetést állította fel:

I. Világítási telep 125 együttéggő izzólámpára, dinamóval és akkumulátor-batteriaival: 125 db 16 gyertyafényű izzólámpa $125 \times 50 = 6250$ wattot fogyaszt; naponként 6 órát közepes égési időtartamnak felvéve, a napi áramfogyasztás $6250 \times 6 = 37500$ wattóra. Ezen áramszükséglet egy 6 kilowattos egyenáramu dinamo és egy 121 ampér-óra teljesítményű akkumulátor-batteria között osztatik meg, olyképpen, hogy az akkumulátor-batteria $110 \times 121 = 13310$ wattóra, a dinamogépre $37500 - 13310 = 24190$ wattóra esik. Egy ily berendezés egy körülbelül 8 effektív lóerjű motort igényel és motornal, dinamogéppel, kapcsolótáblával és szereléssel együtt kerek számban 11,200 koronába kerül.

Az akkumulátorokra naponta 13310 wattóra esik; ha az akkumulátorok határfokát 0.75-nek vesszük számításba, akkor a dinamogépnek $13310 : 0.75 = 17800$ wattórát kell fejlesztenie az akkumulátor-telep töltésére. Ehhez járul 24,190 wattóra, amelylyel a dinamo közvetlenül járul a lámpák táplálásához, úgy, hogy a dinamónak tehát az akkumulátorok töltésére 17,800 wattórát, közvetlen világításra pedig 24,190 wattórát = 41,990 wattórát kell fejlesztenie.

A dinamónak s a szijáttételnek összbátásfokát 0.85-nek véve fel, a Bánki-motor teljesítménye naponként $41990 : 0.85 \times 736 = 68$ lóerő-óra lesz. Lóerő-óránként bőségesen számított 0.300 kg. benzinfogyasztás mellett a naponkénti benzínszükséglet 20.4 kg., a fűtőanyagköltség tehát évenként $20.4 \times 365 \times 0.36$ fillér = 2685 korona. Az összes évi költség — ennél a rendszernél — így alakul:

fűtőanyag költsége évente	2685 korona,
a lámpák kétszeri kicserélése (vagyis 250 lámpa)	150
vízbeszerzési költség	50
kenő és tisztító anyag és kisebb javításokra	200
kezelő munkabére	360
évi díj az akkumulátor jókarbantartásáért	300
összesen	3745 korona,
ehhez hozzászámítandó: 5% tőkeamat	560
10% törlesztés	1120
mindössze	5425 korona.

A kezelő díjazására számított összeg azért vétetett fel csekélynek, mert a motor és dinamo csak nappal s legfeljebb 10 órán át vannak üzemben. A fentebbi összeg szerint 1 hektowattóra 5425 00 : $375 \times 365 = 3.96$ fillérbe és egy 16 gyertyás lámpaóra 1.98 fillérbe kerül. A törlesztési időtartam lejártá után pedig 1 hektowattóra : $3745.00 : 375 \times 365 = 2.74$ fillérbe és egy lámpaóra 1.37 fillérbe jön.

II. Világítási telep 125 együttéggő izzólámpára akkumulátorok nélkül:

A telep Bánki-motornal, dinamóval, kapcsolótáblával és szereléssel együtt kerek számban 13,000 koronába kerül.

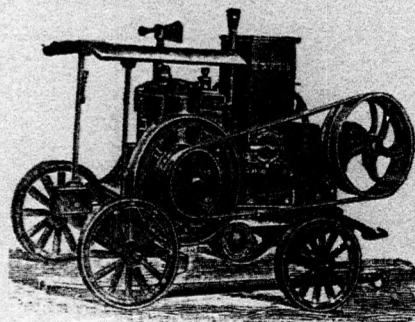
Az üzemköltségek következőképpen alakulnak:

A naponként szükséges áramfogyasztás ugyanaz marad, azaz $6 \times 125 \times 50 = 37500$

Oberurseli Mótorgyár Részvénytársaság, Oberursel

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Iroda és raktár: Bécs, VII., Lindengasse 33.

LEGOLCSÓBB
HAJTÓERŐ

a „GNOM“ BENZIN-PETROLIN-MOTOR.

3000-nél több üzemben. Könnyen kezelhető. Villanyos gyújtással. Okl. gépész felesleges.

KÖLTSÉGVETÉS, TERVEK ÉS EGYÉB FELVILÁGOSÍTÁS INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

„Gnom“ motor-mozgony. Magyar levelezés.

Magyar levelezés.

eti, erre nézve a
állította fel:
gyüttégó izzólám-
látor-batteriaival:
mpa 125x50 =
ponként 6 órát
felvéve, a napi
00 wattóra. Ezen
ttos egyenáramu
óra teljesítményü
ztatik meg, oly-
batteriaira 110x
mógépre 37500-
k. Egy ily beren-
v lóerejű motort
géppel, kapcsoló-
t kerekében

onta 13310 watt-
torok hatásfokát
akkor a dinamó-
00 wattórát kell
p töltésére. Ehhez
el a dinamó köz-
ásához, úgy, hogy
látorok töltésére
világításra pedig
tatórát kell tel-

ételnek összhata-
nki-motor teljesít-
85 x 736 = 68
t bőségesen szá-
asztás mellett a
0.4 kg., a fűtő-
0.4 x 365 x 0.36
szes évi költség
alakul:

2685 korona,
150 "
50 "
200 "
360 "
300 "
3745 korona,
560 "
1120 "

5425 korona.
nitott összeg azért
motor és dinamó
órán át vannak
erint 1 hektowatt-
3.96 fillérbe és
98 fillérbe kerül.
árta után pedig
5 x 365 = 2.74
fillérbe jön.

együttégó izzó-
dinamóval, kap-
t kerek számban

kezöképpen ala-
s áramfogyasztás
5 x 50 = 37500

ursel

3. MOTOR.

z felesleges.

RMENTVE.

r levelezés.

wattóra. Ha a Bánki-motorn kifejtett effektív lóerőnként, a szijáttétel és a dinamó összhatófokának tekintetével, a dinamó képesain 625 wattot veszünk fel, úgy ez 37500 : 625 = 60 lóerő-óra naponként a Bánki-motorn.

A jelen esetben egy körülbelül 12 lóerős motorn van szükségünk, melynek lóerő-óránkénti garantált benzinfogyasztása 250 gramm. Mint-hogy azonban ez esetben a motor nem szalad folyton teljes terhelés mellett, effektív lóerő-óránként 20%-kal nagyobb átlagos benzinfogyasztást, azaz 0.300 kilogrammot vehetünk fel. Az összes benzinfogyasztás tehát 60 x 0.300 = 18 kg. naponként.

A fűtőanyag költsége tehát évenként 18 x 365 x 0.36 = 2375 korona, a lámpák kétszeri kicserélése ... 150 " vizbeszerzési költség ... 40 " tisztító és kenőanyagok és kisebb javítási költségek ... 220 " kezelő-személyzet díjazása ... 720 "

összesen ... 3505 korona.

A kezelő-személyzet díjazására itt nagyobb összeget kellett felvenni, mert akkumulátor hiányában a dinamónak s ennél fogva a Bánki-motornak addig kell működésben maradnia, ameddig a világításra szükség van.

Az üzemköltség még kiegészítendő a következőkkel:
tisztá üzemköltségek ... 3505 kor.
5% tőkekamat ... 650 "
10% törlesztési járadék ... 1300 "
mindössze 5455 kor.

tehát hektowattóránként 5455.00 : 365 x 375 = 3.99 fillér, egy 16 gyertyás lámpa óránként 1.99 fillér, a törlesztési időtartam után pedig 350.500 : 375 x 365 = 2.56 fillér, lámpa-óránként 1.28 fillér.

Az akkumulátor nélkül berendezett világítási telepnél az áramköltségek átlag valamivel kisebbek, mint az akkumulátoros telepnél; a költségkülönbséget azonban nem oly nagy, hogy az akkumulátor nélküli rendszert alkalmazzuk akkor, ha az éjszakai üzem kényelmetlennek mutatkoznék.

Az egész telep elhelyezésére egy 5 x 3 m² terület teljesen elégséges és csak éppen a benzintartálynak a jobb tűzbiztonság szempontjából való elhelyezéséről kellene az szomszédos helyiségben gondoskodni vagy pedig egy fal behuzásával ezt a gépházról elkülöníteni.

Minden egyéb részletre nézve a Ganz-gyár r.-t. Budapesten a szükséges felvilágosítást készséggel megadja, de netáni kívánatra az OMGE. ipari és kereskedelmi szakosztálya is készséggel elvállalja a közbenjárást a részletekre vonatkozó kívánásokra nézve. Z.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

384. kérdés. Az utolsó két évben árpám-ban igen sok volt a porüszög. Kérem hasznos-e és hogyan kell árpát csávázni (páczolni)?

B. J.

385. kérdés. Egy 600 holdas birtokba mely motor volna legalkalmasabb és melyek ma a lehető legtökéletesebb gyártmányok? Idáig 8-lóerős gőzcséplővel dolgoztam, de legalkalmasabbnak gondolnák egy motort venni. Egyszersmind kérem, melyek ma a legtöké-

tesebb cséplők? E motor télen darálna és szecsakázza.

B. J.

386. kérdés. Mellékelve küldök néhány tő rozstot annak szives megállapítása végett, hogy miféle álcza pusztítja ezen vetést és lehet-e ellene védekezni? Mit eddig még nem tapasztaltam ugyan, csak azon táblán elvéve, rozsdás levél is volt található már márczius közepén. A vetés 50 m. hold. Elővetemény visszamenőleg; 1903-ban burgonya, 1902-ben zab, 1901-ben buza, 1900-ban tengeri trágyával.

L. J.

387. kérdés. Kérem velem tudatni, hogy vajjon hol lehetne kapni baromfitömő gépet és mi lehet az ára.

Ö. Sch. G.

Feleletek.

Árpa csávázása porüszög ellen. (Felelet a 384. sz. kérdésre.) Az árpát a porüszög ellen éppúgy lehet csávázni, mint a buzát a köszög ellen szokás csávázni, rézgáliczoldatban. De mivel az árpa a csávázásnál többet szenved, mint a buza, ha az árpát 1/2%-os rézgáliczoldatban 12-16 órán át már csáváztuk, tanácsos a csávából kivett árpát még egy 5 percen át mérsztejben megfürösztetni. Ezzel az eljárással nagyrészt közömbösítetik a rézgáliczoldatnak a csirázóképességre gyakorolt mérgező hatása. A mérsztej készítésénél 1 hektoliter vízre 6 kgr. égetett meszet számítunk. A mérsztejben az 5 percznyi fürösztés alatt keverni kell folyton az árpát.

A rézgáliczoldatban való csávázásnál jobb hatású az, ha az árpát a vetés előtt 52-53 C^o-u meleg vízben 5 percen át áztatjuk. Ez az u. n. Jensen-féle eljárás. Ennél a vetőmagot először 4 órán át közönséges hőmérsékletű vízben kell áztatni s csak azután tenni be a meleg vízbe.

Akár rézgáliczoldatban csávázzuk az árpát, akár Jensen eljárása szerint kezeljük, jóval kevesebb porüszög lesz vetésünkben, mintha a vetőmagot nem kezeltük volna sehogy. De azért teljesen nem menekszünk meg a porüszögtől, mert a porüszöggel a szántóföldek talaja is erősen fertőzve szokott lenni s a talajban lévő spórák fertőzhetik azokat a magvakat is, amelyek az üszögspórákat a rézgáliczoldattal vagy a meleg vízzel tönkretettük.

M. Gy.

Benzinmotor cséplésre. (Felelet a 385. sz. kérdésre.) A kérdésre pontos választ adni nem lehet, mig kérdéstevő nem tudatja, mennyi és minő munka vár a motornra? A 8 lóerős gőzgép helyettesítésére legalább is 12 lóerős benzinmotor lenne beszerzendő, de sokkal tanácsosabb még erősebbet, 14-16 lóerőset venni. Cséplőgépeink mind jők, bármelyik hazai gyártmányt veszi is meg. Ezek közt különbséget legfeljebb anyagban lehetne tenni.

i. S. P.

Beteg és rozsdás rozs. (Felelet a 386. sz. kérdésre.) A rozsnövények töve erősen megvan dagadva. Ha a dagadt tövekről a leveleket lefejtjük, bent rágási morzsálékot s a klóropszlegy (Chlorops taeniopus) üres bábhüvelyét találjuk. Ebből biztosan megállapítható, hogy a rozsvetést a klóropszlegy álczái bántották. Ellene most már semmit sem lehet tenni. A rozs levelein a Puccinia Rubigo vera nevű rozsdagomba nyári spóracsomói vannak. Hogy e rozsdagomba már márczius közepén jelentkezett, ez nem éppen feltűnő dolog, mert e gomba néha még ősszel, a fiatal őszi vetésen, is mutatkozik.

M. Gy.

Baromfitömőgép beszerzése. (Felelet a 387. sz. kérdésre.) Van többféle baromfitömőgép, ezekről s egyáltalán a baromfihizalásról és értékesítéséről az OMGE. egy munkát adott ki, amely bőven foglalkozik e tárggyal és képekben is bemutatja az ezen üzemhez szükséges gépeket s eszközöket. E munka czime: Hreblyay: Baromfihizalás és értékesítés. Kapható a Pátria irodalmi r.-t. könyvkereskedői osztályánál kötve 1 K. 70 f. beküldése ellenében (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25.)

Ajánljuk, mielőtt tömőgépet venne, nézze át e könyvet s csak azután határozza el magát egy ily gép beszerzésére. A gépek különben Geitner és Kausch-nál, Budapest, Andrassy-ut 8., kaphatók. —bl.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az „OMGE.” közleményei	Oldal.
Közpeurópai gazdasági egyesület	829
Reformok a hadsereg ellátásánál	829
Állattenyésztés.	
Dijnyertes hazai tenyészetek	835
Növénytermesztés.	
Gyógyfütermesztés	838
Üzemtart.	
Az istállótrágya pénzértéke	838
Gazdasági gépészet.	
Kisebb elektromos világítási berendezések	840
Levélsekreny.	841
Vegyesek.	841
Kitüntetés. — József kir. herczeg üdvözlése. — Személyi hírek. — Határidős-ügyletek megrendszabályozása Svédországban. — A Hangya. — Országos borvásár Szegeden. — Sertésvész gyógyítása. — Szőlőgazdák gyűlése Kecskeméten. — Sertésbiztosító szövetezet. — Méhészeti előadások	841
Kereskedelem, tőzsde.	843
Szerkesztői üzenetek.	845

Kitüntetés. Ő felsége a király Fischer-Colbrie Antal uradalmi erdőmesternek, az erdészet terén szerzett érdemei elismeréséül, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

József kir. herczeg üdvözlése. A Magyar Gazdaszövetség József kir. herczeget házasságának 40 éves fordulója alkalmából, mely ez év május hó 12-én volt, megleghangy feliratban üdvözölte. A Gazdaszövetség elnöke, Károlyi Sándor gróf személyesen, először is tolmácsolta a magyar gazdák őszinte rokonérzését és tiszteletét József főherczeg iránt, aki az üdvözlést a következő sorokkal köszönte meg: „Fogadja úgy Nagyméltóságod, mint a Gazdaszövetség legbensőbb és legőszintébb hálámat szives jó üdvökívánataikért. József főherczeg.”

Személyi hírek. A földmívelésügyi m. kir. miniszter Egerváry Gyula vadászati főfelügyelőt a VII. fizetési osztály 3-ik fokozatába országos vadászati felügyelővé, — Sedész Alfréd okleveles állatorvost pedig a budapesti állatorvosi főiskola bakteriologiai intézetéhez két év tartamára II. tanársegéddé kinevezte.

Határidős ügyletek megrendszabályozása Svédországban. Ismételten előfordult, hogy egyes svédországi czégek határidős ügyletekből kifolyólag jelentékeny veszteségeket szenvedtek, mely körülmény a svédországi sajtót arra a követelésre indította, hogy az ilyen ügyletekből származó kötelezettségek jogérvényességének megszüntetését kívánják. A svéd üzleti körök

A Selypi cukorgyár Részv.-Társ. (Erőtakarmany-osztálya)

„az 1903. évi kolozsvári gazdasági kiállításon kintüntetve“
ajánlja: MELASSIT erőtakarmany gyártmányait igás állatok, minden fajtájú hizó állatok és tehének takarmanyozására. Igás állatoknál fokozza a munkabírást, tehéneknél emeli a tejelő képességet és javítja a tej minőségét, hizóknál elősegíti a hus és zsiraképződést. — Oleos takarmanyozást és kitünő eredményeket biztosít. — Árjálattal, mintakkal és egyéb szükségelt felvilágosításokkal szivesen szolgál a központi iroda:
Telefon szám: 56-85. BUDAPEST, IX., Szveteny-utca 10/B. sz. Telefon szám: 56-85.
Megrendelések a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is eszközölhetők.

nem járultak eme javaslatához, mert attól tartottak, hogy ily módon a rendes szállítási szerződésekbe is némi bizonytalanság juthat. A kormány által véleményadásra felszólított kir. kereskedelmi tanács a baj orvoslására a csódtörvény megfelelő módosítását ajánlotta. A javaslat szerint „az olyan veszteségek, melyek bárminő effektív üzleti alapot nélkülöző vagy pedig nagyobb arányban üzött határidős üzletkötésből származnak, az adóssal szemben ugyanazon következményekkel (fogházbüntetéssel) járjanak, mint aminővel a játékból vagy egyéb kockázatos vállalkozásból származó veszteségek.” Ebből is látható, hogy a fedezetlen határidős üzletkötések elleni küzdelem lassankint *nemzetközi jelleg*et vesz fel s reméljük, hogy már nincs távol az az idő, amikor ez a korrupt üzletkötési forma mindenütt végérvényesen eltűnik a tisztességes kereskedelem sorából.

A Hangya országos központi szövetkezet folyó esztendőre 5%-os osztalékot fizet és így az üzletrészek 5-ös számú szelvényét a szövetkezet pénztára egyenkint 5 K.-ért váltja be.

Országos borvásár Szegeden. A vendéglősök országos nagygyűlése alkalmával a Magyar Szőlősgazdák Egyesülete Szegeden országos borvásárt rendez. E tárgyban az összes érdekelt bevonásával a helyi rendező-bizottság értekezletet tartott. Drucker Jenő dr. a szőlősgazdák egyesületének igazgatója bemutatta az alkalommal a központi bizottság tervezetét, amelyhez a jelen voltak hozzájárultak. Elvül kimondták, hogy csak oly bormintát fogadnak el kiállításra, amelyből az illető termelőnek készlete van. A kiállítást a régi gymnasium épületében fogják megtartani.

Sertésvész gyógyítása. Lapunk előző számaiban ismételtelen jeleztünk azon sertésvész elleni gyógyítási kísérletezésről, amely a monori m. kir. állami telepen folyamatban van. Első közleményünkben Egan Lajos ur czikke alapján ismertettük a dolgot, kifejtve azon nézetünket, hogy e kísérletezések eredményeit csakis az állatorvosi főiskola ellenőrzése és jóváhagyásával tekinthetjük a nagy magyar sertésnyészítő közönség közt elterjeszhetőnek. Személyes meghívás következtében május hó 4-én kiutaztam Monorra és megtekintettem a kísérleti telepet. Az akkori állapot, hogy a 20 drb kísérleti sertés közül az orvosos takarmánnyal etetett 10 drb süldő mind életben volt, míg a közönségesen takarmányozottakból 7 drb elpusztult. Akkor jelenlétemben megcserélték a sertésakolt és a 10 drb. gyógykezelt süldőt a betegek helyére tették át. E körülményről lapunk 36. számában tárgyilagosan beszámoltam, kiemelve azt, hogy csakis az újabb kísérletezés adhat döntő bizonyosságot a kérdéses gyógymód reális voltáról. Újabb meghívás folytán e hó 18-án újból megtekintetem a kísérleti telepet és ekkor a következőket konstatáltam: az orvosos moslékkal etetett 10 malacz közül egy darab már az első napon megbetegedett, azt Simay különleges gyógykezelésével kigyógyította és ez epizódtól eltekintve, május 18-án, a fertőzött istállóban, mind a tíz darab jó étvágygyal habzsolta a moslékot és a két heti időközben gyönyörűen fejlődött. A három darab kontroll malacz közül egy drb, mely már május 4-én is beteg volt eldőglött, a másik kettő egészséges.

A végeredmény tehát: a fertőzött akolba áthelyezés után mind a tíz drb gyógykezelt sertés egészséges maradt. A nem gyógykezeltből a 4 heti kísérletezés alatt elhullott 8 drb, megmaradt kettő. Ez eredmény a gyógyszer hatásos voltát kétségtelenül igazolja.

E kísérletezést Tátray allategészségügyi

főügyelő vezetése alatt két állatorvos ellenőrizte. Az eredményt tehát hitelesnek tekinthetjük.

A Simay Gyula tanácsai alapján, Hazslinsky Frigyes állatorvos által készített gyógyszer tehát jó orvosságnak bizonyult.

Hogy hatása mint a meglevő bajt gyógyító orvosságé, avagy mint a vészellenes óvszeré, érvényesül-e, azt megállapítani az illetékes allategészségügyi hatóság és szakértők dolga. De a gyógyszer hatása akár emez, akár amaz irányban kétségtelen és mert elsősorban a kisgazda néhány malaczának megmentéséről van szó, mert használatának engedélyezését a monorvidéki gazdák is kérelmezték, kívánatosnak tartjuk, hogy Simay orvosságát, ha különben nem veszélyes jellegű, elárúsításra is engedélyezzék és a gyakorlatból bizonyítsák be annak valódi értékét. Mert a gazda sertése napról-napra hull és bajos bevárni a sertésvész gyógyítására irányuló tudományos kísérletek eredményeit.

M. T.

Szőlősgazdák gyűlése Kecskeméten. A Szőlősgazdák Országos Egyesületének kezdeményezésére f. hó 15-én Kecskeméten 600-nál több homoki szőlőtermesztő értekezletet tartott Bernáth Béla orsz. képviselő elnöke alatt. Alelnökké Kada Elek polgármestert és Koritsánszky János gazd. egyesületi elnököt, jegyzővé Kenéz Zoltán gazd. egyesületi titkárt választották meg. Ezután Drucker Jenő dr. ismertette a szőlősgazdák országos érdekeit, amik vállvetett állásfoglalásra utalják a szőlősgazdák összességét a váumügyi tárgyalások alkalmával. **Kecskeméti Géza**, a Miklós-szőlőtelep igazgatója, a homoki szőlőmivelés sajátos szempontjából fejtegette a kérdést s rámutatott a természet és értékesítés akadályaira, amikkel a közel jövőben meg kell küzdenünk. A helyesléssel fogadott előterjesztések után az értekezlet a következő határozati javaslatot fogadta el:

1. Tiltakozik mindennemű borvámkedvezmény ellen s merev ragaszkodással állást foglal az autonóm vámtarifa 60 koronás vámtételéhez.
2. Sürgeti, hogy Ausztriában mienkhez hasonló bortörvény alkottassék.
3. Sürgeti a boritaladó leszállítását.
4. Ez irányban memorandumot intéz a képviselőházhoz. **Kada Elek** polgármester megköszönve a Szőlősgazdák Egyesületének, hogy a borvámkérdést állandóan ébren tartja, bejelenti, hogy Kecskemét városa maga is csatlakozik a mozgalomhoz s ezért belép alapítótagnak az egyesületbe. Délután társas kirándulás volt a szőlőtelepekre.

Sertésbiztosító szövetkezet. Az első sertésbiztosító szövetkezetet Magyarországon e hó 12-én alakította meg az udvarhelyvármegyei Alsó-Siménfalván dr. Pajor urnak a Budapesti Országos Állatbiztosító Szövetkezet vezérigazgatójának közbejöttével **Dorner Béla** királyi gazd. intéző, a székelyföldi miniszteri kirendeltség udvarhelyvármegyei megbízottja, egyszerű székely gazdák körében. Örvendetes dolog, hogy ezen intézményt, mely egyuttal állattenyészítő és biztosító szövetkezet, amely csak eddig a külföld intelligens gazdái között volt elterjedve és mely nálunk még egyáltalán ismeretlen volt, éppen a székelyek között tudta a székelyföldi kirendeltség megalakítani. Remélhető, hogy ezt a példát nemsokára nemcsak Udvarhely vármegyében, hanem az egész országban sokan követni fogják. Dicséretére válik a székely népnek, hogy ezt az uttörő munkát elvégezték. A biztosítás kockázatát úgy oldották meg, hogy a szövetkezet tagjai a szarvasmarhánál azok értékének 5%-át, a sertéseknél pedig azok értékének 10%-a erejéig viselik. A kocká-

zat kölcsönösségi alapra, az azt meghaladó kockázat ellenben csekély biztosítási díj ellenében a Budapesti országos intézet vállaira nehezedik. Dicséret illeti a derék intézetet, hogy nem riadva vissza az anyagi felelősség terhétől, azt magára vette és ezzel a székelyföldi állattenyésztesnek nagy lendületet adott.

A Szilágyvármegyei G. E. április hó 14-ikén Zilahon, a vármegye székháza tanács-termében **Kaisler György** igazgató-alelnök elnöklése alatt tavaszi rendes közgyűlést tartott. A közgyűlés az egyesület állapotát feltüntető titkári jelentést tudomásul vette. A földmivelésügyi miniszternek azon leiratát, melylyel az állattenyésztes alapot az egyesület szabad rendelkezése alá bocsátja, tudomásul vette s egyuttal kimondta a közgyűlés, hogy a rendelkezés alá bocsátott alapot — addig is, míg azt más czérra fordíthatná, illetőleg gyümölcsfa-iskola céljaira a jelenleginél alkalmasabb telket vásárolhatna — egyelőre állattenyésztes alap czímen külön kezeli s abból a szegényebb községeknek 4% kamat és a képviselő-testület jóállása mellett apa-állatok beszerzésére kölcsönt engedélyez. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Szövevényének végrehajtó-bizottságába három évi időtartamra **Kovácsy Miklós**, **Vaska Gyula**, **Vásárhelyi István** és **Fodor Elek** választották meg. Győr vármegye Gazdasági Egyesületének a marhasó árának leszállítása iránti feliratát a közgyűlés hasonszerű felirattal támogatja. Szilágyvármegye alispánjának állami csikótelep létesítése tárgyában véleményadás iránti átiratát a közgyűlés magáévá tette s annak létesítését véleményezte azon javaslattal, hogy az állami csikótelepek közül egynek Szilágyvármegye területén létesítése s a katonai czélokra beszerzendő lovak vásárlására vegyes bizottságnak alakítása kérelmeztesse.

A Biharvármegyei G. E. — mint az a közgyűlés számára készült évi jelentésből kitűnik — szorgalmasan munkálkodott az elmúlt esztendő folyamán. Faiskolát és szőlőtelepet tartott fenn, a kisgazdák s az intelligens gazdaközönség számára szakelőadásokat rendezett az OMGE., illetve GEOSz. támogatásával, háziipari tanfolyamokat szervezett 2 községben, Komádi-ban szarvasmarha- és lókiállítás rendezett, előkészítette a folyó év augusztusában Nagyváradon tartandó szőlészeti értekezletet, bikavásárokat rendezett 3 községben, lópatkolási tanfolyamot tartott fenn Nagyváradon, résztvett a katonai kincstár számára történő szállításokban s egy esztendő leforgása alatt a megye területén 30 hitelszövetkezetet létesített. A GEOSz. 1903. évi nagygyűlésén **Telegdy József**, **Szunyogh Szabolcs** és **Reley Kálmán** választmányi tagokkal képviseltette magát.

Méhészeti előadások. Az állami méhészeti vándortanítók folyó évi június hónapban az alább megnevezett napokon és helyeken tartják előadásait.

1. **Imrey Ferenc** első kerületi, székhelye Rákos-Csaba, 6-án Baja-Szent-István, 7-én Érsek-Csanád, 8-án Sükösd, 9-én Nemes-Nádudvar, 10-én Hajós, 11-én Császártöltés, 12-13-án Keczel, 14-én Öregcsertő, 15-én Kalocsa, 16-án Foktó, 17-én Uszod, 18-án Duna-Szent-Benedek, 19-én Gederlak, 20-án Ordas, 21-én Dunapataj, 22-én Harta, 23-án Solt, 24-én Duna-Egyháza, 25-én Apostag.

2. **Abaffy József** második kerületi, székhelye Pápa, 6-án Gógánfa, 7-én Eötvös, 8-án Túrje, 9-én Zalabér, 10-én Allár, 11-én Bakk, 12-én Tófej, 13-án Gutorföld, 14-én Csömödér, 15-én Csáktornya, 20-án Nyék, 21-én Velence és Sukkóró, 22-én Baracska 23-án Kajáró-Szent-Péter, 24-én Vél, 25-én Sóskut, 26-án Ercsi.

3. **Valló János** harmadik kerületi, székhelye Pozsony-Ligetfalu, 12-én Palást, 13-án Nagy-Troszi, 14-én Dejtár, 15-én Zsély, 16-án Vadkert, 17-én Rétság, 18-án Nógrád, 19-én Szendehely, 20-án Kosd, 22-én Kered, 24-én Zagyva-Szentő, 26-én Palotás, 27-én Szirák, 28-án Erdőkürt.

4. **Rózsa János** negyedik kerületi szék-

TATAI DARABOS SZÉN TOJÁS és TÉGLA BRIKETT

BÁNYÁK: Tata, Királd, Sajo-Szent-Péter, Dorogh, Tokod, Ebszöny. — EBSZÖNYI MÉSZ.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KOSZÉNBÁNYA RESZVÉNYTÁRSULAT BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 10.

lokomobilnál, gőzekénél teljesen pótolják a porosz szenet, e mellett sokkal olcsóbbak, használatuk nagy megtakarítást eredményez.

neheladó
díj elle-
vállaira
tetet, hogy
ég terhé-
ékelyföldi
ott.
prilis hó
ta tanács-
ők elnök-
tartott. A
tűntető tit-
velésügyi
az állat-
ad rendel-
s egyuttal
elkezes alá
más célra
a céljaira
rolhatna —
en külön
eknek 4%
ása mellett
engedélyez.
esület Sző-
három évi
nyula, *Vásár-*
meg. Győr
a marha-só
közgyűlés
Szilágyvár-
p létesítése
tát a köz-
sítését véle-
llami csikó-
ve területén
beszerzendő
ak alakítása

helye Sárospatak, 6-án Hosszuláz, 7-én Szépha-
lom, 8-án Mikóháza, 9-én Vitény, 10-én Felső-
Regmecz, 11-én Nagykázmér, 12-én Kolbása,
13-14-én Kozma, 16-án Lueska, 17-én Solymos,
18-án Szentcs, 19-én Jenke, 20-án Bezó, 21-én
Pálócz, 22-23-án Isk.

5. *Forgách* Lajos ötödik kerületi, székhelye
Arad, 6-án délelőtt Kevermes, délután Dombira-
tos, 7-én Kunágota, 8-án Mezőhegyes, 9-én
Sajtény, 10-én Nagylak, 13-án Csaba gazdasági
ismétlőiskola, 14-én Bihar-Püspöki, 15-én Mező-
telegd, 16-án Mezőtelkin, 17-én Fugyivásárhely,
18-án Püspökladány, 20-án Szoboszló-Debreczen.

6. *Tóth* János hatodik kerületi, székhelye
Nagy-Enyed, 8-án Petrosény, 9-én Lupény,
10-én Libazsény, 11-én Merisor, 13-án Puj, 14-én
Hátszeg, 15-én Orajla-Boldogfalva, 16-án Nalácz-
vád, 17-én Reán, 18-án Kernyesd, 19-én Várhely,
20-án Nagy-Pesteny, 21-én Totésd, 23-án Kalán-
Zeykfalva, 24-én Piskitelep.

7. *Nagy* János hetedik kerületi, székhelye
Kozolsvár, 7-én Szolokma, 8-án Siklód 9-én dél-
előtt Atyha, délután Etéd, 10-én Székelykeresztur
állami tanítóképező, 11-én Erked, 12-én Derzs,
13-án Székelyudvarhely, 14-én délelőtt Szent-
király, délután Mátéfalván, 15-én Szentkereszt-
bánya, 16-án Lövete, 17-én délelőtt Homoród-
keményfalva, délután Homoródszentmártonban,
18-án délelőtt Daróczy, délután Homoródujfalun,
19-én délelőtt Felsőrákos, délután Vargyason,
20-án délelőtt Bardócz, délután Olaszteleken, 21-én
Kisbacon, 22-én Magyarhermányon.

8. *Kiszely* Ede nyolcadik kerületi, székhelye
Temesvár, 8-10-én Apatin, 14-15-én
Rákos-Csabán, 16-án Vác, 17-én Pilis-Csaba,
21-én Kisujszállás, 22-én Fegyvernek, 23-án
Pély, 24-én Heves, 25-én Kápolna, 26-án
Verpeléten.

**Díjkezdvevény a budapesti gyapju-
aukeziókra szállítandó gyapjura.** A m. kir.
államvasutak igazgatósága a budapesti gyapju-
árverési vállalat címére szállítandó s a folyó
évi július 6-án és október 5-én kezdődő
nyilvános gyapjuaukeziókra rendelt s az e célra
kijelölt raktárakba betárolt gyapjuküldemények
után a m. kir. államvasutak vonalait illetőleg f. é.
május 11-től október 5-ig terjedő érvényességgel az ez
ideig engedélyezett díjkezdvevény változatlanul
fenntartotta.

Egy jóhírnevű régi czég. Ötven év óta
áll fenn az általánosán előnyösen ismert *Kwizda*
János Ferencz czég, cs. és kir. udvari szállító,
kerületi gyógyszerész *Korneuburgban*. Három fő-
készítménye, mint *Kwizda-féle korneuburgi narha-*
táppora, *Kwizda-féle restitutionsfluid*, *Kwizda-*
féle szabad bokavédők gummiból lovak részére
a legnagyobb kedveltségnek örvendenek, miről
a folyton emelkedő elterjedés tanuskodik. A
czég katalógusa igen bőven illusztrált s nagy
szaktudással van összeállítva s annak áttekin-
tése minden lo- és marhatulajdonost érdekel. A
czég ezen katalógust kívánatra ingyen és bér-
mentve küldi szét.

Uj könyvek.

Igaz mesék. Elbeszélések. Irta *Bársony*
István. Ára kötve 1 korona.

Deák Ferencz második filirati beszéde.
Ára 30 fillér.

Az agra kincse. Egy *Sherlock Holmes-*
eset. Irta *Doyle Conan*. Ára 60 fillér.

A nagy per, mely ezer éve folyik s még
sincs vége. Irta *Eötvös Károly*. A három kötet
ára füzve 12 korona, kötve 18 korona.

A nazarénusok. Irta *Eötvös Károly*. Ára
4 korona. Kötve 6 korona.

Bizáncz. Színmű. Irta *Herczeg Ferencz*.
Ára 2 korona 50 fillér. Kötve 4 korona 50 fillér.

Kéz kezét mos. Vigjáték. Irta *Herczeg*
Ferencz. Ára 2 korona 50 fillér. Kötve 4 korona
50 fillér.

Joyzelle. Színjáték. Irta *Maeterlinck*. Ára
30 fillér.

Katóka kegyelmes asszony. Színjáték. Irta
Malonyay Dezső. Ára 2 korona 50 fillér.

Mind ezek a könyvek kaphatók a „*Pátria*”
r-t. könyvkereskedésében, Budapesten (Köz-
telek) a pénz előzetes beküldése, (mely esetben
20 fillér postadíjra csatolandó) vagy utánvét
mellett.

Nyilttér.*)

Szuperfoszfátot

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli-23-24%
kénsavaskáli tartalommal

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli-74-76%
kénsavaskáli tartalommal

Kovasavas-kálit

(dehántrágyázásra) továbbá min-
dennemű egyéb műtrágyaféleket
azonkivül

Rézgáliczot

(98-99%) elismert kitűnő minő-
ségben legolcsóbban szállít a

“HUNGÁRIA”

MŰTRÁGYA, KÉNSAV ÉS VÉPYI IPAR RÉSZV.-TÁRSASÁG
BUDAPEST, V., FURDO-UTCZA 8. sz.

1903. évi forgalom: 26000 zsák

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti gyapju-aukeziókra

melyek első sorozata
1. évi július hó 6., 7., és 8-án
tartatik meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapju-
árverési vállalat Budapest, Dunaparti te-
herpályaudvar” címzett gyapjuküldé-
mények a M. Á. V. összes vonalain
tetemes díjkezdvevényben, valamint in-
gyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű
felvilágosítással szolgál:

**GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT
HELLER M. s TÁRSA
BUDAPEST,**

V., Erzsébet-tér 13.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

**Napijelentés a gabonaüzletről.
1904. május 20.**

Készüzletben ma az irányzat a még mindig kevés
csapadék és a külföldi magasabb jegyzések hatása alatt
megszilárdult jó kínálat és mérsékelt vételkészség mel-
lett ma körülbelül 2700 mm. keit el 20 fillérig mag-
sabb árakon.

Rozs jobb forgalom mellett 15 fillérig magasabb
árakat ért el. Helyben és helybeli egyenértékre, azonnal
szállítva 640-655 K.-ig jegyeznek.

Takarmányárpa csendes, helyben és helybeli
egyenértékre gyárosoknál 560-570 K.-ig, erőteljes
szemű áru szeszégetőknél 6-610 K.-ig ér el azonnali
szállítással.

*) Az e rovat alatt közlöttéért felelősséget nem
vállal a szerkesztőség.

Zab szintén nyugodt, helyben 545-580 K.-ig
fizetnek.

Tengeri változatlan. Helyben és helybeli egyen-
értékre 518 K.-ig érhető el.

Ma eladások:

Buza, Tiszavidéki: 900 mm. 79.8 k. 8 K. 90 f., 2800
mm. 80.5 k. 8 K. 87.5 f., 200 mm. 82 k. 8 K. 87.5 f., 200
mm. 77.5 k. 8 K. 87.5 f., 1000 mm. 80 k. 8 K. 85 f., 200
mm. 86 k. 8 K. 85 f., 400 mm. 80 k. 8 K. 85 f., 500
mm. 80 k. 8 K. 85 f., 500 mm. 80 k. 8 K. 85 f., 100
mm. 80 k. 8 K. 85 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 90 f., 100
mm. 80 k. 8 K. 80 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 85 f., 200
mm. 80 k. 8 K. 90 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 90 f., 500
mm. 80 k. 8 K. 85 f., 500 mm. 79.5 k. 8 K. 85 f., 400
mm. 79.5 k. 8 K. 85 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 85 f., 100
mm. 79.5 k. 8 K. 70 f., 600 mm. 79 k. 8 K. 85 f., 100
mm. 79 k. 8 K. 80 f., 2000 mm. 79 k. 8 K. 80 f., 100
mm. 79 k. 8 K. 80 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 55 f., 500
mm. 79 k. 8 K. 80 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 70 f., 100
mm. 78.5 k. 8 K. 70 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 70 f., 300
mm. 78 k. 8 K. 70 f., 250 mm. 77.5 k. 8 K. 60 f.

Pestmegyevidéki: 400 mm. 81 k. 8 K. 75 f., 30
mm. 80 k. 8 K. 55 f., 150 mm. 79 k. 8 K. 70 f., 250
mm. 79 k. 8 K. 57.5 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 55 f., 150
mm. 78 k. 8 K. 60 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 50 f.

Tolnai: 490 mm. 77.5 k. 8 K. 65 f.

Duna-bácskai: 3800 mm. 78.5 k. 8 K. 60 f., 1500
mm. 77.4 k. 8 K. 50 f., 700 mm. 75 k. 8 K. 25 f.

Bácskai: 200 mm. 76.5 k. 8 K. 40 f., 150 mm.
76 k. 8 K. 40 f.

Bénsági: 2500 mm. 77.7 k. 8 K. 60 f.

Verbászi: 1830 mm. 77.8 k. 8 K. 72.5 f.

Roza: 400 mm. 6 K. 55 f., 300 mm. 6 K. 50 f.,
200 mm. 6 K. 50 f., 800 mm. 6 K. 47.5 f., 1000 mm.
6 K. 40 f. kpf.

Tengeri: 1300 mm. 5 K. 18 f., 500 mm. 5 K. 15
f., 300 mm. 5 K. 15 f., 2000 mm. 5 K. 14.5 f. kpf.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-
utca, 1904. május hó 20-án. A székesfővárosi vásár-
igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott közszékből 95 szekér réti
széna, 13 szekér muhar, 20 szekér zsupszalma, 13 szekér
alomszalma, — szekér takarmányszalma, — tengeriszár,
4 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbük-
köny, köles, stb.), 400 zsák szesza.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna
480-620, muhar 640-690, zsupszalma, 270-280, alom-
szalma 210-230, takarmányszalma ———, 100 kéve
tengeriszár ———, egyéb takarmány 520-540,
zabosbüköny 560-580, lóhere ———, luczerna 520-
540, köles ———, sarju ———, szalmaszesza
340-340. Összes kocsiszám 159. Összes suty 190,800 kg.

Szeszüzlet.

Szilárd irányzat mellett a szeszüzletben e héten
élénk forgalom uralkodott és a szeszárak a legutóbbi
szilárd árjegyzés szerint árulnak.

Helybeli és vidéki szeszgyárak részéről finomított
szesz adózva 151.50-152.50 K., adózatlanul 52.50-53 K.,
élesztőszesz 151.50-152.50 K. adózva és 52.50-53 K.
adózatlanul kelt el nagyban és 2-3 K. drágábban ki-
csinyben. Galicziából fino mitótszeszt tartányban 149 K.-ig
ajánlottak azonnali és későbbi határidőre.

Denaturált szesz lánnyább irányzat mellett 46 K.-ig
kelt hordóval együtt kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens
nyerszesz azonnali szállításra 44.50-44 K., új termelési
időszakban szállítva 40-42 K. kelt nagyban.

Exkontingens szesz —50 K. olcsóbban jegyeztek.

A kontingens nyerszesz ára Budapesten 46.50-
47.50 korona.

Bécs. Kontingens nyerszesz 46.60-47- K.
Prága. 136- K. adózott tripló és 44.25 K.
adózatlan szeszért.

Budapesti heti jegyzés:

	nagyban	kicsinyben
	koronákban	
Finomított szesz	151.50-152.50	153-154.50
Élesztőszesz	151.50-152.50	153.50-154.50
Nyerszesz adózva	149.50-150.50	151-152.50
Denaturált szesz	46-47.50	47-47.50

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bér-
mentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénz-
fizetés mellett értendők.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Ez évben sokkal élénkebb volt a pünkösdiheti
forgalom, mint különben. *Takarmány és pázsitfűmag-*
vak, továbbá *luczernamag*, *mustár*, *pohánka*, *muhar*, *korai*
kukoricza és *zöldtakarmányozás* céljára szolgáló *lófogó*
tengeri igen keresett cikket képeztek. Nagy mennyiség-
ben rendeltek különösen *takarmányrepanagokat*, amelyek
— miután a főfajokból még elég nagyok a készlet-k —
rögtön szállíthatók. Az árak nem változtak.

Jegyzések nyersáruért 50 kg.-ként Budapesten.

Vöröshere	52-58- korona.
Luczernamag	53-58- ”
Muharmag	7-7.50 ”
Baltaczimmag	12.50-13.50 ”
Takarmányrepanag impregnált	36-44 ”
Takarmányrepanag nem impregnált	25-35 ”

Nemzetközi gabonapiacz 1904. május hó 13-tól május 19-ig. (Lezárva május hó 20-án déli 12 órakor.)

(Jegyzések 100 kg-ra értendők koronákban.)

Effektív áru	Irányzat a hét kezdé- től viszonyítva
Buza:	
Budapest	erősen emelkedő
Bécs	erősen emelkedő
Berlin	emelkedő
Páris	emelkedő
London	---
Liverpool	emelkedő
New-York	szilárd
Chicago	erősen emelkedő
Buenos Ayres	---
Rozs:	
Budapest	emelkedő
Bécs	szilárd
Berlin	csökkenő
Páris	emelkedő
London	---
Liverpool	---
New-York	---
Chicago	---
Árpa:	
Budapest	szilárd
Bécs	szilárd
Tengeri:	
Budapest	emelkedő
Bécs	emelkedő
Berlin	emelkedő
Páris	---
London	szilárd
Liverpool	csökkenő
New-York	---
Chicago	---
Buenos Ayres	emelkedő
Zab:	
Budapest	emelkedő
Bécs	szilárd
Berlin	emelkedő
Páris	emelkedő

Határidős áru	Irányzat a hét kezdé- től viszonyítva
Buza:	
Budapest máj. 16-10—okt. 16-46	emelkedő
Bécs	---
Berlin jul. 20-79—szept. 20-13	em. szept. szil.
Páris jul. 19-57—szept. 19-38	emelkedő
London jun. 16-44—szept. 16-42	emelkedő
Liverpool jul. 15-54	emelkedő
New-York jul. 17-04—szept. 15-52	emelkedő
Chicago jul. 16-11—szept. 14-81	em. szept. csök.
Buenos Ayres	---
Rozs:	
Budapest okt. 13-14	csökkenő
Bécs	---
Berlin jul. 16-20—szept. 16-26	csökkenő
Páris jul. 13-92—szept. 13-78	em. szept. csök.
London	---
Liverpool	---
New-York	---
Chicago	---
Buenos Ayres	---
Tengeri:	
Budapest jul. 10-32—aug. 10-50	emelkedő
Bécs	---
Berlin jul. 13-23	emelkedő
Páris	---
Londo	---
Liverpool jul. 10-49	csökkenő
New-York jul. 10-70—szept. 10-44	emelkedő
Chicago jul. 9-48—szept. 9-30	em. szept. csök.
Buenos Ayres	---
Zab:	
Budapest máj. okt. 11-12	csökkenő
Bécs	---
Berlin jul. 15-30	emelkedő
Páris jul. 13-70—szept. 13-97	em. szept. em.

Vetőmagvak ólomzárólása. *)

Budapest, 1904. május 19.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás az 1903-1904. idényben, azaz 1903. évi július hó 1-étől a mai napig az alant megnevezett magkereskedők-nél és termelőknél a következő vetőmagmennyiségeket ólomzárta:

Ólomzárólató	Luczerna	Lóhere	Egyéb	Összesen
Mauthner Ödön, Budapest	3410	2863	186	6459
M. Mezőgazdák Szöv., Budapest	1334	2051	144	3529
Klein és Schwarcz M. Vásárh.	40	2474	---	2514
Haldek Ignác, Budapest	994	1195	191	2380
L. P.**) közraktári váll.	1513	620	27	2160
Szalay Gyula, Budapest	273	649	80	1002
Frommer A. H. ut., Budapest	314	201	---	515
Beimel és fia, Budapest	178	221	---	399
Lamberger Károly, Budapest	127	106	39	272
Felsenburg Tivadar, B-Gyarmat	---	201	---	201
Kohn Móricz fia, Uzon	3	123	---	126
Boross Dezső, Budapest	35	56	---	91
ifj. Freund Sámuel, Szatmár	---	85	---	85
Szávoszt Emil, Budapest	10	71	---	81
Teleki Árvéd gr., Drassó	8	45	---	53
Kramer Lipót, Budapest	2	35	---	37
Sibrik Adorján, Hashágy	---	7	18	25
Tóth László, Körös-Tarján	10	---	---	10
Gombás Jenő, Budapest	2	---	---	2
Összesen	8253	11003	685	19941

*) A hazai mezőgazdaságra káros amerikai here-féle magvakat a magvizsgáló állomás nem ólomzárta.
**) Leszámított és pénzváltó banknak olvasandó L. P.

Hedrich és Strauss „Királymalom“ üzleti tudósítása a „Köztelek“ részére 1904. május 20-án.

Rozsliszt	0	O/I	I	WR	II	II/B	III
Ar: Kor.	11.20	10.70	10.40	10.10	9.70	8.60	7.50

Köleskása	0	1	2	3	4
Ar: Kor.	12.50	12.---	11.50	11.---	10.25

Kukoriczadara: Finom (Polenta) Polenta goromba	Kor.	8.---	9.---	10-25
Rizstakarmányszit Királyalmi dercze Takarmánydara	Kor.: 0.---	5.10	---	4.70

Rizskorpa Rozskorpa	0.---	4.50
Araink 50 kg-ként, helyben, elegység tisztasuly-nak véve, zsákkal együtt értendők.		

Lujza gőzvalom r.-t. jelentése a „Köztelek“ részére. Budapest, 1904. május hó 19-én. Netto-árak 50 kg-ként, Budapestben, elegység tisztasulyként, zsákostul kötelezettség nélkül.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ar K.	14.---	13.40	12.80	12.10	11.80	11.60	11.---	10.40

7 1/2	8
9.10	5.80

Korpa: F. G.	Ar korona: 4.30	4.50
Rozslisztárak:		

Rozslisztárak:	0	O/I	I	FR	II	II/b	III	Rkorpa
K.: 12.---	11.60	11.20	10.80	10.40	9.80	8.30	4.60	

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetke-zete jelentése 1904. május 20-án.

A piac, tekintettel a közelgő pünkösdi ünne-pekre, élénk képet mutat és az összes beklüdtött élelmi-cikkek gyorsan és simán helyezhetők el. Idei baromfi-neműek, különösen javított libák és kacskák élénk ke-reslet tárgyai és jó árban találhatnak vevőre.

A vaj irányzata ismét szilárdabb. Zöldsgneműek-ben a hozatalok tetemesek. Tojáspiacra még mindig mérsékelt a felküdés s a helyi szükséglet ellátására szorítkozik; az árak utolsó jelentésünk óta nem változtak.

Mai árak:

Husneműek: marhahus 120-140 K., helybeli borjúhús 140-160 K., vidéki borjúhús 120-140 K., sertés-hús 112-140 K., szalonna friss 120-136 K., sza-lonna, sózott 120-136 K., szalonna, füstölt 144-160 K., szalonna, olvasztani való --- K., hajt --- K., sertészsír --- K. Bányai párja: 20-28 K. Birka: 96-120 korona.

Füstölthús (vidéki) kgja 1-60-1-70 K., hazai sonka 1-80-1-90 K., szalámi 2-40-3-20 K.

Baromfifélék: élő tyúk 2-80-3-20 K., rántani való csirke 1-20-1-60 K., sütni való csirke 2-20-2-40 K., kacsa, sovány --- K., hizott --- K., lud,

hizott --- K., pulyka, sovány --- K., hizott --- K., koronával páronként. Idei liba páronként: 10-12 korona.

Vágott hizott liba 1-20-1-30 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1-30-1-40 K. kg-kint.

Teavaj: (centrifugált) 2.20-2.30 K., fészővaj 1-60-1-80 K. kg-ként. Tehénturó kgja 23-32 fillér.

Zöldsgfélék: Burgonya (waggonáru) sárga 360-420 K., rózsá I. 300-340 K., kifli fehér --- K. 100 mm-kint. Hagyma 50 kgos zsákokban zsákkal együtt 12-14 K. mm-kint. Spárga: leves-spárga 30-50 fillér, közép 50-80, solo 80-100 fillér különként. Saláta 100 fej ---60-1 K. Tök ---60-1 K., ugorka 10-20.

Méz: pergetett akác ---90-1 K., hárs ---80-90 korona kg-ként. Gyümölcsíz 1-20-1-60 K. kg-kint, szárított gomba --- K. kg-kint. Mák (kék) --- f. különként. Sajtok: Romadour 25-50 dekagrammos téglákban 50-60 fillér, grói 1-1 K. kg-ként.

Juhsajtok ---80 K., ementhali 2 K. kg-ként. Trappista 1-60 K.

Tojás: I. r. 60-61 K., erdélyi apróbb áru 56-59 K. ládánként (1440 drb.), apadt --- K., meszes --- K.

Budapesti lóvásár.

(Kredeti tudósítás a „Köztelek“ részére.)

1904. május 19.

Főhajtattott:	Árak
Jobb minőségű hátszló	--- drb
Könnyű kocsló (jukker)	36 " 300-380
Nehéz kocsló (hintós)	---
Igás kocsló (nyugati vér)	40 " 270-455
Ponny	2 " 140-
Fuvaroslovak	250 " 120-300
Parasztlovak	460 " 50-140
Alárendelt minőség	93 " 20-50
Összesen	881 drb
Eladatlan maradt	397 drb

Irányzat: élénk.

Budapesti juhvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1904. május hó 17-én.

Főhajtattott:	Árak
Magyarországból	885 drb juh --- drb kecske
Szerbiából	--- drb juh --- drb kecske
Összesen	885 drb juh --- drb kecske
Eladatlan maradt	--- drb juh --- drb kecske

Árak

(kilogrammonként élőszuliban, korona értékben)	per kgr.	páronként
Elsőrendű hizott ürü	48-50 fill.	42-48 kor
Középmínőségű hizott ürü	---	---
Legelőn javított ürü (anya)	---	---
Kisorolt kos	---	---
Szerbiai juhok	---	---
" kecskék	---	---
Husos bárányok	---	---
Középmínőségű bárányok	---	8-10 "

Irányzat: élénk.

Budapesti gazdasági és tenyészmarmhavasár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1904. május 19.

Főhajtattott:	Árak
Elsőrendű magyar jármos ökör	---
Másórendű " magy. járm. " "	76 " 335-400
Alárendelt min. magy. járm. ökör	---
Tarka növendékfinó	---
Hizlalnivaló tinó	---
Tarka fejős tehén	143 " 200-335
Bonyhádi fejős tehén	91 " 276-425
Jármos bivaly	---
Tenyészbika	2 " ---
Összesen	312 drb
Eladatlanul maradt	69 "

Irányzat: változatlan.

Budapesti szurómarmhavasár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1904. május 19.

Főhajtattott:	Árak
Magyarországból élő borjú	1391 drb 80-106
Ausztriából élő borjú	---
" leszurtt " "	---
Magyarországból élő bárány	58 " 12-17
" leszurtt " "	---
Ausztriából élő bárány	---
" szurott " "	---
Összesen	1449 drb
Eladatlan maradt	--- drb

Irányzat: lanyha.

Budapesti vágómarhavásár.

1904. május 19.

Felhajtás összege:		Minőség szerint:	
Uj fölhajítás	2826 drb	Elsőrendű hizott	433 drb
Mult v. ártó	73 "	Másodrendű "	2143 "
viszamaradt	73 "	Alárendelt minőség	170 "
Összeg	2899 drb	Növendékmarha	72 "
Eladatlan maradt	81 drb	Bivaly	81 "
		Összeg	2899 drb
Származási hely szerint:		Nem szerint:	
Magyar eredetű	1689 drb	Bika	249 drb
Magyar tarka	534 "	Ökör	2136 "
Szerbiai marhák	678 "	Tehén	514 "
Horvátországi marhák	— "	Bivaly	— "
Boszniai marhák	— "	Összeg	2899 drb
Összeg	2899 drb		

Á r a k

(100 kilogr.-kint élőszuliban minden levonás nélkül fillérekben)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	70-76	64-70	58-64
Tarka hizott ökör	72-78	66-72	60-66
Szerbiai ökör	52-59	60-67	67-74
Tehén	65-72	58-65	50-57
Bika	66-78	56-66	—
Növendékmarha	—	54-76	—
Bivaly	—	48-56	—

Irányzat: kissé lanya, az árak változatlanok, gyengébb minőségű 1-2 korona áreséssel.

Budapest ferencvárosi sertéseconzunvásár.

1904. május 12-től május 19-ig.

Heti felhajtás összege	Erkezett waggon	Erkezett összesen darab	Sertésközvetítővágóhidre elszállított	Eladatlan maradt
május 12-től	58	2211	2236	—
május 19-ig	—	—	—	—

Napi árak fillérekben

N a p	Öregné- lés pá- ronként 280-350	Kanolt	Páron- ként 300 kg. feltől	Páron- ként 290-300 250 kgr.	Könnnyű 250 kgr.	Husos fejta
május 12.	—	—	98-102	97-100	84-96	—
május 19.	94	—	97-102	92-100	90-96	—

Árak élőszuliban levonás nélkül jegyzetnek.

Irányzat: a vásár élénk.

Budapesti kőbányai sertéspiac.

(A kőbányai m. kir. állategészségügyi hivatal jelentése (eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1904. május 17.

Állomány:	drb	Elszállítás:	drb
Sertésállomány volt	31217	Budapesti fogyasztásra	1883
mult hét végén	31217	Vidéki fogyasztásra	1608
3 héten érkezett	405	Bécsbe	702
Magyarországból	405	Ausztriába	98
3 héten érkezett	4624	Zsirádkőgyárba	17
Szerbiából	4624	Összeg	4306
Állomány összege	30246		
Elszállítás	4306		
Marad állomány	31940		

Hizottsertés-árak:

(Megállapodás szerinti súly és 4% levonással kgr.-ként) Magyar öreg nehéz, párja 400 kg.-on feltől — fill. 300-400 kg.-ig — fill.

(Az alábbi árak páronként 45 kg. súly és 4% levonással kilogrammonként.)

Magyar fiatal nehéz párja	300 kg.-on feltől	120-120 fill.
„ közép	250 „	120-121 „
„ könnyű	200 „	120-121 „
Szerbiai nehéz párja	290 kg.-on feltől	118-120 fill.
„ közép	250 „	116-117 „
„ könnyű	240 „	114-115 „

Irányzat: élénk.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos (VIII. ker., József-körút 22.) a „Köztelek“ részére.)

1904. május 19.

Sertésvészenátment	kilogramm	fillér
„	60-100	134-128
„	100-120	126-122
„	120-160	122-114
„	160-200	114-110
Sertésvészen át nem ment	60-100	112-108
„	100-120	108-102
„	120-160	102-100
„	160-200	100-93

Irányzat: változatlan.

Bécsi szurómarhavásár.

1904. május 19.

Főhözatal:	drb	Á r a k
Élő borjú	—	60-100
Leölt borjú	4790	100-144
Leölt bárány	1572	drb páronk. 12-30
Élő sertés	—	—
Leölt sertés	2989	84-124
Leölt juh	245	60-88

Összesen 9596 drb

Irányzat: a pünkösti ünnepek nagyobb szükséglete folytán élénk üzlet mellett az árak általánosan emelkedtek.

Bécsi juhvásár.

1904. május 19.

Felhajtás:	drb	Á r a k
Magyarországból	—	Angol husos ürök —
Galicziából	1031	Elsőr. hizott ürű 48-52
Osztrák tartományokból	—	Középr. hizott ürű 44-46
	—	Kecske —
Összesen	1031	Bárány —

(Az árak kg.-ként fillérekben, élőszuliban fogyasztási adó nélkül értendőek.)

Irányzat: elég élénk; az árak 1-2 fillérral emelkedtek.

Bécsi sertésvásár.

1904. május 17.

Felhajtás.	Származás szerint:
Minőség szerint:	Magyarországból
drb.	husos
Hussertés	5793
Zsirsertés	6763
Összesen	12556
Eladatlan maradt	—
	Összesen
	12556

Á r a k: (kilogrammonként élőszuliban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű nehéz magyar	108-110	kiv 111
Könnnyű és szedett magyar	95-100	—
Öreg nehéz és közép magyar	102-106	—
Német és langyel husfajták	84-112	—

Irányzat: hussertésekben az üzlet élénk, az árak két fillérral emelkedtek; zsirsertésekben vonlatott, az árak három fillérral hanyatlottak.

Ingatlanok árverései (40,000 korona becsértéken felül.)

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 24. Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Horánszky Paula	72798
Május 24. Pozsonyi kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Nirnsee Lajos	77471
Május 25. Nagyhalmágyi kir. jbiróság	a tkvi hatóság	gr. Csáky Gyula	142500
Május 25. Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Br. Czaigber Dénes	843799
Május 25. Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Br. Czaigber Dénes	393676
Május 25. Zilahi kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Kiss Lajos	73618
Május 26. Ipolysági kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Sembery István	53759
Május 26. Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Quittner Miksa	222690
Május 27. Bpesti I-III. ker. kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Augenstein Miksa	56436
Május 30. Budapesti kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Rothmann Ignác	321095
Május 30. Kapuvári kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Mohi Bódog	124461
Május 31. Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Rémi Gyula	71312
Junius 1. Bpesti I-III. ker. k. jbiróság	a tkvi hatóság	Dubez Péterné	43590
Junius 3. Soproni kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Nagymartoni tpenztár	40052
Junius 4. Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Hornyák Mihály	213805
Junius 6. Mátészalkai kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Luby Lajosné	55812
Junius 6. Szombathelyi kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Szombathely városi tpenztár	68220
Junius 9. Budapesti kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Weisz Miksa	53311
Junius 10. Szabadkai kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Pantalás Mária	67658
Junius 11. Marosújvári kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Kozma Gyula	67000
Junius 13. Soproni kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Kohn Jakab	81733
Junius 20. Nyárádszeredai kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Ilyés Tibor	44086
Julius 7. Szentpéteri kir. jbiróság	a tkvi hatóság	ifj. Elek Dezső	43879
Aug. 15. Zágrábi kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Duraicsics Péter herceg	1284000
Szept. 15. Ipolysági kir. tsvszék	a tkvi hatóság	Sembery István	195000

„AGRARIA“
magyar gépforgalmi részvény-társaság.

a **NICHOLSON** gépgyár gazdasági géposztályának —
vezérügynöksége.

GŐZCSÉPLŐ - KÉSZLETEK
elsőrangú magyar gyártmány.
Gőzmozgonyok minden nagyságban, nagyobitott tüzszekekre nyel.
Uti-mozgonyok legújabb szerkezetben, kiváló nagy erőfejlesztési képességgel.
Cséplőgépek legújabb szerkezetben hosszabbított szalmarázókkal és szabadalmazott utánarázóval.

Gazdasági gépgyártás csakis
ELSŐRANGÚ KIVITELBEN.

Vetőgépek hegyes és sík talajhoz.
„Nemzeti“ tolórendszerű vetőgép 13, 15, 17, 19, 21, és 23 sorral.
UJ! Magyar gyártmányban UJ!
GLÓRIA párososú vetőgép 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24 soros 3 1/2 - 4 - 4 1/2" sortávolságban.
Gőzcséplőkészletekre csereszékek költetnek.
Rövidített levélczim:
„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyczim: „AGRARIA“ Budapest.

„AGRARIA“
magyar gépforgalmi részvény-társaság,
a szab. osztr.-magy. államvasút-társaság
resiczi mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZELEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczel-ekfejej.
Pánczélaczel-kormánylemezek.
Magasított aczélkefejek.
Porvédő kerek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú magyar gyártmány **fo-lkülmulja** még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajmivelőgépeket terjedelmesebben ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszertű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetük.

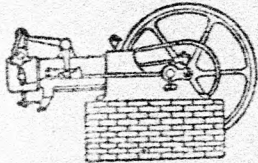
Rövidített levélczim:
„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyczim: „AGRARIA“ Budapest.

Legkitünőbb egyszerű szerkezetű

benzin és gázmotorok

jótállás mellett kaphatók:

BECK és GERGELY cégénél

BUDAPEST, V. ker.
Váci-ut 12. szám.
Tessék árjegyzéket
és ajánlatot kérni.

Eredeti „Melotte“ tejcentrifugák

a világ legrégebbi és legjobb tejfőzőgépei!
Játszi könnyű kezelés. Legesekelebb kopás. Legésebb lefőzés.
Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztítható.
Nincs javítás. Több mint 125.000 darab van napi használatban az
egész világon. Órákenti munkaképesség 125—500 liter kézi-
hajtásra.

Magyarországi képviselő:

Geitner és Rausch, Budapest
VI. ker., Andrássy-ut 8. szám.

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya

az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása
éppen oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté.
Ezen kitűnő műtrágyát úgy ösaszfoszorsav, mint ciztronsavban old-
hatóság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és
lelkilismeretesen szállítja

Kalmár Vilmos, Budapest, VI. Teréz-körut 3.

a Thomas-salakgyárak, Berlin, W. vezérképviselője a magyar korona
országának területén.

Övkedjünk a hamisítások-
tól és csak csillag
védjeggyel ellátott zá-
rkokat vegyünk át.

Minden zsák ölem-
zárral és tartalom-
jelzéssel van ellátva

MELOCCO PÉTER

műkö- és ezementárgyár, beton- és vasbeton-vállalat
Budapest, VI. ker., Dévai-utca 21. sz.

Márvány-mozaiklapok

templomok, udvarok, konyhák,
folyosók, járdák számára.

Szabad karmantyus

ezementcsövek

csatornázás, víztelenítés stb. céljaira.

Agyagcsöveket teljesen
pótolják.

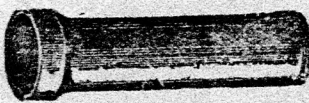
Leírások, árjegyzékek, költségvetések kívánatra ingyen.

Külön vasbeton- osztály.

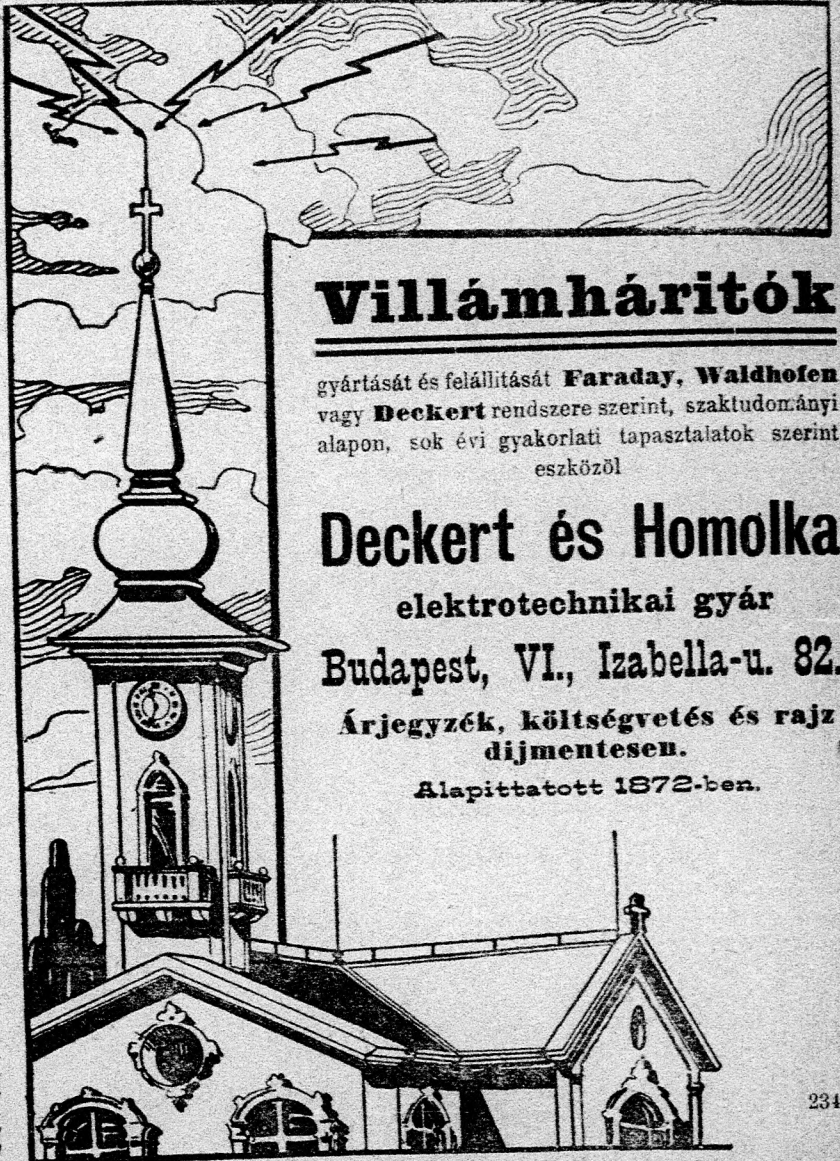
Teljesen tűzmentes menyezetszer-
kezetek. Hidépítészet, átereszek stb.

Monier- és Rabitz- munkák

templomok, termek, boltzatok és
falak részére.

Telefon-, távirda- és világítási cikkek gyártása.

Villámhárítók

gyártását és felállítását Faraday, Waldhofen
vagy Deckert rendszere szerint, szaktudományi
alapon, sok évi gyakorlati tapasztalatok szerint
eszközöl

Deckert és Homolka

elektrotechnikai gyár

Budapest, VI., Izabella-u. 82.

Árjegyzék, költségvetés és rajz
díjmentesen.

Alapított 1872-ben.

Régi villámhárítók kipróbálását galvanometrikai módon elvállaljuk.
Eddig több mint 8900 villámhárító-berendezés szállítva és szerelve.

Alapított
1858. évben.

Sürgönyezim:
„Szivattyúgyár Budapest.”

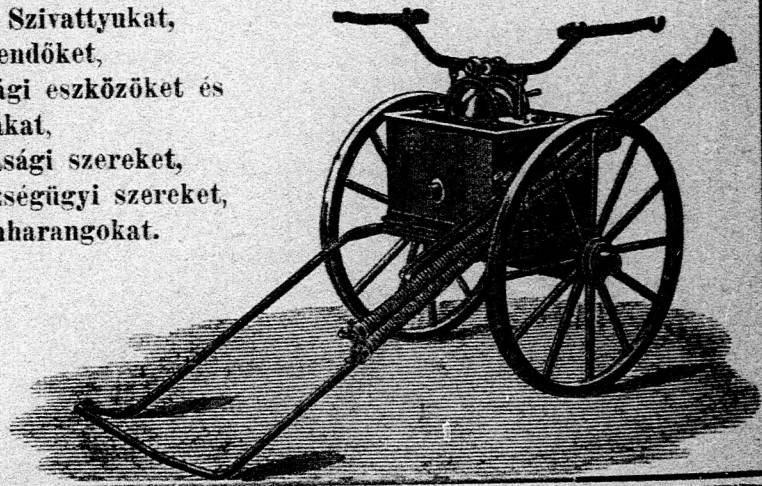
Gyártott fecskendők
száma: 14900.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részv.-Társ.

(ezelőtt: WALSER FERENCZ)

BUDAPEST, VI. ker., Váci-ut 69. szám.

GYÁRT: Szivattyukat,
Tűzfecskendőket,
Tűzoltósági eszközöket és
létrákat,
Köztisztasági szereket,
Közegészségügyi szereket,
Templomharangokat.

2137

Jahn betéti társaság Arnswalde-ban

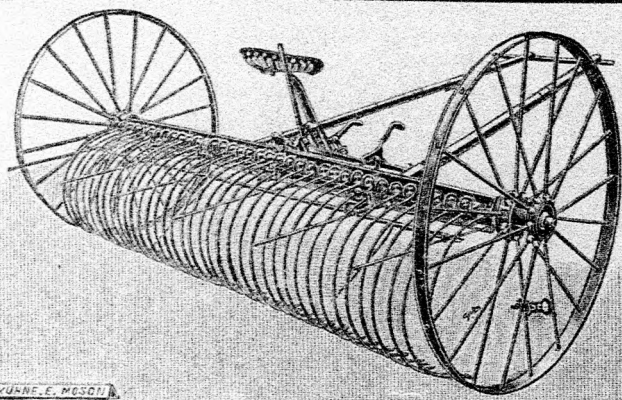
ajánlkozik

burgonya-, tengeri-, buza- és rizskeményítő-gyárak valamint
syrup- és dextrin-gyárak berendezésére és átalakítására

Költségvetések és tájékoztatók díjmentesek.

Magyarországi vezérképviselők:

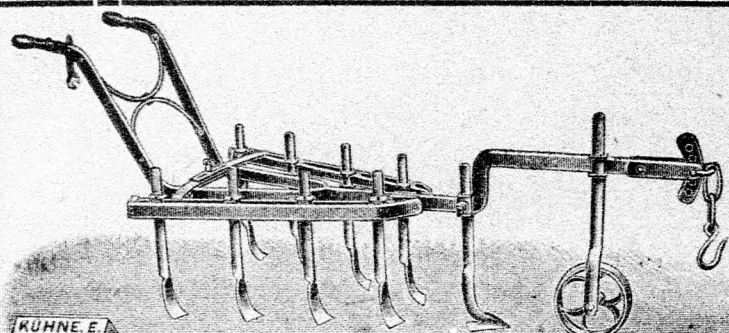
Gyöző Béla és Társa, Budapest, V., Lipót-körut 18.

KÜHNE E. gazdasági géppára Mosonban.

Szállit mindennemű
Kapáló- és töltőgép-eszközöket,
Uj acél lógereblyéket,
Hollingsworth szénagereblyéket,
Fűkaszáló-gépeket, = Járgányos
cséplőkészleteket stb.

Főraktár: **Budapest, VI., Váci-körut 57/a.**

Magy. kir. államvasutak.

80325 c/l.

HIRDETMÉNY.

(Magyar-boszniai vasúti forgalom. Petroleumra vonatkozó díjtételek hatályon kívül helyezése.)

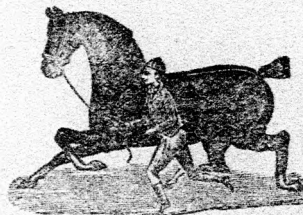
A magyar boszniai vasúti forgalom II. rész 1. és 2. füzetéhez 1904. évi január hó 1-től való érvényesüléssel kiadott függelék 18. tétel száma alatt Siekovic-Dainica állomásról petroleumra vonatkozó díjtételek közül a Mitrovicza M. Á. V. Ruma M. Á. V., Samac, M. Á. V. Sziszek (Sisak) D. V., Zágráb (Zágreb) M. Á. V. és Zimony M. Á. V. és Zimony állomásokra vonatkozó díjtételek 1904. évi június hó 30-ával hatályon kívül helyeztetnek.
 Budapest. 1904. május havában.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

(Utányomás nem díjaztatik).

Páris 1900. világiállitás: "GRAND PRIX."

KWIZDA-féle
restitutions fluid
 cs. és kir. szab. mosóvíz
 lovak részére.
 — Egy üveg K. 2'30. —

40 év óta az udvari istállóknak, a katonai és polgári nagyobb istállóknak használatban, nagyobb megerősítés előtt és után erősítőül, inak merevedése ellen stb. s a trainingnél nagyobb munkára képesíti a lovat.

KWIZDA szabadalma.

Pneumatic. bokavédő szalaglégpárnával Bokavédő szalagok

gummi ből
 szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állítatik elő és pedig a bal és jobb lábára.

A bokára, a-b-ig mérvre, melynek körülete
 20-22 cm. megfelel az 1. sz. | 24-27 cm. megfelel a 3. sz.
 22-24 cm. " " 2. sz. | 27-30 cm. " " 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben dróbnként | Fekete, barna v. fehér színben.
 1. sz. K. 5'50. 2. sz. K. 5'90. | 1. sz. K. 5'90. 2. sz. K. 6'40.
 3. sz. K. 6'40. 4. sz. K. 7'30. | 3. sz. K. 6'80. 4. sz. K. 7'70.

Főraktár:

Kwizda János Ferencz cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udv. szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, bei WIEN.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

Alakult 1900.	BIZTOSÍTÉKI ALAP:	Alakult 1900.
Alapítványok: { Kormány hozzájárulásával } elemi ágazatban	400,000.- kor.	
{ Alapítók }	élet " "	1,270,000.- "
{ Alapítók }	élet " "	200,000.- "
Tartalékok		255,200.03 "
Összesen:		2,125,200.03 kor.

1901. évi fölösleg 90,349.- kor.
 1902. " " 59,782.26 "
 1903. " " 109,331.73 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

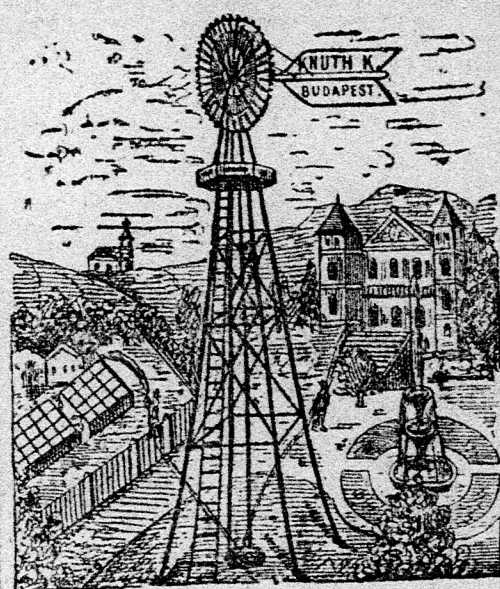
Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel az igazgatóság szolgál.

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

BUDAPEST, VII,
Garay-u. 6-8. sz.

Elvállal: Kőszepeti-, víz-, lég- és gőzfűtések, léghűtés- és vízvezeték, csatornázások, szellőztetések, ciosetek, szivattyúk, vízerművi emelőgépek stb., nemkülönben közén-, olaj- és petróleum váladékból nyert gázok értékesítését előző készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.
VV Legjobb minőségű VV
kőanyag-csövek raktáron.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.
 69175. C. I.

HIRDETMÉNY.

Gács-bécsi vasúti kötelék (V. pótlék életbeléptetése a díjszabás II. részéhez és I. pótlék életbeléptetése ezen díjszabás függelékéhez.)

A gács-bécsi vasúti kötelékben gyors- és teherárúknak közvelen szállítására 1900. évi augusztus hó 1-től érvényes díjszabás II. részéhez 1904. évi május hó 1-én az V. pótlék lép életbe, melynek tartalma a következő:

1. a különleges díjszabási határozományok kiegészítése;
2. a kivételek: díjszabásokban foglalt árucikkek jegyzékének módosítása;
3. a reexpeditio és tárolásra vonatkozó határozományok módosítása;
4. az osztlárúkra fennálló állomási díjszabások és a kivételes díjszabások kiegészítése és módosítása;
5. a csomóponti díjszabások kiegészítése;
6. a szállítási határidő jegyzékének kiegészítése; és
7. állomásnevek megváltoztatása.

Amennyiben egyes viszonylatokban díjemelések állanak be, a felemelt díjtételek csak 1904. évi június hó 1-től nyernek alkalmazást.

Ugyancsak f. évi május hó 1-é: nevezett díjszabás függelékéhez is az I. pótlék lép életbe, mely vas- és acél, valamint vas- és acélárúkra mérsékelt díjtételeket tartalmaz.

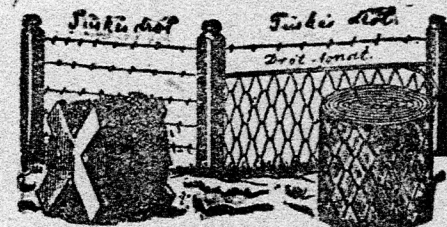
Ezen két pótlék a részes állomásoknál lesz megzerezhető.
 Budapest, 1904. évi április hó 23-án.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága, a részes vasutak nevében is.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Olcsó

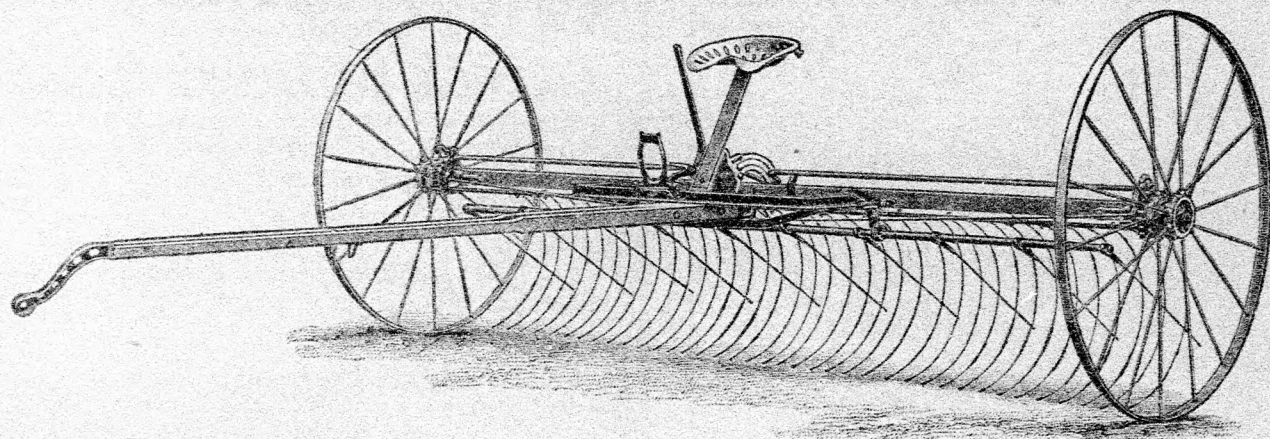
Felten & Guillaume
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 Bruck a. d. Ruhr vas, acélárúk és sodronyipar

Közönséges tükésdrót.

Kerítésdrótok és fonatok, szinkozott acél tükés kerítésdrótok mint újdonáság.
 Acél egyszerű tükés kerítés drót.

Tartós.

**A legegyszerűbb,
legtökéletesebb,
legmegbízhatóbb**

**maroklerakó aratógépeket,
kévekötő aratógépeket,
aczelgyűjtő gereblyéket a**

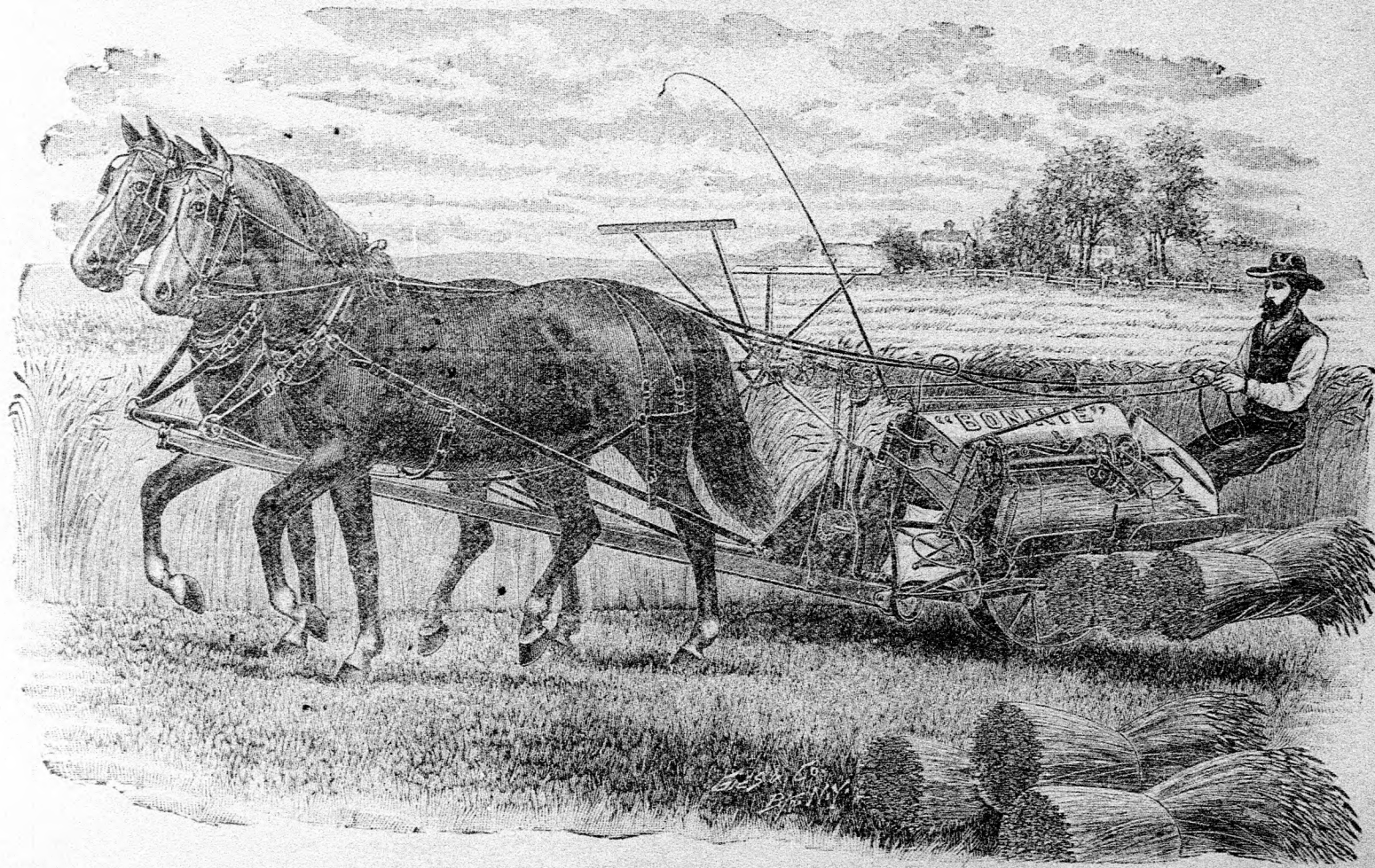
"THE JOHNSTON HARVESTER Co." amerikai speciális aratógépgyár készíti.

A Johnston-gépek feltűnően esékély vonóerőt igényelnek és lejtős talajon vagy dőlt gabonában is jól dolgoznak.

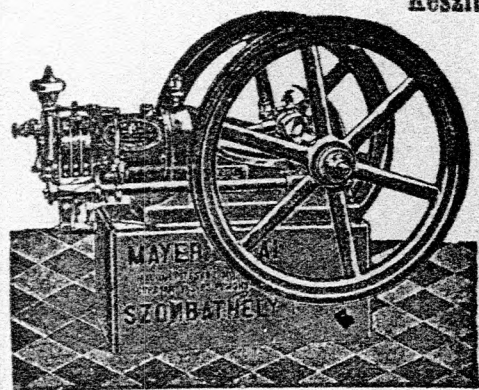
Mielőtt aratógépet vagy gyűjtőgereblyét vesz, saját érdekében feltétlenül kérjen ajánlatot a vezérképviselettől

Bächer Rudolf, Melichar Ferencz

Budapest VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

„MAYER“ gépgyár vas- és fémöntőde részvénytársaság, Szombathely

Készít: **Benzinmótorokat** 2-50 lóerig, stabil és locomobil alakban egyszerű könnyen kezelhető szerkezettel. Megbízható és legolcsóbb üzem gazdaság és kisipar részére!

Benzin-mótoros (locomobil) cséplőkészleteket

560 mm-től 1250 mm. dobszélességig! Mindennemű gazdasági gépet mint különlegességet! Kiváló szerkezetű borsajtókat minden nagyságban, kivált legjobb szerkezetű szabad. víznyomású (hidraulikus) borsajtókat.

Malomépitészet: Új hengerek, használt hengerek rovátkolása. Minden e szakmába vágó gép gyártása.

Osborne D. M.-féle amerikai arató- és kaszáló-gépek magyarországi kizárólagos képviselője.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

A BUDAPESTI ASZTALOS-IPARTESTÜLET
védnöksége alatt álló és a kereskedelmi ministerium által államilag segélyezett

BUTOR-

csarnok és hitelszövetkezet,

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, ajánlja tagjainak, budapesti asztalosmestereknek, legjobb kivitelben készített,

József-körút 28. sz. alatti

dusan felszerelt raktárában elhelyezett butorait. A vevőközön-ég itt szükségletét közvetlen a készítőnél jutányos áron szeresheti be. Turvezetek és lakáberendezések gyorsan és pontosan eszközölhetnek. 7293

Deering-féle fűkaszalógépeket, marokrakó aratógépeket és kévekötő aratógépeket,

valamint egészen vasból és aczéliből készült **szénagyűjtőgépeket**

(lógereblyéket) van szerencsém a t. gazdaközönsegnek akként ajánlani, hogy minden általam szállított ilyen gépek használhatóságáért és jó munkájáért, nemkülöbben anyagának jóságáért elvállalom a felelősséget.

Szükséglet esetén kérem a megrendeléseket ezen gépekre nekem már most feladni, mivel azokat korlátozott számban hozatom Amerikából, megtörténhetne, hogy késői rendelvényeket legnagyobb sajnálatomra már nem lennék képes fogatósítani.

PROPPER SAMU

az amerikai Deering-gyár kiz. képviselője

Budapest, V. ker., Váci-körút 52. sz.

— Ár egyzékkel és elsőrendű bizonyítványokkal kivánatra készséggel szolgálók. —

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 63,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztítórosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapelók,
szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes aczel-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Magy. királyi Államvasut. k.
59667/904. sz.

HIRDETMÉNY.

A magy. kir. Államvasutak helyi árudijszabásában (II. rész) foglalt XX. kivételes díjszabás érvényé ek visszaállítására a csomagolatlanul feladott öblös üvegáruk díjszámítása tekintetében.

Kapcsolatban a magyar, osztrák és boszniai-hercegovinai vasutakon életbe lépett azon intézkedéssel, mely szerint f. év április hó 15-étől kezdve visszavonásig, de legkésőbb 1904. évi december hó végéig terjedő érvényes é gel a díjszabás I. részében foglalt áruosztályozás 0-19 tételének c) pontj a alá tartozó öblös üvegáruk csomagolatlan állapotban minden korlátozás nélkül felvételnek szálítására és telerakásuként fuvarleveleinként 5000 kg-on aluli mennyiségekben való feladásánál a II. osztályba sozotatnak, a magy. kir. Államvasutak a helyi áru díjszabásukban (II. rész) foglalt XX. kivételes díjszabásnak azon módosítását, mely a „Vszu i és: Közlekedési Közlöny” 1903. évi december hó 30 án megjelent 155. számában foglalt 205123/903. hirdetémmel közzétételt, 1904. évi április hó 15-től kezdődőleg szintén hatályon kívül helyezték.

Ehhez képest a magy. kir. Államvasutak helyi árudijszabásában (II. rész) foglalt XX. kivételes díjszabás 1904. évi április hó 15-étől kezdve ismét eredeti szövege szerinti érvényébe visszahelyeztetik vagyis az ezen kivételes díjszabásban az üvegáruk csoportjában felsorolt feladás: állomásokon csomagolatlanul vagy papírburkolatban vagy lazán (kötegekben is) számba, szénába s más eféle rakva feladott öblös üvegáruk után fuvarleveleinként 5000 kg-on aluli mennyiségekben való feladásnál a magy. kir. Államvasutak összes vonalain (s a pécs-barcsi vasut n az A) osztály díjtételei a küldemény tényleges súlya alapján számítottak.
Budapest, 1904. április havában.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik)

Értelem szerű értékesítését eszközözik az előirt % mellet. Felvilágosítást és csomagolási utasítást V ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.
Azonnali készpénz-elszámolás. V

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ÉS ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

Budapest Szekesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÖRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értekesítésre elfogad: Husneműket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és teelt állapotban, V tojást, vajot, halat, burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb. V

4789. sz. 1904

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Pünkösdi

országos vásár

1. évi május hó 26-tól bezárólag május hó 30-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felajtása az országos vásárra május hó 26-tól, csütörtökön reggel 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1904. évi április hó 20-án.

A városi főkapitányságtól

BANDI REZSŐ főkapitány.

== Bánati ló-, szarvasmarha-, juh- és sertés vásár. ==
Gyümölcs- mezőgazdasági-, kereskedelmi- és iparvásár.

Fontos a tejgazdaságban
a legújabb és legjobbnak bevált

svéd GLOBE Separator, melylyel a legtöbb és legfinomabb teavaj készíthető. Teljes tejszövetkezeti berendezések kézi, erő- és turbina hajtásra úgy-szerűtlen mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtgártáshoz, legelőnyösebben szállít az

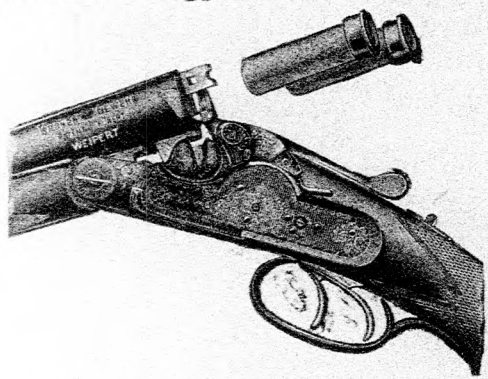
Első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár
Fuchs és Schlichter,
Budapest, VI., Jász-u. 7.

VAJKIVITEL! Friss vajat, évi kérés mellett minden mennyiségben a legmagasabb áron átvesszünk. 1504

Különlegesség: Tejtelepek és tejszövetkezeti berendezése és azok által termelt vajnak átvétele.

Árjegyzékek költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

Korona-fegyver Fükert-féle külön szab. záróval

szabadalmazva Ausztriában, Magyarországon, Németországban, Belgiumban, Franciaországban és Angolországban.

A Korona-fegyver Fükert-féle külön szab. d. záróval a jelenkor **legjobb és legkiválóbb vadászfegyvere.**

Ezen tény belbizonyítására szolgáljon a következő rövid leírás:

Mint a fenti ábra mutatja, a Korona-fegyver zárója nemcsak az eddig ismeretes 3., 4., 5-szörös závrárral, illetve csapszeggel van megerősítve, hanem az eddig szabadon hagyott csövön is, mely továbbá a tűzészeti és különösen füstmentes lőpor használatánál, a legerősebb gáznyomást állja ki, miután azok a cső-kamrában, mint szorosan körülzárt pothodokban fekszenek.

A fegyvercsövön található todlalékok ezen oldalpofák kivágásaiba erősen benyúlnak és megakadályozzák annak a lőmunkától való elmozdítását. Ezen két külön zárvázat tartóssági oly nagy, hogy az eddigi zárvázat teljesen felszabadítja, miért is ezzel egyetemben oly egyszerű nyitása által mindkét zár önmagától feszülődik és biztosítottik és a kilőtt töltények is önműködőleg vettettek ki.

A Korona-fegyver kis külső löpőpontokkal bír, a melyekről nemcsak könnyen felismerhetjük, hogy melyik cső lövetett ki, hanem kívánat szerint a zárvázat kézzel ki- vagy beszoríthatjuk.

Minden Korona-fegyvernél kiváló gond fordítatik a lökésszerűségére.

A Korona-fegyver mint vontatási puská, dupla fegyver, hármas stb. is szállítatik.

Kimerült árjegyzéket úgy erről, valamint minden más vadászfegyverről és számszámáról, kívánatra ingyen és bérmentve küld a fegyvergyár

G. FÜKERT, Weipert, Erzgebirge, Böhmen.

Külföldre is felsegél a magyar király, a szász és szerb király által. — 35 érem. — 2377

Kiadandó birtok.

Biharvármegye ér-mihályfalvai járásában fekvő, **Értarcsa és Gálos-Petri nagyközségek közvetlen közelében (a város és vasúti fővonaltól félóránnyira)** 285 magyar hold kiterjedésű, első osztályú, kitünő kötött talajú, egy tagban levő birtok haszonbérbe kiadandó. Fel van szerelve kifogástalan gazdasági épületekkel. A bérlő maga instruál. — Előnyös feltételek.

Bővebb felvilágosítással szolgál **Wagner Agoston Értadony,** u. p. Értarcsa és dr. Markus László nagyváradi ügyvéd.

Ajánlják nagyraktárakat minden patkolási cikkből és ezen szakmába vágó különlegességekből. — Továbbá ajánlják szabalmazott, kiváló szakférfiak által legjobban ajánlott patkóit igaz-lovak és paripák, úgy-szintén

ökrökvasalására.

Különösen kiemeljük czégünknek legújabban szabadalmazott rudvasalásait és kengyeleit.

M. HANN'S SÖHNE

cs. és kir. udvari patkolási eszköz-szállítók

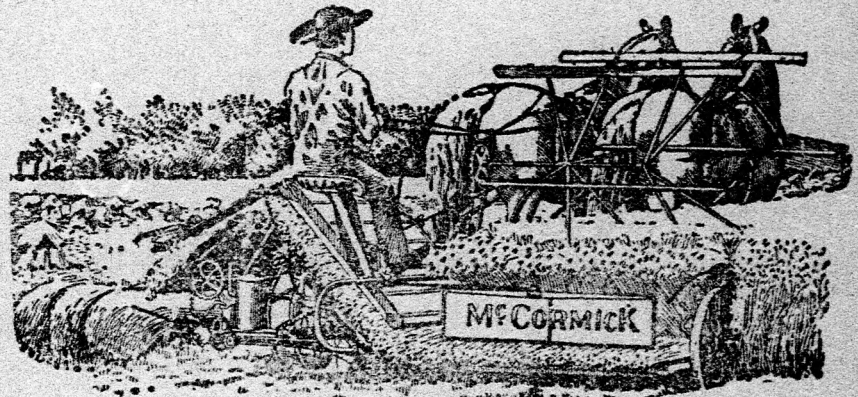
WIEN, I. RENN GASSE 6. SZÁM.

McCormick Harvesting Machine Company

(Chicago-i aratógép.)

KNECHT E. J., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: Kéveköttógép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manila” kéveköttőfonál gyártmányal. Evi gyártmány 362.000 gép. 1303

Katalogusok ingyen és bérmentve. Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

746—1904. gtsz.

Hirdetmény.

Szatmár-Németi szab. kir. város tulajdonát képező, a Homoród-patak és a Darvas-erdő közötti 154 kat. hold 781 □-öl területű, valamint az ezzel szomszédos, a szatmár-szilágyási országot, a Homoród-Kömeszeg és Nagy Csonkás által határolt 443 kat. holdnyi szántó és legelőnek használt tagos-birtok, a rajta levő városi épületekkel, az előbbi 1906. évi január 1-től, az utóbbi pedig 1905. évi január 1-től együttesen, esetleg külön-külön is

11, illetve 12 évre haszonbérbe kiadó.

Miről a bérelni szándékozók azzal értesítettek, hogy a bérelti feltételek, melyek minden ajánlattevőre kötelezők, alulírott hivataltól megszerezhetők s hogy a birtok béreltére

1904. évi június 9-én déli 12 óráig

nyílt ajánlatok is tehetők, mert e birtok a városi tanács 1324/904. számú határozata folytán esetleg árverés mellőzésével is, bére fog adatni.

A birtok bérebeadására, ha a fenti határnapig elfogadható ajánlat nem tétetik,

1904. évi június 10-én délelőtt 10 órakor

a városi gazdasági tanácsosi hivatalban nyilvános árverés tartatik, mely alkalommal az árverezni kívánók épp úgy, mint az ajánlatok benyújtói 800 korona bánatpénzt kötelesek készpénzben vagy a helybe i pénztáratok valamelyike által kiállított betéti könyvben vagy a m. kir. kormány által óvadék-képesnek elismert értékpapirokban letenni.

A birtokok esetleg külön-külön is kibérelhetők. Az ajánlatok az ajánlattevőre azonnal, míg a város közönségére csak jóváhagyás után lesznek kötelezők.

Szatmár-Németi, 1904. május 10-én.

2379

Bartha Kálmán, gazd. tanácsos.

Lapunk bekötési táblája

2 kor. 72 fill. (portómentesen) kapható kiadóhivatalunkban.

A „Lóhere” védjegyű

THOMASSALAK

a legjobb és legolcsóbb

FOSZFORSÁVTRÁGYA

a tavasz vetésekhez.

Ezen Thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyázási kísérletek alkalmával, kizárólag kitünő eredményt mutatott fel.

Csak a „Lóhere” védjegyű Thomassalak szár-mazik a csehországi Thomasművekből.

Az árak jelentékenyen olcsóbbak lettek.

Árjajlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal készséggel szolgál a

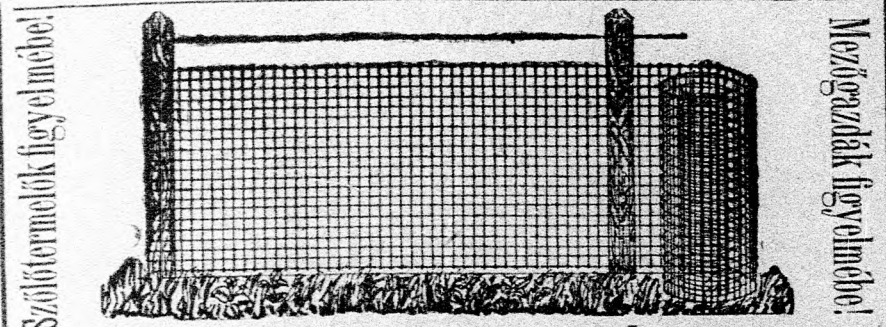
Csehországi Thomasművek eladási irodája, Bécs.

Vezérképviselője Magyarországon:

LÁSZLÓ MARCELL Budapest, VI., Teréz-körut 22.

Minden zsák címezve és tartalomjelzéssel valamint védjeggyel van ellátva.

Bámulatosan olcsó kerítések!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára
 Budapest, VIII., Üllői-ut 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott
Hungária sodronyfonatát,
 mint a legcélsezerűbb
kerítési anyagot,

mely előnyeinek fogva föltűn minden eddig alkalmazott sodronykerítést.
 Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve **rendkívül fontos találmány** előnyei:
Olcsóság!

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):
körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel:

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1-50 méter magasságban 2-2, 2-5 és 2-8 mm. dróterősségekből.

Sodronyerősség mm.: 1'2 1'4 1'6 1'8 2'0 2'2 2'5 2'8 milliméter
 Ár méterenkint: 40 48 56 64 72 86 100 120 fillér.

körülbelül 3x5 centiméter hosszúságú lyukbőséggel:
 Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben.

Sodronyerősség mm.: 1'2 1'4 1'6 1'8 2'0 2'2 2'5 2'8 milliméter
 Ár méterenkint: 58 66 74 82 96 110 130 150 fillér.

Csomagolásért, szállásért és kezelési költségeket számított méterenkint 1 fillért, de egy köldeményről legalább 50 fillért.

Célszerűség: A fonat előrendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is megakadályozza; felső és alsó szélén pedig tüskék, tehát az átjárást megnehezíti. A fonat csavart szálú — mint vékony sodronykerítések — a kerítés hosszirányában futnak, mi által nagy az ellenálló képessége; a keresztirányúak pedig hullámosak, a szálak összekuszálása tehát ki van zárva.

Könnyű kezelés: Közel meghuzva, egyszerűen a fűvekhez szegszendő horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszős marad. Nagy előnye a fonat feszessége, a mi lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét feszedhet és más helyen ismét fölérősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat 100%t egy-két sor tüskés sodronyt alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. — A tüskés sodrony ára méterenkint 6 fillér.

Számos elismerő-levelel áll rendelkezésre.
 Továbbá gyárt és szállít: községes gép- és kézi-sodronyfonatokat mindenféle célokra; csinos és erős kivitelt kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat, vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból. Föld- és kavicsrostákat, magtár ablakrostélyokat, ökr-szájkosarokat, szikrafogókat, szőlőbogyózó-rostákat, borszűrőket, cséplőgépekbe való gabonaosztályozó-hengereket stb.
Arjegyék ingyen és bérmentve. 2282
Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Szunyogh Szabolcs esztári magyar gulyájából több

2—2¹/₂ éves szép bika
 eladó. 2372

Birtok haszonbérbeadás.

Zólyom-megyében vasuti állomáshoz 1/2 órányira, nagyobb városához 3/4 órányira fekvő földbirtok

792 magy. hold kiterjedésben

(370 hold szántó, 272 hold rét, 150 hold legelő), idáig házilag kezelve, épületekkel, bevetve, élő és holt felszereléssel, még aratás előtti átvételre bérbeadó.

Bérelni szándékozóknak bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos: **OSZTROLUCZKY MIKLÓS**, orsz. képviselő, BUDAPEST, VIII., József-utca 6. sz. 2374

Közel 5000 motor 60.000 lóerővel a legteljesebb megelégedésre szállítva.

Drezdai motorgyár r.-t.
 (ezelőtt Hille)
 fióktelepe és műhelye
GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSÁ-nál
 Budapest, VI., Teréz-körút 41.
 Telefon 12-91.

Ajánljuk az elismert legjobb, legtükrösebb, legtartósabb gyártású, legegyszerűbb kezelést és legolcsóbb üzemű **drezdai benzín-motorokat, lokomobilokat és drezdai gázfejlesztős (generátoros) motorokat.**
 Darálásra, malomüzemre, takarmánykamrákba, tejgazdaságoknak, favágáshoz, vízemelésre, csépléshez és minden más munkára a legelőnyösebb üzemgépek.
Referenciák: a legelőkelőbb uradalmak, malom üzemek és legkülönbözőbb iparvállalatok.
 A drezdai motor minden kiállításou és munkaversenyen a legelső díjakkal lett kitüntetve. 1542

64 kitüntetés és 8 állami érem.

Magy. kir. államvas. tak. 59667/1904. C/L.

HIRDETMEY.
 A magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai vasutakon érvényes díjszabás I. rész. (Csomagoltan öblös üvegárukak és agyagárúknak darabonként való szállítása.)
 1904. évi április hó 15-étől kezdve visszavonásig, de legkésőbb 1904. évi december hó végeig terjedő érvényességgel az áruosztályozás 0-19 tételének e) pontja alá tartozó öblös üvegáruk és az áruosztályozás A-4. tételének d) 1 pontja alá tartozó agyagáruk a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai vasutakon érvényes díjszabás I. részében részes vasutigazgatóságok vonalain csomagoltan állapotban minden korlátozás nélkül fölvetetnek szállításra és teheráruként fuvarlevelenkint 5000 kg-on aluli mennyiségekben való feladásnál a II. osztályba soroztatnak.
 Budapest, 1904. április havában.
 A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind a részes vasutak nevében is.

Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület felügyelete alatt álló könyvkiadó vállalat kiadásában megjelent következő

gazdasági könyvek
leszállított áron

kaphatók:

	füzve kötve
	kor. fill. kor. fill.
Cselkó és Kossutány Takarmányozástan	2.— 3.—
Hilgard-Treitz Szikes talajok	1.— 2.—
Száhlender Gyula Gazdasági építész, II. rész	2.— 3.—
Szűts Mihály Mezőgazdasági becslestan	2.— 3.—
Cserhádi Sándor Okszerü talajmiválás	— 3.—
Acsádi Jenő Mezőgazdasági ut-, vasut- és hidépítész	2.— 3.—
Molnár István Gazdasági gyümölcsstermelés	2.— 3.—
Beiwinkler Vilmos Fajbaromfi-tenyésztés	4.— 5.—
Rázsó Imre Czukorrépmag-tenyésztés	1.— —
Szilassy Zoltán Amerikai mezőgazdaság	7.— —
Dr. Baross János Idegenek birtokszerzése	6.— —
Ruhland-Árkövy A papirosbuza hatása a gabona-árakra	2.— —
Rubinek Gyula A jövő vámpolitikája és új vámtarifánk	10.— —

Megrendelések az Országos Magyar Gazdasági Egyesület pénztári hivatalához Budapest, IX. ker. Köztelek-utca 8. szám intézendők.

GŐZEKÉK
gőz-uti-hengerek
Wratislawia-
szecskavágógépek
stabil és kereken járó, szitaszerke-
zettel vagy anélkül minden nagyság-
ban 60 mázsa óránkénti teljesítőké-
pességgel szitált és pormentes szecs-
kához. Szítálatlan szecskából kétany-
nyit készít 2213
J. Kenna, Breslau.
Kizárólagos képviselő:
Rud. Sack, WIEN, II., Nordbahn-
strasse Nr. 36.

M. kir. államvasutak.
74055/1904. C. II. szám.
HIRDETÉMÉNY.
émet osztrák-magyar-ten-geri kikötői kötelek Magyar-
országgal való forgalom.
Uj V. sz. pótlékok életbeléptetése az 1900. augusztus
hó 1-én megjelent díjsza és II. rész. 3. füzet és az 1896.
november hó 1-én megjelent II. r. 4. füzetéhez.
F. év május hó 15-én, illetve június hó 15-én (a
díjmelésék és a forgalmi korlátozásokra való tekintet-
tel) fenti forgalomban érvényes 3. és 4. füzethez, uj
V. sz. pótlék lép életbe.
E pótlékok változtatásokat tartalmaznak az előző-
ban, továbbá változtatásokat és kiegészítéseket az áru-
lajstrom és díjtáblákban, valamint díjmeléséket és for-
galmi korlátozásokat.
Budapest, 1904. május 7-én.
A magy. kir. államvasutak igazgatósága a
részben vasutak nevében is.
(Utánnomás nem díjaztatik).

Gőzekék
a Charles Burrel & Sons, Limited, Thetford,
St. Nicholas műveiből.
Alapítva 1770.
Az eddig gyártottak közt a legegyszerűbb
Compound-szerkezettel bírnak.
Meissner & Dietlein, Magdeburg
Burrel-féle gőzekék lerakata.
Bizonyítványok és árjegyzékek érdeklődőknek
ingyen állanak rendelkezésre. 2287

Schenker és Társai, Hoffmann S. és V., Kohn E. és Mittler
KÜLVONAT IRODAJA.
különvonatunk közlekedik minden szerdán és szombaton
Bővebb felvilágosítást ad a
KÜLVONAT IRODA Budapest, V., Nádor-utca 20.
Telefon: 44-71. 1529

A sertés javítása és hizlalása
gazdák és hizlálók használatára.
Irta K. Ruffy Pál.
Ara portómentes küldéssel 1 forint 10 krajczár

Kitűnő bedörzsölőszer
LOVAKNAK!
a Szentmihályi-féle
„VIKTORIA“
ERŐSÍTŐ FOLYADÉK
(Restitutionsfluid)
A m. kir. földművelésügyi mi-
nisterium 31239-903. sz. rendeletével engedélyezve.
Versenylovak és nagy hajás alult levő állatok
izmaiknak folytonos jókarban tartására nélkülöz-
hetetlen. Minden esetben kitűnő hatású, a holt a fáradt és be-
tegy állatok erősítő vagy gyógyító bedörzsölésre van szüksége.
Raktáron: Budapesten Török József gyógyszerárában és
és Kochmeister Frigyes gyógyszerkereskedésében és a Magyar
Mezőgazdák Szövetkezet-nél.
Készíti: **Szentmihályi Gyula** gyógyszerész.
Balaton-Boglár.
Ara 2 korona 40 fillér.

MIKROSOL
LEGJOBB
SZER
házi-és nyálkagomba
penész ellen.
Festékgyár
LUTZ EDE ÉS TÁRSA
POZSONY GYAR-UT 20.

Helyesbített hajójáratjegyzék.
„Adria“ magy. kir. tengerhajózási részv.-társaság
Vezérigynöksége: **HOFFMANN S. és V.**
1904. május havában a következő gőzösök
indulnak Fiuméből:

Liverpool I)	Fiuminian	IV/27-V/7
New-York	Ultonia	3
Rouen*)	Báthori	1-10
Rotterdam, Kopenhagen)	Deák	1-10
Liverpool	Tyria	1-10
Hull, Newcastle o/T	Douro	1-10
Per ambuco, Bahia, Rio de		
Janeiro, Santos)	Szeged	10
Hamburg I)	Mirillo	5-15
New-York	Bagdad	5-15
Liverpool	Slavonia	17
Lissabon, Bordeaux*)	Aleppo	10-20
Rotterdam	Báró Fejérváry	15-25
London I)	Andrássy	15-25
Liverpool I)	Jago	15-25
Antwerpen	Bulgarian	15-25
Rouen	Matkovics	21-31
London	Kálmán király	21-31
Glasgow*	Szent-I. László	21-31
Hull, Newcastle o/T.	Zichy	21-31
Liverpool	Austria	21-31
Hamburg I)	Pavia	21-31
New-York	Róma	21-31
London I)	Pannonia	31
	Oria	V/25-V/15

A *gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Trieste-t is érinti.
1) A mennyiben a gőzös indulás előtt 8 nappal elegendő
rakomány nem áll rendelkezésre, az igazgatóság fenntartja ma-
gának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

Egy rationális
gazdaságban
nélkülözhetetlen a szab.
Reformator
motor és lokomobil
benzin vagy spiritus üzemre
gazdasági gépek, szivattyúk
stb. hajtására, mert egyszerű
szerkezetű, üzembiztos és igen
olcsó. Kérjen teljes költség-
vetést. 2097

Signer F. és R. mérnöki
iroda
Budapest, Rökk Szilárd-utca 17.

Chill-
salétrom
Ammoniak.
Super-
foszfátok és
mindennemű műtrágya.
Maurice Halphen
KARTELEN KIVÜL!
PRAG,
Wenzelsplatz
43.
Készítők és
nagy kátsók.
Tudomány-
nem csak
1211/1212

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
kiadásában megjelentek és a
Pátria r.-t. könyvkereskedésében
Budapest, IX., Üllői-ut 25.
megrendelhetők a következő **könyvek:**

- TALAJISMERET. Irta Cserhádi Sándor
magyaróviri gazd. akad. tanár. Ára füzve
4 kor., kötve 5 kor., OMGE. tagoknak és a
„Köztelek“ előfizetőinek füzve ... 3 kor.
A MAGYAR FÖLDBIRTOK. 1903. Magyaror-
szág száz holdon felüli földbirtokosainak és
haszonbérloinek Czimtára gazdasági és mun-
kásviszonyainak, a gazdasági kiállítások, ver-
senyek és terméseredmények ismertetésével.
Bolti ára füzve 25 kor., kötve ... 26 kor.
EGYSZERŰ GAZDASÁGI SZÁMVITEL. Irta
Susehka Richárd. Az Orsz. Magy. Gazdasági
Egyes. által 2000 korona pályadíjjal koroná-
zott pályamű. Bolti ára csinos vászonkötés-
ben 6 korona. A „KÖZTELEK“ előfizetőinek
és az OMGE. tagoknak ... 4 kor.

SZÖVETKEZETI ÉVKÖNYV. Szerkesztik:
Szilassy Zoltán és Buday Barna
az OMGE. titkárai. Megjelenik minden évben.
Ara portómentes küldéssel ... 1.20 kor.

HÁZI ÉS UDVAR-KERTEK BERENDEZÉSE.
Gyakorlati útmutatás kezdő kertészek és kert-
kedvelők részére kisebb házikertek, külön-
sen előkertek berendezésére. Irta: Kardos
Árpád, az OMGE. titkára. 23 fekete és 2
színes táblával és a szöveg közé nyomott
22 ábrával. Ára 2.50 kor. OMGE. tagok és a
„Köztelek“ előfizetőinek ... 2 kor.

A BAROMFI HIZLALASA ÉS A HIZOTT
BAROMFI ÉRTÉKESÍTÉSE. Irta: Hreblay
Emil állattenyésztési felügyelő. Ára be-
kötve ... 1.70 kor.

AZ UJLAKI URADALOM ÜZLETI BEREN-
DEZÉSE. Irta: Wiener Mosko. A „Köz-
telek“ szerkesztősége által kitüntetett pályá-
mű. Két táblával, 6 ábrával. ... Ára 1 kor.

GAZDASÁGI SZÁMVITELI NAPTÁR 1904-re.
Szerkeszti: Szilassy Zoltán az OMGE.
szerkesztő-titkára. Bolti ára ... 1.80 kor.

A JUHTENYÉSZTÉS MULT ÉS JELEN IRÁ-
NYAIRÓL. A Simonyák-féle alapítványból
jutalmazott pályamű. Irta: Dr. Rodiczky
Jenő. Bolti ára csinos vászonkötésben 3 kor.
OMGE. tagoknak és a „Köztelek“ előfizetői-
nek ... 2.50

Megrendeléseknél a könyv ára és 30 fillér postadíjra
előre beküldendő, melynek ellenében a könyv hőrmelve
küldetik meg.

Párisi világi kiállítás „Grand Prix“ 1900.
KWIZDA FERENCZ JÁNOS
osácz. és kir. osztrák-magyar, kir. román és bolgár hercegi
udvari szállító
kerületi gyógyszerész Kornéuburgban, Bécs mellett.

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID
cs. és kir. szabadalmazott mosóvíz lovak számára.
1 üveg ára K. 2.80.
Negyven év óta van hasz-
nálatban az udvari istállók-
ban és a legnagyobb katonai
és polgári istállóban is
lovak izmai erősítésére, fá-
rasztó menetek előtt és után
fiomodásoknál és az izmok
mörögésénél stb. a lovat
a trainingben bámulatos
eredmények felmutatására
képesíti.
Valódi osak ezen védjeggyel ellátott.
Képes árjegyzék ingyen és hőrmelve.
Főraktár:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerár
Budapest, Király-utca 12. sz. — Andrássy-ut 26. sz.

Eladó birtokok!

Pestmegyében vasutól felóránnyira, 1550 hold jó minőségű gazdaság saját kezelés alatt, jó gazdasági épületekkel, urilakkal, parkban, felszerelés nélkül 320.000 frt.

Biharmegyében fővonalon, közel Nagyváradhoz 1700 hold legelső minőségű fekete föld, valamennyi gazdaság (100 hold birkalegelő) jó gazdasági épületekkel, urilakkal 250.000 frt.

Szolnokmegyében 1/4 óra vasutól, 600 hold igen kitűnő minőségű, fekete talaju gazdaság, 80 hold dohánytermelés, saját kezelés alatt, szép gazdasági épületek, 2 kastély 210.000 frt.

Aradmegyében vasútállomás, országot mellett, legkitűnőbb sikk fekete termőföld 600 hold, valamennyi kitűnő szántó, csatornázva, iparvasut, gyönyörű 8 szobás kastély, modern épületek, vízvezeték stb. jelenleg bérbe adva, 200.000 frt.

Hontmegyében 700 hold (500 szántó, 200 legelő) saját kezelés alatt, 4 szobás urilak, gazdasági épületek 110.000 frt.

Horsodmegyében közel vasúthoz, 580 kat. hold gazdaság és erdő, saját kezelés alatt, jó gazdasági épületek, felszerelés nélkül 60.000 frt.

Reyer Károly

Budapest, VI., Andrássy-ut 100. 53.

Eladó szalonna

kitűnő teli sózású, pörkölt, táblás szalonna kapható nagy készletben mázsánként 124 kor. árban, a kecskeméti vasúthoz szállítva, megrendeléseket elfogad 5689

Varga György, tulajdonos
Kecskemét.

Szivattyukat

Győző Béla és Társa szivattyu-spezialisták
V., Lipót-körút 18. sz 2189

Minden cséplőgéptulajdonos rendelje meg az éppen most megjelent

A cséplőgépek szerkezete és azok kezelése című 350 képpel ellátott könyvet.
Írta: Balassa Frigyes, főmérnök.

6-50 kor. előleges beklüdesé esetén bármint küldi meg a "PÁTRIA" r.-társ. könyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Magy. kir. államvasutak. 62035/904. sz.

Hirdetmény.
A magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai vasutakon érvényes árudíj-szabás I. rész. (A zsákokba csomagolt örölt trágyagipsznek fedett kocsiokban való szállítása) 1904. évi április hó 15-étől kezdve visszavonásig, de legkésőbb 1904. évi december hó végéig való érvényességgel a zsákokba csomagolt örölt trágyagipsz küldemények az árudíj-szabás I. részében részben magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai vasutak vonalain a díj-szabás I. rész B. szakasz A-VI. fejezetének a) és b) pontjai szerint beszedendő 10% os pótlék felszámítása nélkül fedett kocsiokban szállíthatnak. Budapest, 1904. évi április havában A magy. kir. államvasutak igazgatósága egyszersmind a részben vasutak nevében is. (Utánnymás nem díjazatik.)

Atadó bérlet.
Fővonal mentén fekvő, élénk forgalmu, nagy jelentőségű város határában, városától alig 10 percrenyire levő, rendezett gazdasági épületekkel ellátott 300 holdas birtokbérlet, melyből 80 hold kitűnő kaszáló, többi első osztályú sikk fekvésű szántóföld, ez év július 1-től, természetesen, 4 év és hat hónapos időtartamból álló teheneszeittel, család körülmények miatt átadó. Birtok évi tiszta jövedelme 10.000 korona. Tudakozódásokat a lap kiadóhivataltól "Városi gazdasági" jelűje alatt továbbít.

Központi tejcarnok részvényeit gazdaságom leszerelése folytán, esetleg tehennel együtt, eladom. Cím: Schvarecz Bernát, Nagyállás, Pestmegye. 5715

Eladó 5676 mintegy 120 holdnyi jól gondozott tagosított birtok, jó karban lévő gazdasági épületekkel, előnyös feltételek mellett. Bővebb felvilágosítást ad: Delei Cassius, Szécsen, posta Szilágyosmlyó

Sárga Oberndorfi répamag

1903. évi termés jótállással a fajtisztaságra és kitűnő csiraképeségre 100 kilónként 50 koronáért eladó ab vasútállomás 2144 Bicske, Gr. Esterházy csákvári gazdaságában.

Kovács és Steiner
első magyar burgonyazugógyár és burgonyagyártókereskedők
Telep:
Budapest, VII., Szigony-u. 25.
Vesznek és eladnak mindenkor minden fajta burgonyát minden mennyiségben.
Kitűnő fajú vész-burgonyáit legjobban ajánlják. 2121

Magy. kir. államvasutak 79485/904. Cl.

HIRDETÉNY.
Gács-magyar vasúti kötelek állomásnév változtatás. A díj-szabás II. részhez 1904. január 1-től érvényes függelék 2. tételszámában felsorolt „Kimpölung állomás neve” Alt-Kimpölungra megváltoztatott.

Budapest, 1904. május hó M. kir. államvasutak igazgatósága a részben vasutak nevében is. (Utánnymást nem díjaz.)

Az életben soha többé

nem kínálkozik ily ritka alkalom

500 darab fét 1.95-ért

Egy remek aranyozott pontosságú óra, jól járó, 2 évi jótállással, hozzáillő láncoccal együtt, 1 dírtalos, seiyem uri nyak kendő, 3 drb. f. zseb-kendő, 1 remek uri gyűrű utanz. drágakövel, 1 gyönyörű bőr-péztárca, 1 remek zseb-piperettükör, 1 pár kézelőgomb, 3 mellgomb, 3% double-arany patent-zár, 1 elsőrendű nikkel-lantén-zár, 1 csinos kép-album, tartalmaz 36 képet, a világ legszebbjeit, 1 eleg. párisi női mellű, (ujdonosság), 1 pár fűbevaló similibillánskövel, igen csalékony, 5 tréfas tárgy nagy derűtlenséget idéz elő. Hatalmas és éreg-nél, 30 db fontos levelezési tárgy és még 400 darab különféle, otthon nélkülözhetetlen tárgy. Mindez, együttvéve az órával, mely egyedül megéri az árát, csak 1.95-be kerül. Szétküldés utánvéttel vagy a pénz előleges beklüdesével a Bécsi Központi Szétküldési ház által.

P. Lust, Krakau
Nr. 193.

NB. Nem megfelelőkért pénz vissza. 2380

Vadász-fegyverek

minden rendszerben, elismert elsőrangú gyártmány, legnagyobb lövedékésséggel, ajánl

Peter Wernig és kir. udv. fegyvergyáros **FERLACH** (Kärnten). Árjegyzék ingyen és bérmentve. 2371

Valemarci hordógyár, posta Gurnahoncz, szállít: vaj, zsír, olaj, szirup és mindennemű csomagolási hordókat, jutányos árak mellett. 5744

Gyógy- és műszaki évek 6 növényekből a palánta, kapható: Agnelli József plebánusnál, Csári, via Sasvár, Nyírmegye. A palántáival a gyógy- és műszaki növények termelésének utbaigazítása is megkísérelhető. A palánta több mint kétszáz fajból válogatható. Különösen valódi mentha pipéria és mentha eripa-hól van igen szép palánta. Az ára: 100 darab 10 korona, 1000 darab 50 korona, 10 ezer darab vetésnél az ezre 30 korona, 50-100 ezer és ennél több ezer vetésnél az ezre 20 korona. Az itt vasúti vagy posta állomás. Most május hó legjobban idő az ültetés végzésére. 5745

4-6-8 HP. Shuttleworth gőzgaritőrak, kitűnő karban, jutányosan eladók. Gépgyár, Budapest, VI., Gyár-utca 50. 5730

Birtokeladás. Pestmegyei Tuzlárán eladó birtokok: 1000 hold szántó, kaszáló, erdő, legelő, urilak, gazdasági épületek vétésével 135.000 frt. 800 hold szántó, kaszáló, legelő, erdő, épületekkel, vétésével 108.000 frt. 330 hold szántó, kaszáló, legelő, erdő, épületekkel, vétésével 89.600 frt. 160 hold szántó, kaszáló, rét vétésével 16.000 frt. Fizetendő vételár harmada, többi 6 százelek kölcsönön adatik. Ezen birtokok egy tagban egyesíthetők. Van 1000 hold sűrű fás homok-erdő, szőlők, alkalmas, holdja 100 frt. Kisebbségi részeket is vehetők. Bővebbet Ganzor Sándor Kalocsa. 5740

750 kat. hold birtok eladó a Maros mentén Hunyad-megyében, sikk területen. Vasúti állomás és állam-ut mellett. Különöz kitűnőre a megye székhelyétől. Teljes felszereléssel. Parkban szép nagy urilakással, megfelelő gazdasági épületekkel, vízvezetékekkel. Tejgazdaság havonta ezer koronát jövedelmez. A birtok kiegészíthető 1900 kat. holdra. Cím a kiadóhivataltal. 5683

Pótvetésre

még valamennyi

RÉPAMAG

fajjal kitűnő minőségben, jutányos árban szolgálhatok

HALDEK

magnagykereskedése

Budapest, Károly-körút 9.

Híres zaisi petés anyarék 100-150 petével, százát 16 koronára, tenyésztésű szász 6 kor. és a megfelelő szállítási csomagolással kibővített valamint szász rákot árjegyzék szerint évre megérkezve, utánvéttel szállít **Fischer Isidor** Zala-Egerszeg. 5603

Hydraulikus sajtók

szőlő- és gyümölcsmust sajtolására a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral. Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat kézhajtásra a Herkulesnyomó-szerkezettel, fagy vagy vastányérral. Gyümölcs- és szőlő-ő löket, bogozógépeket Gyümölcs-aszaló-készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben

Mayfarth Ph. és Ta., Bécs, III. különlegességi gyár gyümölcserőrtékesítési gépekben. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

„Perfect“ szab. daráló- és sima-örlőgépek kézi-, járgány- és géphajtásra

LÖW ALFRÉD okl. gépészmérnök gépgyárában BUDAPEST, VII., Csengery-utca 11. (Dob-utca sarkán) — mindenkor üzemben megtekinthetők.

LYAM.
Egyesület
k és a
désében
25.
nyvek:
Sándor
Ára füzve
knak és a
3 kor.
Magyaror-
rosainak és
ági és mun-
lítás k. ver-
tertetésével.
26 kor.
ITEL. Irta
Gazdasági
fjal korona-
fászonkötés-
előfizetőnek
4 kor.
Szerkesztik:
y Barna
nden évben.
1.20 kor.
RENDEZÉSE.
szek és kert-
ek, különö-
Kardos
fekete és 2
zé nyomott
tagok és a
2 kor.
A HIZOTT
Hreblay
Ára be-
1.70 kor.
TI BERE-
ko. A Köz-
tetett pályá-
Ára 1 kor.
AR 1904-re.
az OMGE.
1.50 kor.
MELEN IRA-
alapítványból
Rodiezky
tésben 3 kor.
k" előfizetői-
2 50
fillér postadíjra
öny bérmentve
1900.
JÁNOS
bolgár hercegi
Bécs mellett.
ONSFLUID
ovak számára.
egygyel ellátott,
és bérmentve.
ertárs
rássy-ut 26. sz.

UMRATH ÉS TÁRSA

BUDAPEST

V. VÁCZI KÖRÜT 60.

AJÁNLANAK minden versenyen felül álló GÖZMOZGONYOKAT ÉS GÖZCSÉPLŐGÉPEKET

kazalozókkal, kéveköttökkel, vagy szabadalm. szalma-sajtókkal kombinálva. Gőzmozgonyok mozdonycsöves vagy kihuzható csöves kazánokkal ipari czélokra 100 lóerőig.

Daráló-malmot
 18 hordályos 1500 lóerő, vagy nagyobb, teljesen jó karban lévő kerekek megvételre. Értesítést kérek, Lukács Jenő, cseregéyes, Felsőmogy. 5722

Eladó birtok.
 Vasvár-megyében, Pusztamiskó határában, a devcséri vasúti állomástól 6 kilométernyire, országút mellett, egy 420 holdas birtok 130-000 koronáért, előnyös fizetési feltételek mellett eladó. Bővebb felvilágosítást ad tulajdonos: Szemeszky Gyula, Monostor-Apátiban, Zala-megye. 5669

Alig használt
 12-15 hordályos és 8-10 lóerőjű óbercsényi Górnium benzín- és petróleummal működő, teljesen jó állapotú, olcsó árban kapható **Koranyi Viktor**nál, Budapest, Dob-utca 73. 5729

Kramer Lipót
 BUDAPEST,
 V., Kálmán-utca 3.
 TELEFON: 35-11.

Sürgőnyezim: „Ceres” Budapest
 A legújabb árakon ajánla Szavatolt megbízható jó minőségű, aranykéményűre állomilag előkészített **10 hordályos és 12 hordályos**; eredeti quindlinburgi legmagasabb csiraképeségű fajtájú, a tenyésztő öm-zárjával ellátott **takarmány repamagvakat** és mindenféle mezőgazdasági **vetőmagvakat**. Továbbá: rep-csaját, lámpaolajat, sürtőt, gépkocsót, petróleumot, kocsikécsőt, olvasztott szinifagyut, kékkövet, kénvirágot, vattaháncsot, saponariát, creolint, zsákok, ponyvát és mindenféle szakba való cikket.
 Szalonmá, díszoszirt a legolcsóbb napi árban. Szalonmári lerázott sós marhasós csaját!
 Árjegyzékkel és részletes külön ajánlattal kívánásra készséggel szolgálunk.

Mustár

kitűnő tehéntakarmány = magja =

kiváló minőségben, jutányosan kapható

HALDEK

magnagykereskedésben Budapest, Károly-körút 9. szám.
 A legújabb állami díjazású és hercegi tiszteletdíjjal kitüntetve.

KOEHLER FRIGYES

tájkertész és kertépítő

= BUDAPEST. =

KERTI TECHNIKAI IRODA
 Damjanich-utca 47. sz., I. 8
 ELVÁLLAL:

park, kert stb. berendezésekre vonatkozó tervek, költségvetések kidolgozását, berendezését, szakszerű átalakítását, gondozását, parkokban sziklacsoportok és barlangok építését, Lawn-Tennis pályák, terek készítését, fanyesést stb. —

Uradalmak!
Nagybirtokosok!
Nagybérlek!

Negyven év óta legjobban, és legelőszöbben egyszer használt és új rovatkás, négygyűstös len- és kender

Zsák,

valamint széna, cser- és kocstakaró

vizmentes ponyva

szükségletüket náam fedezik. Új behordási, rosta- és repceponyvák.

Használt 40%-al olcsóbb. Csomagoló jutavaszának kilója 44 fillér. Venyigekötöző jutafonalak mázsája 25 korona.

Kölesönponyvák!
Kölesönzsákok!
Nagel Adolf,
 Budapest, V.,
 Arany János-u. 12.
 Veszek és becserelek használt zsákok újra.

Bizományban be-
 küldött árut leg-
 magasabb árban
 értékesít, ugy
 fixre is vesz.

Kovács Antal
 mezőgazdasági termé-
 geket eladója
 Budapest, 2188
 Központi vásárosarnok
 Iroda és raktár: Mátyás-u. 3.

200-400 holdas birtokot keresek bérbe. Somogy, Tolna vagy Baranya megyékben, közel vasúthoz, mely eddig tulajdonos által lett kezelve, azonnali esetleg január 1-én átvehető. Cím: a kiadóhivatásban. 5707

Óriás tökmag.
 Sok éven át általam nagy sikerrel nemesített szürke Indiai Mammuth és vörös Chinai kizsírós tökmagból származó mag nálam kapható. Terménye kiválóan eltartható és rendkívül bőtermő. Kilója 3 korona. Tarnai Bertalan földbirtokos Apostag Pestmegye. 5711

Kádak.
 Használt, de még jó karban levő, szőlőnek és szőlővárnak való kádakat, sürgős megvételre keres, az aranyági uradalom tisztartósága, u. p. Temez-Rékás. 5720

!! 6 első díjjal kitüntetve !!

Kállai Lajos

mórtotelepe BUDAPEST, VI., Gyár-utca 50. sz.
 Teljes jótállás kintnévvel

Villamos benzín- és gőz- és petróleummal működő cséplő- és szalma-sajtó gépek készítésére alkalmas szerkezettel

Egyedül létező újdonság! Ezen motorok min- enkor üzemben láthatók VI., Gyár-utca 50. szám. Gépész nélküli könnyen kezelhetők. Gőz- és benzín- motorok cserébe vétetnek. Külön gazdasági géposztály. Árjegyzék ingyen.

szállító, kannák, szeparátorok, hűtő készülékek, kopulók stb. KLEINER'S FLEISCHMANN, VÁS-ÉS IRÓDÁR-ÜGYVÉDESI IRODA, MÖDLING BECS. mellett. Árjegyzék ingyen.

Nékülözhetetlen a foszforsavas csontmész, tehének, szörök, borjúk, malczok, lovak, csikók, szarvasok, őzek és a baromfiak takarmányozásánál, kapható: **NEUBAUER ADOLF** műtrágya és vegyi- ipar gyárak meghatalmazottjánál **GYŐR.** — 2101

Jutányosan eladó. Százados új marhamérlegek
 1500 kg. hordképességű, szára vasakoriáttal 2 1/2 méter hosszú 1 1/2 m. széles

Új szekér hidmérlegek
 4000 és 3000 kg. horderőjű százados, jól súlyozható 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becszerélek
 ócska marhamérszkat új hidmérlegekre. Működő mérleg törvényességi hitelesítő öt évi jókarban tartás mellett.

DÉNES MANÓ
 mérlegműszerész
BUDAPEST,
 VII., Dohány-utca 78.

A legjobb új és egyszer használt

ZSÁK,

vizhatlan PONYVA a legolcsóbban kapható

FISCHER J.
 ponyva- és zsákaruházában Budapest, V., Nádor-u. 31-33.
 Sodrott **Szőlőkötözőfonál**, ára motringban: 100 kg. 78 kor., 50 kg. 37 kor., 25 kg. 19 kor., gombolyagokban az árak 5 koronával magasabbak 100 kilónként.
 Ponyvakötöző-üzet. Legszilárdabb kizsgálás.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

A pozsonyi „Első magyar vitorlaváson, len- és jutaárnyár” által kizárólag vállalatunk vevői számára gyártott különleges

nyers és vízhatlan ponyvákat

valamint minden méretű, gazdasági czélokra való len- és juta-

ZSÁKOKAT

ajánlunk kiváló minőségben gyári árakon. Mintát, árjegyzéket kívánatra készséggel küldünk. Mintával, árajánlattal szolgál a vezérképvislettel megbízott

Gazdasági Figyelő vállalat

BUDAPEST, II. kerület,
Zsigmond-utca 9. szám.
 „Gazdasági Figyelő” folyóiratunkat kívánatra szívesen megküldjük. 2280

Posnansky és Sirelitz

Budapest, VI., Podmaniczky-u. 27.
 Gyár: Erzsébetfalva.
 Ajánlanak:

Aszfalt, Fedőpapirlemez, Kátrány, Carbolineum, Carbolsav, Creolin-t stb.

6788
 legjobb minőségben, jutányos árak mellett.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom termékei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vétetnek fel e kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a **hirdető címének kitételével** közölünk. **KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.**

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasznak szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Kérelem.

Haas Albert gazdasági, ki tízezer alkalmával mentés közben halálát lelte, özvegyét és öt apró gyermekét hagyott hátra. Ezton kéretnek lapunk tisztelt olvasói, hogy a hátramaradt szerencsétlen árva gyomornak enyhítésére szánt segélyadományait az özevgy címére, Tisza-Lucra küldeni sziveskedjenek.

Betöltendő állás

A székelyhidi uradalomban, legalább 2-3 évi gyakorlatú bíró, nőtlen gazd, irnok, június hó 1-én felvételt. Pályázók folyamodványt és bizonyítvány-másolatokat, melyek vissza nem küldetnek, az **uradalmi tisztartóság** címére intézzék. Székelyhid. 5699

Erelyes.

nőtlen segédtiszt felső tanítást végzett, katonai kötelezettségének eleget tett, 40b évi gyakorlatú, irnok tennőiben, u. m. könyvvitelben, ugyszinte levelezésekben kellő gyakorlattal, német nyelvet szó és írásban bíró keresztény gazdasági 800 korona évi fizetéssel, lakás, világítás, fűtés és ellátással, ágyrúha és mosásos kivil. Kérelmébe van helyezve megjelölés esetén 1-2 év múlva megváltatást. Saját kezűleg írt folyamodványt és bizonyítvány-másolatokat, melyek kiváratos: Hofman Ede, Nagy-németegyháza, u. p. Bloeke, Fejérmegye. 5652

Gazdatiszt

kerestetik a **galosfa-i** gazdaságba. Pályázóknak tanítást végzett, legkevesebb 8 évi gyakorlatú bíró, nőtlen egyének. Előbbségetk lesz azoknak, kik helyesen kezeik **hegyvidéki** bér gazdaságban működtek hosszabb ideig. Fizetés 1400 korona és teljes ellátás. Nőtlenségtől mentes élet. Bizonyítvány-másolatok - melyek vissza nem küldetnek - **Kány Károly, Galosfa** (Somogyegye), címzendők. 5671

Irnok

kerestetik azonnali belépésre a nagymihályi uradalomba; magyarul, németül beszélt, gazdasági tanítást végzett, jó számoló (keresztény) ajánkozók, kellemes felszerelt levélk. Nagy-mihályba, a központi hivatalban, hol a feltételek megváltatók. 5721

Magtárnok.

A rumai uradalom nikolinstáni intézőségénél folyó évi július hó 1-én, magtárnoki állás betöltendő. Munkájának és oktatásának ellátására alkalmas magtárnokok már alkalmazva voltak, szőbelleg vagy írásbelileg forduljanak: Nikolinstán intézőséghez, u. p. Rums, Szerémség. 5716

Az ozorai béruradalom

üzemelésében 15 év irnok állásra pályázóknak, felekezeti különbség nélkül, csak gazdasági tanítást végzett fiatal emberek. Javadalmazás, mosásos kivil, teljes ellátás és évi 600 korona, valamint kúria szerinti megállapított újví reményű. Bizonyítvány-másolatok, melyek vissza nem küldetnek, küldjék be. Az állás azonnali elfoglalandó. Javadalmazás: 400 korona kiegészít. élelmezésre 600 korona, üzemeltetés 6 méter, butorozott szoba, ágynemű nélkül. Pankotán, 1904. május 17. Herczeg Sulkowski J. M. urad. felügyelősége, Pankotán. 5743

Pályázat

II. osztályú gazdasági segédtisztállásra, herceg Sulkowski J. M. pankotai uradalmában. Katona-kötelezettségüknek már eleget tett, csak magyar-órári akadémiát végzett gazdasági bizonyítvány-másolatokat, melyek vissza nem küldetnek, küldjék be. Az állás azonnali elfoglalandó. Javadalmazás: 400 korona kiegészít. élelmezésre 600 korona, üzemeltetés 6 méter, butorozott szoba, ágynemű nélkül. Pankotán, 1904. május 17. Herczeg Sulkowski J. M. urad. felügyelősége, Pankotán. 5743

Gépész kerestetik

a szászalmi gazdaságba, u. p. Batta, Fejérmegye, aki esőpömp, benzín-motor és telefonvezeték kezeléséhez ért, a rendszeres gazdasági kovács-munkákon kívül. 5728

Az íhárosi bér gazdaságban

alkalmazást nyer, egy valamely gazdasági tanítást végzett, katonakötelezettségének eleget tett a legutóbb 5 évi gyakorlatú bíró **segédtiszt**. Fizetés: 600 korona és teljes ellátás. Bizonyítvány-másolatok, melyek vissza nem küldetnek, íhárosi bérnévvel, íhárosbény (Somogyegye) címzendők. 5731

Egy magyarországi uradalom keres egy képzett

kertészt, ki kertészeti iskolát jó sikerrel végzett. Gyümölcs-termelést értek előnyben részesítünk. Német és szlav nyelv bírás feltétlen szükséges, de a magyar is kívánatos. Fizetés megállapítás szerint. Ajánlatokat **„W. U. 3049.”** alatt továbbít **Rudolf Mosse, Wien, I., Seilerstätte 2.** 5732

Állást keresők

Kisegítőül azonnali 5-6 hónapra (esetleg hosszabb időre) ajánljuk egy végzett gazdasági, hosszabb gyakorlattal. Aratóh, Sárkeresztur, Fejérmegye. 5713

Állást keres

egy okl. szőlész, gyakorlatú gazdasági **igazgató**, **5 év gyakorlatú, 10 év gyakorlatú, jártas a gazdaságban minden ágában. Megkeresést „Azonnali belépés” jellege alatt a kiadóhivatalba kér. 5681**

Gazdatiszt

Állást keres, egy a gazdaság minden ágában kiváló szakértelme és nagy gyakorlatú **bíró, 30 éves** családja gazdasági, ki nagy uradalmakban is szabó ideig mint intéző és főtiszt volt alkalmazva. Állást azonnali elfoglalhat. Cím a kiadóhivatalban. 5706

A gróf Esterházy-féle földmívelés iskolát

június 15-én kezdődik, részben a katonasorozáson már teljesítők **növendék** végzi, kiknek egy térsze felelős is. Mindannyi egyszerű földmívelés, ki a gazdaság és szőlőmívelés minden ágában jártas. Ezeket igénybe venni óhajtok forduljanak **a bér megjelölése mellett az iskola igazgatóságához Csakvárra.** 5609

Ispáni

vagy kolcsári állást keres, 32 éves, gyermektelen, keresztény férfi, 3200 hold hercegi uradalomban hosszabb ideig működött, jó bizonyítványokkal és józof főhercegtől referenciákkal. Címre: Burnáty, Budapest, Dobány-n. 48. 5700

Földmívelés-iskolát

jeles sikerrel végzett, 19 éves, földmívelés gazdasági, nagyobb gazdaságban május 25-ére kolcsári vagy gyakoronki állást keres, szerény fizetés mellett. Cím a kiadóhivatalban. 5697

15 évi

gyakorlattal, egy gazd., tej-, szőlő- és gőzmozgató okl. mezőgazda, ki a gazdaság összes ágában teljesen jártas, könyvvezetés, pénzügykezelés, levelezés, birtokkezelés különben érti, óvadékkal, októberi vagy újví belépéssel, bir okl. közéleti állást keres. Szives megkereséseket **„Erelyes gazdasági jellege alatt a kiadóhivatalba továbbít.** 5726

Ispáni

Állást keres június 15-ére esetleg július 1-ére egy fiatal egyén, ki a földmívelés-iskola től tanfolyamát jó sikerrel végezte, pár évi gyakorlatú bíró és a katonai kötelezettségének mint a kivil-tiszt eleget tett. Cím a kiadóhivatalban. 5725

Kertész,

ki a kertészet minden ágában teljesen jártas, azonnali belépésre állást keres. Jó bizonyítványai és több évi gyakorlatú van. Thiman Rudolf, Budapest, VI., Hajó-u. 48., II. sz. 5718

Szeszgyárvezető,

a legjobb referenciákra támaszkodva, június 1-re állást keres. Nős, 42 éves, gyakorlatú gépész és, géplakatos, átlakítások és mindenem javításokat elvégző és kívánatra a esőpömp is vezet, az összes gépek kezelésében jártas, a legnagyobb kihasználást biztosítja. Cím a kiadóhivatalban. 5709

14

évi gyakorlatú, szakkörkép-termelés, tehénzészet a nagyban hízalásokban jártas, izr., nős gazdasági (kis család), keres a legelői belépésre segédtiszt vagy kulcsári állást. Szives megkereséseket kéretnek **„Gazdatiszt”** címen **Bécsalmásra.**

Tisztartói

Állást keres egy gazdasági akadémiát végzett, a mezőgazdaság minden ágában, az állattenyésztés és állathizalásban teljesen jártas, gyakorlatilag is képzett, középkorú, megbízható egyén. Bővebbet a lapok kiadóhivatalban. 5735

Erelyeség

tett fiatal ember, gazdaságba felvételre kíván, gyakoronoknál ajánljuk. Reiser Henrik, Újpest, Jókai-utca 10. 5737

Keszthelyen

végezett, nagy uradalmaktól több évi praxissal bíró, 29 éves, római kath., nőtlen, okleveles gazdasági, azonnali belépésre, segédtiszt állást keres, rövid idő alatti előmenetellel. Cím: **„K. I.”** okl. gazdasági, Győr, Schwarzenberg-utca 9. 5734

Gazdatiszt

és okleveles szőlész, felmondatlan állásban, ki ugy a mezőgazdaság, szőlész, tejgazdaság, hízalás, mint pinceszőlész szakértően érti. Állást változtatni óhajja. Külön referenciákkal. Címre megváltatást **Dániel József** lakóhelyén **négytől könyvtől úrdó Abauj-Szanton.** 5741

Azonnali belépésre

Állást keres októberig egy, iradalmunkban jártas, szerény igényű 11. éves gazdasági. Cím a kiadóhivatalban. 5718

Ispán,

32 éves, 19 évi gyakorlatú, külön bizonyítványokkal, a mezőgazdaság minden ágában, állattenyésztés, hízalásban, tehénzészet, keltők és iradalmunkban teljes jártassággal bír, beszél magyarul, németül és románul, lehetőleg önálló **nős vagy nőtlén** állást keres. Címre e lap kiadóhivatalban. 5749

Állatok

— Sovány és hizott —

sörtéseket legjobban értékesít: BAUER B. GYULA Bpest, VIII., Kerepesi-ut 73.

Választott

Bergshire malacok darabonként 18 korona árban kaphatók **Rákos-Ceabai bér gazdaságban.**

Eladó

egy két éves telivér Montafoni **tenyész-bika,** a szászberki uradalom telivér tenyészetéből leszármazott; egy éves him **hattyú** 10 koronát, gróf Dessevffy uradalomban, Új-szász. 5701

Dijazott

sétőlőkől leszármazott 2 darab fehér **Foxterrier-kutya,** him és nőstény, 2 kölyökkel, 40 kor. értékben azonnali eladó. Cím: Kis-Falkoi bér gazdaság, posta Nagykánizsa. 5747

Az esztári gazdaságban

130 drb magyar fajta egy éves **ökör-borjú** eladó. Bővebbet: Möriz Pál, Esztár, u. p. Pocsaj. 5728

11 darab

5-6 éves, felivér amerikai **ügető kocsik** 16 van eladó T.-Lökön. Tudakozódhatni: Bistey Sándor, Kisfás-Földház pályaudvar, Szabolcsmegye. 5746

Állandoan dús választék

elsőrendű magyarfajta Erdélyi jármosókrök, valamint 1 és 2 éves **Erdélyi tinókból**

a széplaki bér gazdaságban, Szamosujvár vasutállomástól 20 percz távolságra. Körülményes felvilágosítást készséggel ad:

Alexa Miklós, Szamosujvár (Szolnok-Dobokamegye).

Bedőházi Pál urad. tisztartó Kutyalva, Alsó Fehér-m., megbízásokat fogad el igáz ökrök, lekötni való ökrök, tinó, üsző, tehének és borjak megvételére. Szives megkeresést kér: 2133

Bedőházi Pál, Kutyalva

Vasuti megállóhely helyén.

Eladó lovak.

4 darab betanított muraközi 16 és pedig 3 kanca, 1 herét, továbbá 2 négyéves, 148 cm. magas, felivér arabmen után származó, betanított, igen jól járó kocsik. Megtekinthetők a Csonkóháti gazdaságban, vasutállomástól 10 percz távolságra. Kéretnek a kiadóhivatalba. 5736

Eladó lovak.

4 darab betanított muraközi 16 és pedig 3 kanca, 1 herét, továbbá 2 négyéves, 148 cm. magas, felivér arabmen után származó, betanított, igen jól járó kocsik. Megtekinthetők a Csonkóháti gazdaságban, vasutállomástól 10 percz távolságra. Kéretnek a kiadóhivatalba. 5736

Muraközi

női fajta lovak beszerzésére ajánljuk. Mindannyi 3 és 4 korak a legújanyosabb árban. Steiner Hermann, Csáktornyai, Zala-m., Muraköz. 5738

Kos-eladás.

Metternich Sándor hercegnek birtalmi uradalmának finom electoral-negretti-merinó-tenyésznyájából fiatal tenyész-kosok eladó. Hercegi gazdasági intézőség, Annavölgy-Sársáp, Esztergommegye. 5712

Nyári

legelőtérre és téli eltartásra is elfogad 30-40 drb növendékmarhát, darabonként 6 forintért nyára és egyezés szerint téli egy ipolyvölgyi birtokra, a tulajdonos megbízásából, Tarnóczy József gazdasági, Péc, Nórádmegye. 5717

Állandoan kapható nagy mennyiségben 1 és 2 éves erdélyi magyar ökörtinó, Bogdánffy Gábor esztényi gazdaságban, posta Esztény, Szolnok-Dobokamegye, távrida u. posta Pánczleó-Eszény. — Vasutállomás: Választ-Bonczhida. Kivánatra állomásra kocsik küldetnek. 5739

Tisztavérű

Yorkshire malacok. 8 hetes, darabja 30 koronáért eladó, minden bétél idősebb 2 koronával több. Corchus Testvérek, Budapest-Rákos. 5694

Eladó

négy drb 64 éves, tisztavérű, szép montafoni **bika:** Sívó Jenő gazdaságában, Abony, Pestmegye. 5732

Eladó

egy Csonka-Bánki rendszerű, teljesen jó karban lévő, üzempépes, 2 lőerejű petróleum-motor. Sívó Jenő, Abony. 5733

Eladó

egy Csonka-Bánki rendszerű, teljesen jó karban lévő, üzempépes, 2 lőerejű petróleum-motor. Sívó Jenő, Abony. 5733

Országosan törzskönyvezett

Heves-i telivér tenyészetünk

tuberkulinra nem reagáló

telivér simmenthali bikák

a ráczalmási félévr tenyészetünk

pedig magasvérű félévr simmenthali bikák

kerülnek eladásra.

Pajzs Gyula

gazdasága

Ráczalmási

Fejérmegye (vasut, hajó, Budapest környéki telefon).

eladó.

Bonyhádi faj,

tenyész- és beállítási

való vagy használati

állatok

beszerzésére megbízásokat elfogad, felelőség mellett szállít és direkt forrásokból közvetít és direkt forrásokból közvetít és direkt forrásokból közvetít

Klein Pál

Baranya-Mágocs. 1032

Igáserő-anyag

nevelésére alkalmas prima erdélyi magyar és nyugati faj

1 és 2 éves tinók

(ökörborjúk) legelőméről gazdag választékban

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

eladó.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legalkalmasabb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD a vasúttársasággal szemben.

Közfelfedő vasúton és villamos vasúton.

Uradalmak, gazdák kérjenek árjegyzéket
szalonna és disznózsír

szükségletük beszerzése előtt 1140

Kovács Mátyás és társa nagykereskedőtől
BUDAPEST, VI. ker., Vörösmarty-utca 36. szám.

A szegedi kenderfonógyár részvény-társaság, Szegeden
ajánl a legolcsóbb árban

manila kévekötőfonalat

minden aratógép szerkezetkez használható gombolyítással.

Ajánl továbbá **mindennemű gazdasági kötélárukat, valódi kenderzsákokat** stb. a legelőnyösebb feltételek mellett. 2324

Gőzcséplőkészletek

használt, de teljesen javított állapotban szavatosság mellett minden nagyságban és mindenféle gyártmány

új és használt benzínmotorok és locomobilok kaphatók. Csereüzletek köttetnek Horvát és Herczeg cégénél Budapest, VI., Lehel-utca 8.

Hirdetések felvételnek

a „Köztelek”
kiadóhivatalában
Budapest, Üllői-ut 25

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR r.-t.

BUDAPEST, (Külső-váci-út) Csáklya-utca 3. sz.

Vasöntöde, gép- és rézműgyár.

SPECIAL-GÉPGYÁR

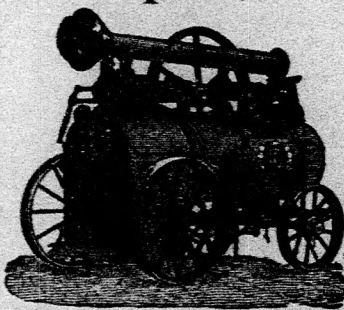
Szeszgyárak berendezésére.

Elvállalja mindenfajta szeszfűző, szeszfinemítő és élesztőgyár teljes gépészeti berendezését a legnagyobb méretekig, talált meglévő gyártólépeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.

TERVEKKEL ÉS KÖLTSÉGVETÉSSSEL KÉSZSÉGESEN SZOLGÁLUNK. 2453

FEHÉR MIKLÓS gépgyár részv.-társ.

Budapest, V. ker., Külső Váci-út 80. sz.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült cséplőgarnitúrákat, kazalozókat stb. továbbá „saját gyártmányu” tolokerekes rendszerű

vetőgépeket

és más gazdasági gépeket.

HASZNALT ÉS JAVITOTT
locomobilok és gőzcséplőgépekben az ország legnagyobb raktára.

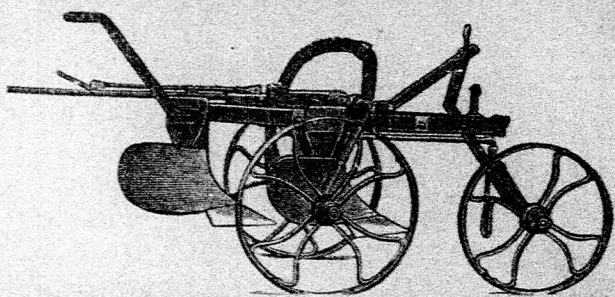
Locomobilok és gőzcséplőgépekre csereüzletek köttetnek.

Kedvező árak, előnyös fizetési feltételek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gazdák figyelem!

Kettős ekéket

hoz forgalomba, melyekből készségiel küld kipróbálás céljából, megtartási kötelezettség nélkül, minta-darabot. = Feltűnően olcsó ár!

BÄCHER RUDOLF Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**